

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres
12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej,
które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody	5
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	12
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
1. Informacje dotyczące Grupy Azoty	14
1.1. Opis organizacji	14
1.2. Opis zmian w organizacji Grupy Azoty	16
1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	17
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	18
2.1. Oświadczenie o zgodności	18
2.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	18
2.3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie ..	19
2.3.1. Wdrożenie MSSF 15	20
2.3.2. Wdrożenie MSSF 9	21
2.3.3. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji	24
2.4. Zmiany zasad rachunkowości i korekty błędów	24
2.5. Podstawa wyceny	32
2.6. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	32
2.7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	32
2.8. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej	33
2.9. Zasady konsolidacji	33
2.9.1. Jednostki zależne	33
2.9.2. Jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia	34
2.9.3. Procedury konsolidacyjne	34
2.9.4. Połączenie jednostek gospodarczych	34
2.9.5. Nabycie udziałów niekontrolujących	35
2.9.6. Utrata kontroli	35
2.10. Waluty obce	35
2.10.1. Transakcje w walucie obcej	35
2.10.2. Przeliczanie sprawozdań finansowych jednostki działającej za granicą	36
2.11. Rzeczowe aktywa trwałe	36
2.11.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych	36
2.11.2. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu	36
2.11.3. Złoża mineralne	37
2.11.4. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym	37
2.11.5. Amortyzacja	37
2.12. Prawo wieczystego użytkowania gruntów	38
2.13. Nieruchomości inwestycyjne	38
2.14. Wartości niematerialne	38
2.14.1. Badania i rozwój	38
2.14.2. Koszty Reach	39
2.14.3. Wartość firmy	39
2.14.4. Pozostałe wartości niematerialne	39
2.14.5. Nakłady poniesione w terminie późniejszym	39
2.14.6. Amortyzacja	39
2.15. Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	40
2.15.1. Wycena i klasyfikacja nakładów	40
2.15.2. Amortyzacja	41
2.15.3. Utrata wartości	41
2.16. Należności z tytułu dostaw i usług	41
2.17. Prezentacja umów faktoringowych/dyskonta wierzytelności	41
2.18. Zapasy	42
2.19. Prawa majątkowe	43
2.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	43

2.21. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	43
2.22. Kapitały własne	44
2.23. Świadczenia pracownicze	44
2.23.1. Programy określonych składek	44
2.23.2. Program określonych świadczeń	45
2.23.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne	45
2.23.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów ..	45
2.23.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe	45
2.23.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	46
2.24. Rezerwy	46
2.24.1. Restrukturyzacja	46
2.24.2. Koszty rekultywacji	46
2.24.3. Umowy rodzące obciążenia	46
2.24.4. Rezerwy na sprawy sądowe	46
2.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46
2.26. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	47
2.27. Instrumenty finansowe	47
2.28. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego	47
2.29. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia	47
2.29.1. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy	48
2.29.2. Pochodne instrumenty finansowe	48
2.29.3. Utrata wartości aktywów finansowych	48
2.30. Rachunkowość zabezpieczeń	49
2.30.1. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	49
2.31. Przychody	50
2.31.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług	50
2.31.2. Przychody z tytułu sprzedaży licencji	50
2.31.3. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej	50
2.31.4. Przychody z tytułu najmu	50
2.31.5. Przychody finansowe	50
2.31.6. Dotacje	51
2.32. Koszty	51
2.32.1. Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	51
2.32.2. Koszty sprzedaży	51
2.32.3. Koszty ogólnego zarządu	51
2.32.4. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego	51
2.32.5. Płatności z tytułu leasingu finansowego	51
2.32.6. Koszty finansowe	52
2.33. Podatek dochodowy	52
2.34. Raportowanie segmentów działalności	53
2.35. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży	53
3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	54
Sprawozdawczość segmentów działalności	54
Nota 1 Przychody ze sprzedaży	60
Nota 2 Koszty działalności operacyjnej	61
Nota 2.1 Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	62
Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych	62
Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne	63
Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne	64
Nota 5 Przychody finansowe	65
Nota 6 Koszty finansowe	66
Nota 7 Podatek dochodowy	67
Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w rachunku zysków i strat	67
Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa	67
Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach	68
Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	69
Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych	71
Nota 7.6 Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku	73

Nota 8 Działalność zaniechana.....	73
Nota 9 Zysk na jedną akcję.....	73
Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe	74
Nota 10.1 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	82
Nota 11 Prawo wieczystego użytkowania gruntów	82
Nota 12 Wartości niematerialne	82
Nota 12.1 Wartość firmy	87
Nota 13 Nieruchomości inwestycyjne.....	89
Nota 14 Aktywa finansowe	89
Nota 14.1 Udziały i akcje	89
Nota 14.2 Odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji	91
Nota 14.3 Pozostałe aktywa finansowe	91
Nota 15 Zapasy	92
Nota 16 Prawa majątkowe.....	92
Nota 16.1 Prawa do emisji CO ₂	93
Nota 17 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	94
Nota 17.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów.....	96
Nota 18 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	96
Nota 19 Pozostałe aktywa	97
Nota 20 Kapitał własny	97
Nota 20.1 Kapitał zakładowy	97
Nota 20.2 Kapitał z emisji akcji powyżej wartość nominalną	97
Nota 20.3 Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	98
Nota 20.4 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	99
Nota 20.5 Nabycie udziałów niekontrolujących	101
Nota 20.6 Dywidenda	101
Nota 21 Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	101
Nota 22 Pozostałe zobowiązania finansowe	104
Nota 23 Leasing operacyjny	105
Nota 24 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	105
Nota 25 Rezerwy	107
Nota 26 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	113
Nota 26.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów.....	114
Nota 27 Dotacje	114
Nota 28 Instrumenty finansowe.....	115
Nota 28.1 Zarządzanie kapitałami.....	115
Nota 28.2 Kategorie instrumentów finansowych.....	116
Nota 28.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym	117
Nota 28.3.1 Ryzyko kredytowe	117
Nota 28.3.2 Ryzyko płynności	119
Nota 28.3.3 Ryzyko rynkowe	122
Nota 28.4 Wartość godziwa instrumentów finansowych	124
Nota 28.5 Instrumenty pochodne	126
Nota 28.6 Rachunkowość zabezpieczeń	126
Nota 29 Zobowiązania, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje	126
Nota 30 Transakcje z podmiotami powiązanymi	127
Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne	131
Nota 32 Działalność wydobywcza	131
Nota 33 Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	132
Nota 34 Zdarzenia po dniu bilansowym	132

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody

		za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	1	9 617 495	8 966 804
Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2	(7 457 734)	(7 004 483)
Zysk brutto ze sprzedaży		2 159 761	1 962 321
Koszty sprzedaży	2	(673 555)	(669 315)
Koszty ogólnego zarządu	2	(757 767)	(727 412)
Pozostałe przychody operacyjne	3	50 200	48 138
Pozostałe koszty operacyjne	4	(181 425)	(186 128)
Zysk na działalności operacyjnej		597 214	427 604
Przychody finansowe	5	32 107	33 745
Koszty finansowe	6	(68 931)	(44 443)
Koszty finansowe netto		(36 824)	(10 698)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		16 015	15 170
Zysk przed opodatkowaniem		576 405	432 076
Podatek dochodowy	7	(87 579)	(116 833)
Zysk netto		488 826	315 243
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat			
(Straty) / Zyski aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń		(7 991)	(10 333)
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat	7.3	1 510	1 937
		(6 481)	(8 396)
Pozycje, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat			
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych - efektywna część zmian wartości godziwej		27 808	(8 852)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		1 157	978
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat	7.3	(5 296)	1 682
		23 669	(6 192)
Suma innych całkowitych dochodów		17 188	(14 588)
Całkowity dochód za okres		506 014	300 655

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody (kontynuacja)

		za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
	Nota		
Zysk netto przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		456 663	301 870
Udziałowców niesprawujących kontroli	20.5	32 163	13 373
Całkowity dochód za okres przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		470 204	289 475
Udziałowców niesprawujących kontroli	20.4	35 810	11 180
Zysk netto na jedną akcję:	9		
Podstawowy(zł)		4,60	3,04
Rozwodniony(zł)		4,60	3,04

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

		na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone	na dzień 01.01.2016* przekształcone
	Nota			
Aktywa				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	10	6 779 748	6 360 626	5 640 815
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	11	476 616	487 171	493 871
Nieruchomości inwestycyjne	13	49 649	66 054	58 496
Wartości niematerialne	12	395 755	476 683	496 897
Wartość firmy	12.1	32 468	30 748	33 241
Udziały i akcje	14.1	14 690	13 346	14 730
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	14.1	111 059	110 411	107 603
Pozostałe aktywa finansowe	14.3	2 226	1 953	1 827
Pozostałe należności	17	137 850	57 445	59 524
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	69 583	50 402	68 978
Pozostałe aktywa	19	337	199	-
Aktywa trwałe razem		8 069 981	7 655 038	6 975 982
Aktywa obrotowe				
Zapasy	15	1 003 214	858 043	958 769
Prawa majątkowe	16	188 887	214 675	226 931
Pochodne instrumenty finansowe	28.5	2 284	8 435	4 174
Pozostałe aktywa finansowe	14.3	253 684	580 849	492 587
Należności z tytułu podatku dochodowego		24 248	3 750	2 156
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	17	1 088 424	1 022 127	1 043 749
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	1 085 885	641 895	754 289
Pozostałe aktywa	19	10 882	8 092	9 117
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	10.1	10 555	691	3 123
Aktywa obrotowe razem		3 668 063	3 338 557	3 494 895
Aktywa razem		11 738 044	10 993 595	10 470 877

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie
z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

		na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone	na dzień 01.01.2016* przekształcone
Pasywa	Nota			
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	20.1	495 977	495 977	495 977
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	20.2	2 418 270	2 418 270	2 418 270
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	20.3	15 407	(7 105)	65
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		(233)	2 319	(39)
Zyski zatrzymane, w tym:		3 926 338	3 553 237	3 341 794
<i>Zysk netto bieżącego okresu</i>		<i>456 663</i>	<i>301 870</i>	<i>-</i>
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		6 855 759	6 462 698	6 256 067
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	20.4	587 648	576 774	625 722
Kapitał własny razem		7 443 407	7 039 472	6 881 789
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	21	1 564 879	1 372 047	1 047 450
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	39 592	43 172	16 112
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24	336 781	321 209	326 968
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26	4 456	1 082	972
Rezerwy	25	122 740	106 092	109 684
Dotacje	27	90 585	68 431	47 036
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	177 588	191 291	181 998
Zobowiązania długoterminowe razem		2 336 621	2 103 324	1 730 220

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie
z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

		na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016*	na dzień 01.01.2016*
	Nota		przekształcone	przekształcone
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	21	70 209	52 034	118 880
Pochodne instrumenty finansowe	28.5	-	8 213	986
Pozostałe zobowiązania finansowe	22	31 484	75 678	58 876
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24	42 316	39 917	33 167
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		8 916	30 553	18 986
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26	1 769 199	1 595 231	1 577 196
Rezerwy	25	29 805	39 341	45 686
Dotacje	27	6 087	9 832	5 091
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 958 016	1 850 799	1 858 868
Zobowiązania razem		4 294 637	3 954 123	3 589 088
Pasywa razem		11 738 044	10 993 595	10 470 877

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

(wszystkie dane podano w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał udziałowców niesprawujący ch kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	495 977	2 418 270	(7 105)	2 401	3 624 334	6 533 877	595 388	7 129 265
Korekty błędów	-	-	-	(82)	(71 097)	(71 179)	(18 614)	(89 793)
Stan na 1 stycznia 2017 roku po korektach *	495 977	2 418 270	(7 105)	2 319	3 553 237	6 462 698	576 774	7 039 472
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody								
Zysk/(Strata) netto	-	-	-	-	456 663	456 663	32 163	488 826
Inne całkowite dochody	-	-	22 512	(2 552)	(6 419)	13 541	3 647	17 188
Całkowity dochód za okres	-	-	22 512	(2 552)	450 244	470 204	35 810	506 014
Transakcje z właścicielami Grupy, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dywidendy	-	-	-	-	(78 364)	(78 364)	(21 949)	(100 313)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	(78 364)	(78 364)	(21 949)	(100 313)
Nabycie udziałów niekontrolujących, które nie skutkuje zmianą w kontroli	-	-	-	-	1 555	1 555	(3 467)	(1 912)
Transakcje z właścicielami razem	-	-	-	-	(76 809)	(76 809)	(25 416)	(102 225)
Pozostałe	-	-	-	-	(334)	(334)	480	146
Stan na 31 grudnia 2017 roku	495 977	2 418 270	15 407	(233)	3 926 338	6 855 759	587 648	7 443 407

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje dodatkowe w zakresie kapitałów własnych zostały przedstawione w Nocie 20.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie
z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

(wszystkie dane podano w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (kontynuacja) za okres zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek z zagranicznych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	495 977	2 418 270	65	(39)	3 371 422	6 285 695	625 753	6 911 448
Korekty błędów	-	-	-	-	(29 628)	(29 628)	(31)	(29 659)
Stan na 1 stycznia 2016 roku po korektach *	495 977	2 418 270	65	(39)	3 341 794	6 256 067	625 722	6 881 789
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody								
Zysk netto	-	-	-	-	301 870	301 870	13 373	315 243
Inne całkowite dochody	-	-	(7 170)	2 358	(7 583)	(12 395)	(2 193)	(14 588)
Całkowity dochód za okres	-	-	(7 170)	2 358	294 287	289 475	11 180	300 655
Transakcje z właścicielami Grupy, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dywidendy	-	-	-	-	(83 324)	(83 324)	(13 198)	(96 522)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	(83 324)	(83 324)	(13 198)	(96 522)
Nabycie udziałów niekontrolujących, które nie skutkuje zmianą w kontroli	-	-	-	-	480	480	(39 671)	(39 191)
Reklasyfikacja do zobowiązań	-	-	-	-	-	-	(7 259)	(7 259)
Transakcje z właścicielami razem	-	-	-	-	(82 844)	(82 844)	(60 128)	(142 972)
Stan na 31 grudnia 2016 roku	495 977	2 418 270	(7 105)	2 319	3 553 237	6 462 698	576 774	7 039 472

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje dodatkowe w zakresie kapitałów własnych zostały przedstawione w Nocie 20.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie
z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

		za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
	Nota		
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		576 405	432 076
Korekty		703 765	596 498
Amortyzacja		589 672	520 364
Utworzenie odpisów aktualizujących	4, 10	77 981	60 368
Strata z tytułu działalności inwestycyjnej		10 860	13 438
Strata ze zbycia aktywów finansowych		-	11
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		(16 015)	(15 170)
Odsetki, różnice kursowe		41 802	16 244
Dywidendy		(677)	(1 266)
Strata z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych wg wartości godziwej		142	2 509
		1 280 170	1 028 574
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	33	(80 423)	19 255
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu zapasów	33	(121 063)	112 587
Zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	33	172 253	103 998
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji	33	41 808	(72 771)
Inne korekty		(7 119)	(1 540)
Przepływy pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		1 285 626	1 190 103
(Zapłacony)/Zwrócony podatek dochodowy		(171 401)	(74 723)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 114 225	1 115 380

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Nota	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	6 624	4 155
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	(1 069 140)	(1 241 667)
Otrzymane dywidendy	13 720	13 716
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych	(689 496)	(1 528 329)
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych	1 002 100	1 427 693
Odsetki otrzymane	22 218	17 486
Dotacje	1 120	350
Pożyczki udzielone	(1 225)	(352)
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	1 446	3 255
Pozostałe wpływy inwestycyjne	9 000	11 425
Pozostałe wydatki inwestycyjne	(5 589)	(10 705)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(709 222)	(1 302 973)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone	(100 313)	(96 522)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	332 634	268 864
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(90 133)	(23 486)
Wydatki z tytułu nabycia udziałów niekontrolujących	-	(41 345)
Odsetki zapłacone	(52 369)	(44 063)
Spłata zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(13 238)	(15 469)
Pozostałe wpływy/(wydatki) finansowe	(22 091)	25 664
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	54 490	73 643
Przepływy pieniężne netto, razem	459 493	(113 950)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	641 895	754 289
Wpływ zmian kursów walut	(15 503)	1 556
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	1 085 885	641 895
O ograniczonej możliwości dysponowania	1 115	4 024

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie
z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje dotyczące Grupy Azoty

1.1. Opis organizacji

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupę Kapitałową Grupa Azoty (dalej Grupa Azoty, Grupa) tworzyły: Grupa Azoty S.A. oraz jednostki zależne i stowarzyszone przedstawione na schemacie graficznym Grupy Azoty ujętym na następnej stronie.

Jednostka Dominująca została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000075450 w dniu 28 grudnia 2001 roku na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 28 grudnia 2001 roku. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 850002268.

Od dnia 22 kwietnia 2013 roku Jednostka Dominująca działa pod nową nazwą Grupa Azoty Spółka Akcyjna (nazwa skrócona Grupa Azoty S.A.).

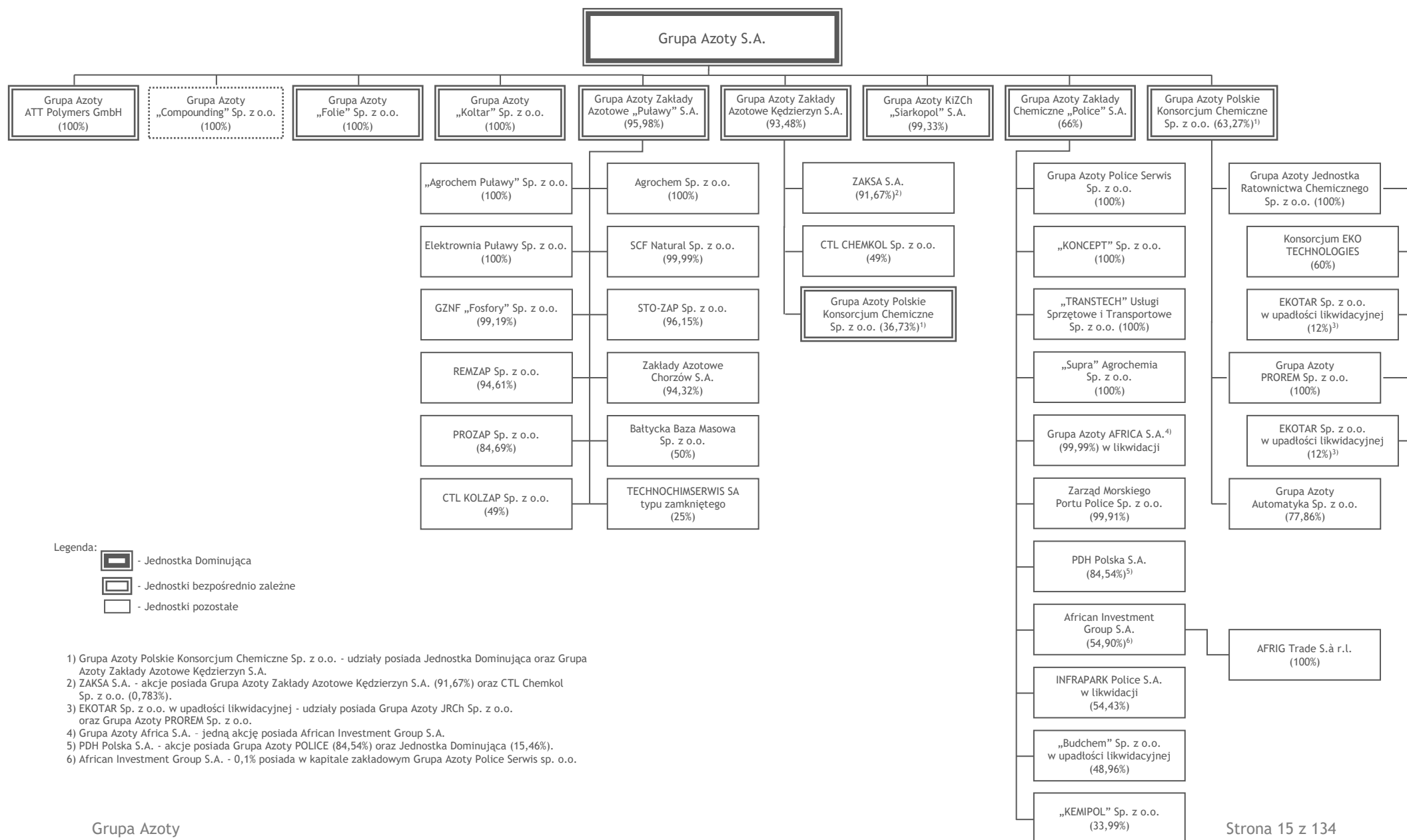
Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Azoty jest w szczególności:

- przetwarzanie produktów azotowych,
- produkcja i sprzedaż nawozów,
- produkcja i sprzedaż wyrobów z tworzyw sztucznych,
- produkcja i sprzedaż alkoholi oxo,
- produkcja i sprzedaż bieli tytanowej,
- produkcja i sprzedaż melaminy,
- wydobywanie siarki i przetwórstwo produktów pochodzenia siarkowego.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Azoty jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej dnia 18 kwietnia 2018 roku.

Schemat graficzny Grupy Azoty na dzień 31 grudnia 2017 roku

1.2. Opis zmian w organizacji Grupy Azoty

Nabycie akcji Grupy Azoty SIARKOPOL

Od listopada 2015 roku, zgodnie z zapisami umowy sprzedaży akcji Grupy Azoty SIARKOPOL z dnia 25 września 2013 roku i Pakietu Socjalnego, prowadzony jest przez Jednostkę Dominującą wykup akcji należących do pracowników spółki Grupa Azoty SIARKOPOL i ich spadkobierców. Wykupem objętych zostanie nie więcej niż 825 000 akcji.

W 2017 roku Jednostka Dominująca nabyła, za kwotę 3 377 tys. zł, 50 157 sztuk akcji Grupy Azoty SIARKOPOL stanowiących 0,91% kapitału zakładowego tej spółki. Tym samym udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym spółki Grupa Azoty SIARKOPOL wynosi obecnie 99,33%.

Postawienie w stan likwidacji spółki Grupa Azoty AFRICA S.A.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Grupa Azoty AFRICA S.A. w dniu 12 maja 2017 roku podjęło uchwałę o postawieniu spółki w stan likwidacji.

Podwyższenie kapitału w spółce PDH Polska S.A.

W dniu 11 lipca 2017 roku Zarząd Spółki PDH Polska S.A. dokonał przydziału na rzecz Jednostki Dominującej 2 282 125 akcji i na rzecz Grupy Azoty POLICE 2 917 875 akcji serii „C” wyemitowanych w ramach subskrypcji zamkniętej (wartość emisyjna i nominalna akcji wynosiła 10 zł każda). W dniu 14 lipca 2017 roku podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. W wyniku wskazanej rejestracji kapitał zakładowy PDH Polska S.A. został podwyższony do kwoty 180 000 tys. zł. Liczba akcji wszystkich emisji wynosi obecnie 18 000 000 sztuk.

W związku z powyższym, Grupa Azoty S.A. stała się właścicielem łącznie 2 782 125 akcji Spółki, co stanowi 15,46% kapitału zakładowego. Pozostałe akcje Spółki należą do Grupy Azoty POLICE.

W dniu 18 października 2017 roku Zarządy Jednostki Dominującej i Grupy Azoty POLICE podjęły uchwały w sprawie nabycia akcji imiennych nowej emisji spółki PDH Polska S.A.

Na mocy podjętych uchwał Jednostka Dominująca postanowiła nabyć 9 400 000 sztuk akcji za kwotę 94 400 tys. zł, Grupa Azoty POLICE postanowiła nabyć 3 000 000 sztuk za kwotę 30 000 tys. zł., poprzez ich objęcie w podwyższonym kapitale zakładowym.

Ustalono, że dokonanie wniesienia wpłat na nowe akcje nastąpi według poniższej zasady:

- do dnia 1 marca 2018 roku Jednostka Dominująca wpłaci kwotę 23 500 tys. zł, a Grupa Azoty POLICE kwotę 7 500 tys. zł (wpłaty zostały dokonane),
- do dnia 1 września 2018 roku Jednostka Dominująca wpłaci kwotę 70 500 tys. zł, a Grupa Azoty POLICE kwotę 22 500 tys. zł.

Podwyższenie kapitału w spółce Grupa Azoty „Compounding” Sp. z o.o.

W dniu 28 września 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Grupa Azoty „Compounding” Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z dotychczasowej kwoty 5 tys. zł o kwotę 1 100 tys. zł.

Kapitał zakładowy spółki podwyższono poprzez utworzenie 11 000 nowych, równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100 złotych.

Wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym zostały objęte przez Jednostkę Dominującą.

Pokrycie nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki nastąpiło 6 października 2017 roku poprzez wniesienie wkładu pieniężnego.

Rejestracja zmiany kapitału w KRS nastąpiła w dniu 20 grudnia 2017 roku.

W dniu 28 grudnia 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Grupa Azoty „Compounding” Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z dotychczasowej kwoty 1 105 tys. zł o kwotę 4 895 tys. zł.

Kapitał zakładowy spółki został podwyższony poprzez utworzenie 48 950 nowych, równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100 złotych za każdy udział, tj. z dotychczasowej ilości udziałów 11 050 do 60 000 udziałów.

Wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym zostały objęte przez Jednostkę Dominującą.

Rejestracja zmiany kapitału w KRS nastąpiła w dniu 11 stycznia 2018 roku.

Podwyższenie kapitału zakładowego Zakładów Azotowych Chorzów S.A.

W dniu 4 grudnia 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Zakładów Azotowych Chorzów S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 58 700 tys. zł do kwoty 94 700 tys. zł, poprzez emisję 3 600 tys. akcji imiennych serii C. Emisja akcji została przeprowadzona w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do Grupy Azoty PUŁAWY. Emisja akcji została w całości objęta przez Grupę Azoty PUŁAWY i pokryta wkładem gotówkowym. Podwyższenie kapitału zakładowego Zakładów Azotowych Chorzów S.A. zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 3 stycznia 2018 roku. Udział Grupy Azoty PUŁAWY w kapitale akcyjnym Zakładów Azotowych Chorzów S.A. wzrósł do 96,48%.

Podwyższenie kapitału w spółce Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o.

W dniu 21 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego spółki Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. w wyniku czego udział spółki Grupa Azoty POLICE w kapitale zakładowym spółki Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. obniżył się do poziomu 99,91%.

1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Zarząd Jednostki Dominującej

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

- dr Wojciech Wardacki - Prezes Zarządu,
- Witold Szczypiński - Wiceprezes Zarządu,
- Tomasz Hinc - Wiceprezes Zarządu,
- dr Grzegorz Kądziałowski - Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Łapiński - Wiceprezes Zarządu,
- Józef Rojek - Wiceprezes Zarządu,
- Artur Kopeć - Członek Zarządu.

W ciągu okresu sprawozdawczego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu został powołany dr Grzegorz Kądziałowski. W dniu 4 marca 2018 roku pełniący funkcję Wiceprezesa Zarządu Tomasz Hinc złożył do Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej oświadczenie o rezygnacji z dotychczas sprawowanej funkcji Członka Zarządu Grupy Azoty S.A.

Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

- Tomasz Karusewicz - Przewodniczący,
- Michał Gabryel - Wiceprzewodniczący,
- Zbigniew Paprocki - Sekretarz,
- Piotr Czajkowski - Członek,
- Monika Fill - Członek,
- Robert Kapka - Członek,
- Bartłomiej Litwińczuk - Członek,
- Ireneusz Purgacz - Członek,
- Roman Romaniszyn - Członek.

W ciągu okresu sprawozdawczego ze stanowiska Przewodniczącego Rady Nadzorczej odwołany został Pan Marek Grzelaczyk, którego zastąpił dotychczasowy Wiceprzewodniczący Pan Tomasz Karusewicz. Na miejscu Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Karusewicza zastąpił Pan Michał Gabryel. Ponadto w okresie sprawozdawczym miało miejsce odwołanie ze stanowiska Członka Rady Nadzorczej Pana Artura Kucharskiego. W okresie od 31 grudnia 2017 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania w składzie Rady Nadzorczej nie zaszły żadne zmiany.

Komitety Audytu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Jednostce Dominującej funkcjonował Komitet Audytu jako ciało doradcze działające kolegiąlnie w ramach struktury Rady Nadzorczej, którego skład przedstawiono poniżej.

Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej,
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej,

- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Jednostki Dominującej i Grupy.

Skład osobowy Komitetu Audytu:

- Ireneusz Purgacz - Przewodniczący,
- Piotr Czajkowski,
- Michał Gabryel,
- Tomasz Karusewicz.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

2.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej oraz zmian opisanych w punkcie 2.4.

Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Grupę:

- Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat*
Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.
- Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji*
Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawnienia informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.
- Zmiany MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016*
Zmiany doprecyzowują, że wymogi określone w standardzie mają zastosowanie także do udziałów jednostki w jednostkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych (tj. wspólnych działaniach lub wspólnych przedsięwzięciach), jednostkach stowarzyszonych lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, które zostały sklasyfikowane (lub włączone do grupy do zbycia, która została sklasyfikowana) jako przeznaczone do sprzedaży lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

2.3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- *MSSF 9 Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- *MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) - zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- *MSSF 15 Przychody z umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do *MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do *MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) - prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- *MSSF 16 Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do *MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do *MSSF 15 Przychody z umów z klientami* (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do *MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji* (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do *MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do *MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* będące częścią *Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- *KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do *MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- *MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- *KIMSF 23 Niepewność związana z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do *MSSF 9 Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,

- Zmiany do MSR 28 *Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

2.3.1. Wdrożenie MSSF 15

Grupa zastosuje MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* od 1 stycznia 2018 roku. MSSF 15 zastępuje dotychczas obowiązujące wytyczne dotyczące ujmowania przychodów, zawarte w MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* oraz w związanych z nimi Interpretacjach.

Zgodnie z podstawową zasadą MSSF 15, Grupa ujmować będzie przychód w sposób, który przedstawi transakcję transferu na klienta przyrzeczonych towarów lub usług, w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego Grupa spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. Wobec powyższego, kluczowe jest prawidłowe określenie momentu oraz wysokości ujmowanych przez Grupę przychodów.

Standard wprowadza następujący jednolity 5-etapowy model ujmowania przychodów:

- Etap 1: Identyfikacja umów z klientem;
- Etap 2: Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- Etap 3: Ustalenie ceny transakcyjnej;
- Etap 4: Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- Etap 5: Ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa ujmować będzie przychód w chwili spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, czyli przeniesienia na klienta kontroli nad towarami lub usługami będącymi przedmiotem tego zobowiązania (jednorazowo w określonym momencie lub w okresie czasu).

Zgodnie z decyzją podjętą przez Grupę, MSSF 15 zostanie wdrożony przy zastosowaniu metody retrospektywnej zmodyfikowanej (tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 15 ujętym na 1 stycznia 2018 roku, wyłącznie do umów, które nie zostały na ten dzień zakończone).

Na podstawie dotychczas przeprowadzonych przez Grupę prac związanych z wdrożeniem MSSF 15 zidentyfikowane obszary, wpływu MSSF 15, nie będą mieć istotnego wpływu na wyniki zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym za wyjątkiem zmian prezentacji bonusów marketingowych, które dotychczas prezentowane były w kosztach sprzedaży a od 1 stycznia 2018 roku pomniejszać będą przychody ze sprzedaży. Kwota bonusów marketingowych w 2017 roku wyniosła 32 377 tys. zł.

Ujawnienia w sprawozdaniu finansowym

W związku z zastosowaniem metody retrospektywnej zmodyfikowanej, Grupa w roku 2018 ujawniać będzie kwotę wpływającą na każdą pozycję sprawozdania finansowego w wyniku zastosowania MSSF 15 w porównaniu z MSR 11, MSR 18 i związanymi z nimi Interpretacjami, które obowiązywały przed zmianą.

Standard zawiera nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdania finansowego zapoznania się z charakterem, kwotą, terminami uzyskania oraz niepewnością przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami zawieranych przez Grupę. W związku z wdrożeniem MSSF 15 Grupa dokona modyfikacji w zakresie ujawnień informacji wymaganych przez MSSF 15, aby spełniony został powyższy cel.

2.3.2. Wdrożenie MSSF 9

Standard MSSF 9 *Instrumenty finansowe* został opublikowany w lipcu 2014 roku i zatwierdzony do stosowania w krajach Unii Europejskiej w dniu 22 listopada 2016 roku Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU. Ma on obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu oraz po 1 stycznia 2018 roku. Standard zastępuje MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Zmianie ulegają obszary klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, wyznaczania utraty wartości aktywów finansowych oraz (opcjonalnie) rachunkowość zabezpieczeń. Grupa przeprowadziła analizy jakościowe i ilościowe odnoszące się do wpływu zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy od dnia 1 stycznia 2018 roku. Przeprowadzone analizy bazują na składnikach aktywów finansowych oraz warunkach ekonomicznych na dzień 31 grudnia 2017 roku, w związku z czym rzeczywisty wpływ wdrożenia MSSF 9, jaki odzwierciedlony zostanie w przyszłych sprawozdaniach finansowych, może odbiegać od przewidywań Grupy wskazanych poniżej. Grupa nie oczekuje jednak materialnych rozbieżności w tym zakresie.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych.

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Wymogi ogólne

MSSF 9 zastępuje trzema kategoriami dotychczasowe cztery kategorie aktywów finansowych określone w MSR 39. Zgodnie z MSSF 9 kategorie aktywów finansowych obejmą:

- Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Nie jest możliwe bezpośrednie przeniesienie poszczególnych składników aktywów finansowych pomiędzy kategoriami określonymi w MSR 39 a kategoriami zdefiniowanymi w MSSF 9. Aktywa finansowe zgodnie z MSSF 9 klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia w oparciu o:

- Charakterystykę przepływów pieniężnych
W celu określenia charakterystyki przepływów pieniężnych należy zbadać, czy przepływy pieniężne wynikające z danego aktywa odpowiadają wyłącznie spłacie kapitału i odsetek. Spełnienie tego warunku jest jednym z kryteriów klasyfikacji aktywa finansowego jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Aktywa finansowe, które nie spełniają tego warunku są, co do zasady, klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.
- Model biznesowy, w oparciu o który dane aktywo finansowe jest zarządzane
Zgodnie z MSSF 9 Grupa wyróżnia odpowiednio:
 - Model biznesowy, którego celem jest wyłącznie pozyskiwanie przepływów pieniężnych generowanych przez dane aktywo finansowe. Model ten jest jednym z warunków klasyfikacji aktywa finansowego, jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu.
 - Model biznesowy, którego celem jest zarówno pozyskiwanie przepływów pieniężnych generowanych przez aktywo finansowe, jak też sprzedaż aktywa finansowego. Model ten wyklucza możliwość klasyfikacji danego aktywa finansowego jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie.
 - Model biznesowy inny niż powyższe (np. zarządzanie w oparciu o wartość godziwą instrumentów finansowych). Model ten wskazuje na klasyfikację aktywa jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa, na podstawie zawartych umów faktoringowych oraz umów dyskonta, dokonuje sprzedaży należności handlowych, które w oparciu o modele biznesowe wymagane przez MSSF 9 zostały

zaklasyfikowane do modelu obejmującego pozyskanie przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywa finansowego. W związku z powyższym, należności handlowe objęte faktoringiem lub umowami dyskonta zostały zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Dla powyższej grupy należności handlowych, w kwocie 52,9 mln zł, które na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zostały przekazane do faktoringu lub dyskonta, ustalono, że ze względu na krótki okres między dniem bilansowym a terminem przekazania należności handlowych do faktoringu lub dyskonta, ich wartość godziwą równa jest wartości bilansowej. Ponadto, MSSF 9 wskazuje na konieczność wyceny do wartości godziwej instrumentów kapitałowych, które na datę przejścia na MSSF 9 znajdowały się w zakresie MSR 39. Wymaganie to odnosi się także do tych udziałów i akcji, które np. ze względu na ograniczoną dostępność danych, wyceniane były dotychczas w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupa opracowała zasady klasyfikacji aktywów finansowych, w oparciu o które zweryfikowała charakterystykę przepływów pieniężnych posiadanych aktywów finansowych oraz funkcjonujące w Grupie modele biznesowe, w ramach których zarządzane są aktywa finansowe.

Przeprowadzona analiza wykazała, że poza aktywami: należności handlowe - faktoring i dyskonto, pozostałe aktywa finansowe w Grupie charakteryzują się przepływami pieniężnymi odpowiadającymi spłacie kapitału i odsetek, i utrzymywane są w ramach modelu biznesowego opartego wyłącznie o pozyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu aktywa, co przekłada się na ich klasyfikację jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Dla aktywów, które zgodnie z MSR 39 wyceniane były w zamortyzowanym koszcie, natomiast zgodnie z MSSF 9 muszą być wyceniane w wartości godziwej, różnice między wcześniejszą wartością bilansową a wartością godziwą ujemnie się w saldzie początkowym zysków zatrzymanych (kapitałe własnym) w okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania MSSF 9. Natomiast ze względu na potencjalną sprzedaż i krótki okres od początkowego ujęcia do daty wymagalności ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wycena do wartości godziwej udziałów i akcji odbiegać będzie od kosztu historycznego objętych udziałów. W odniesieniu do wskazanych akcji i udziałów, Grupa planuje nieodwołalnie zastosować opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Różnice między wcześniejszą wartością bilansową a wartością godziwą ujemnie się w saldzie początkowym zysków zatrzymanych (kapitałe własnym) w okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania MSSF 9.

Utrata wartości aktywów finansowych

Wymogi ogólne

W miejsce dotychczasowych zasad rozpoznawania strat kredytowych w oparciu o stratę poniesioną, MSSF 9 wprowadza koncepcję straty oczekiwanej skutkującą rozpoznaniem odpisu z tytułu utraty wartości od momentu początkowego ujęcia aktywów finansowych. Wymogi w zakresie utraty wartości aktywów finansowych odnoszą się w szczególności do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9 wskazuje na zasadność wykorzystania zarówno danych historycznych w zakresie spłacalności, jak też dostępnych na datę bilansową, wiarygodnych danych mogących zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupa zidentyfikowała poniższe klasy aktywów finansowych, dla których zgodnie z MSSF 9 dokonała oszacowania wpływu oczekiwanych strat kredytowych na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- Należności handlowe z tytułu dostaw i usług,
- Udzielone pożyczki,
- Depozyty i lokaty w bankach,
- Środki pieniężne.

W odniesieniu do należności handlowych oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy rezerw oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów wiekowania należności handlowych (m.in. należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności handlowych, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

Grupa, na podstawie analiz przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2017 roku, oczekuje, że łączna wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu należności handlowych, w związku z zastosowaniem MSSF 9 wzrośnie o około 3 286 tys. zł w stosunku do wartości odpisu oszacowanego na dotychczasowych zasadach.

W odniesieniu do aktywów finansowych objętych szacowaniem oczekiwanej straty innych niż należności handlowe, Grupa wyznacza ryzyko niewypłacalności kontrahentów w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe (np. dla instytucji finansowych) lub nadaną kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu oceny wiarygodności kredytowej odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9, kalkulowana będzie przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Grupa szacuje, że łączna wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych objętych szacowaniem oczekiwanej straty innych niż należności handlowe (pożyczki), w związku z zastosowaniem MSSF 9 nie ulegnie zmianie w stosunku do wartości odpisu oszacowanego w oparciu o wymagania MSR 39.

W odniesieniu do depozytów i lokat w bankach komercyjnych lub środków pieniężnych, w związku z zastosowaniem MSSF 9 wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe wzrośnie o około 545 tys. zł w stosunku do wartości odpisu oszacowanego w oparciu o wymagania MSR 39.

Różnice między wcześniejszą wartością bilansową netto aktywów finansowych objętych oczekiwaną stratą, a wartością bilansową netto składników bilansowych zgodną z MSSF 9, ujmuje się w saldzie początkowym zysków zatrzymanych (kapitałe własnym) w okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania MSSF 9.

Rachunkowość zabezpieczeń

Wymogi ogólne

W związku z trwającymi pracami nad zmianą standardu w zakresie rachunkowości zabezpieczeń w ujęciu portfelowym, jednostki mają wybór w zakresie daty zastosowania przepisów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń. Do czasu publikacji wyżej wymienionego standardu istnieje możliwość dalszego stosowania rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z wymogami MSR 39.

W wyniku przeprowadzonych analiz w zakresie potencjalnych korzyści wynikających z przyjęcia rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń opisanych w MSSF 9, Grupa podjęła decyzję o dalszym stosowaniu zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupa nie oczekuje istotnego wpływu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe w obszarze rachunkowości zabezpieczeń.

Szacowany wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitały własne jednostki na dzień 31 grudnia 2017 roku

I. Oczekiwana strata dla aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody*	(3 831)
1. Należności z tytułu dostaw i usług	(3 286)
2. Lokaty i depozyty, środki pieniężne	(545)
II. Korekta podatku odroczonego	728
Razem	(3 103)

* Z wyłączeniem instrumentów kapitałowych zaklasyfikowanych decyzją Grupy jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

2.3.3. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych

2.4. Zmiany zasad rachunkowości i korekty błędów

W okresie sprawozdawczym dokonano korekty błędów poprzedniego okresu oraz zmian w prezentacji sprawozdań finansowych mających na celu lepsze przedstawienie informacji o wpływie niektórych rodzajów transakcji na sytuację majątkową i finansową Grupy. Dane porównawcze zostały odpowiednio przekształcone.

Korekty błędów poprzedniego okresu oraz zmiany w prezentacji sprawozdań finansowych obejmują:

- I - aktualizacja wartości nakładów na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych spółki African Investment Group S.A. w kwocie 4 241 955 tys. XOF (równowartość 28 349 tys. zł, według kursu średniego w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku). Po dokonanych analizach posiadanej przez spółkę zależną dokumentacji stwierdzono, że nie jest możliwe jednoznaczne powiązanie poniesionych nakładów z odkryciem określonych zasobów, a zatem nie mogą one być uwzględnione w początkowej wycenie aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych. W związku z tym uznano, że nakłady te nie przyniosły ani nie przyniosą w przyszłości korzyści ekonomicznych. Jednocześnie biorąc pod uwagę wiedzę dostępną w grudniu 2016 roku w tym zgłoszenie do prokuratury potencjalnego nadużycia w tym obszarze, uznano, że aktualizacja powinna być dokonana już w wynik finansowy 2016 roku,
- II - zmiana w sposobie prezentacji inwestycji w jednostkach podporządkowanych oraz dostępnych do sprzedaży,
- III - objęcie konsolidacją spółki Supra Agrochemia Sp. z o.o. nad którą Jednostka Dominująca posiadała kontrolę już w latach ubiegłych,
- IV - po analizie aktywów niematerialnych rozpoznanych przy objęciu kontroli nad spółką zależną Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police („ZCh Police”) uznano, że wyceniona wówczas marka korporacyjna w przeważającej części reprezentuje korzyści ekonomiczne powstające z innych, nie dających się wyodrębnić, aktywów nabytych w ramach przejęcia ZCh Police – w istocie spełnia ono definicję wartości firmy zgodnie z zapisami MSR 38.
- V - zmiana kwalifikacji umów leasingu zawartych w poprzednich okresach, na mocy których spółka zależna Transtech Sp. z o.o. użytkuje sprzęt budowlano-transportowy,
- VI - korekta rezerwy na premię roczną za rok 2016,
- VII - korekta związana z rozpoznaniem kosztu oraz zobowiązania z tytułu podpisania aktu założycielskiego Polskiej Fundacji Narodowej na mocy, którego Jednostka Dominująca jest zobligowana do współfinansowania jej działalności przez okres 10 lat począwszy od 2017 roku,
- VIII - zmiana w sposobie prezentacji zaliczek na dostawy rzeczowych aktywów trwałych,
- IX - odpis aktualizujący wartość aktywa rozpoznanego w procesie alokacji ceny nabycia spółki zależnej Grupa Azoty Siarkopol, w postaci złóż siarki na skutek zidentyfikowanej rozbieżności pomiędzy rzeczywistą dostępnością posiadanych przez nią złóż, a dostępnością założoną w procesie alokacji ceny nabycia (szczegółowi opis znajduje się w Nocie 10),
- X - korekta wartości rezerwy na rekultywację w Spółce Grupa Azoty Siarkopol,
- XI - zmiana prezentacji funduszu likwidacji zakładu górniczego w Spółce Grupa Azoty Siarkopol i zabezpieczonych na ten cel środków,
- XII - korekta eliminacji obrotów wewnątrzgrupowych

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmian na skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody:

	Zatwierdzone	Przekształcone								
	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Wpływ zmiany I	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VI	Wpływ zmiany VII	Wpływ zmiany IX	Wpływ zmiany X	Wpływ zmiany XII
Przychody ze sprzedaży	8 955 690	8 966 804	-	389	-	-	-	-	-	10 725
Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(6 997 921)	(7 004 483)	-	(1 650)	281	5 532	-	-	-	(10 725)
Zysk brutto ze sprzedaży	1 957 769	1 962 321	-	(1 261)	281	5 532	-	-	-	-
Koszty sprzedaży	(669 315)	(669 315)	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	(729 629)	(727 412)	-	-	-	2 217	-	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	47 379	48 138	-	74	-	-	-	-	685	-
Pozostałe koszty operacyjne	(120 142)	(186 128)	(28 124)	(3)	-	-	(33 999)	(3 860)	-	-
Zysk na działalności operacyjnej	486 062	427 604	(28 124)	(1 190)	281	7 749	(33 999)	(3 860)	685	-
Przychody finansowe	34 227	33 745	-	(482)	-	-	-	-	-	-
Koszty finansowe	(44 343)	(44 443)	-	-	(100)	-	-	-	-	-
Zysk przed opodatkowaniem	491 116	432 076	(28 124)	(1 672)	181	7 749	(33 999)	(3 860)	685	-
Podatek dochodowy	(115 964)	(116 833)	-	-	-	(1 472)	-	733	(130)	-
Zysk netto	375 152	315 243	(28 124)	(1 672)	181	6 277	(33 999)	(3 127)	555	-
Inne całkowite dochody										
Pozycje, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat	(5 967)	(6 192)	(225)	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	1 203	978	(225)	-	-	-	-	-	-	-
Suma innych całkowitych dochodów	(14 363)	(14 588)	(225)	-	-	-	-	-	-	-
Całkowity dochód za okres	360 789	300 655	(28 349)	(1 672)	181	6 277	(33 999)	(3 127)	555	-
Zysk netto przypadający dla:										
Akcjonariuszy jednostki dominującej	343 339	301 870	(10 190)	(1 104)	119	6 277	(33 999)	(3 127)	555	-
Udziałowców niesprawujących kontroli	31 813	13 373	(17 934)	(568)	62	-	-	-	-	-
Całkowity dochód za okres przypadający dla:										
Akcjonariuszy jednostki dominującej	331 026	289 475	(10 272)	(1 104)	119	6 277	(33 999)	(3 127)	555	-
Udziałowców niesprawujących kontroli	29 763	11 180	(18 077)	(568)	62	-	-	-	-	-

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku:

	Zatwierdzone	Przekształcone											
	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 31.12.2016	Wpływ zmiany I	Wpływ zmiany II	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany IV	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VI	Wpływ zmiany VII	Wpływ zmiany VIII	Wpływ zmiany IX	Wpływ zmiany X	Wpływ zmiany XI
Aktywa													
Aktywa trwałe													
Rzeczowe aktywa trwałe	6 387 823	6 360 626	-	-	441	-	2 800	-	-	-	(30 438)	-	-
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	485 396	487 171	-	-	1 775	-	-	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości inwestycyjne	59 504	66 054	-	-	6 550	-	-	-	-	-	-	-	-
Wartości niematerialne	530 577	476 683	(28 349)	-	-	(25 545)	-	-	-	-	-	-	-
Wartość firmy	10 057	30 748	-	-	-	20 691	-	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje	-	13 346	-	13 346	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	-	110 411	-	110 411	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	112 935	-	-	(110 578)	(2 357)	-	-	-	-	-	-	-	-
Inwestycje dostępne do sprzedaży	12 345	-	-	(12 345)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	837	1 953	-	(834)	-	-	-	-	-	-	-	-	1 950
Pozostałe należności	6 259	57 445	-	-	-	-	-	-	-	51 186	-	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	45 548	50 402	-	-	-	4 854	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa trwałe razem	7 651 480	7 655 038	(28 349)	-	6 409	-	2 800	-	-	51 186	(30 438)	-	1 950
Aktywa obrotowe													
Zapasy	858 029	858 043	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	591 661	580 849	-	-	(10 812)	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 073 396	1 022 127	-	-	81	-	(164)	-	-	(51 186)	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	641 711	641 895	-	-	184	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa obrotowe razem	3 400 440	3 338 557	-	-	(10 533)	-	(164)	-	-	(51 186)	-	-	-
Aktywa razem	11 051 920	10 993 595	(28 349)	-	(4 124)	-	2 636	-	-	-	(30 438)	-	1 950

	Zatwierdzone	Przekształcone											
	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 31.12.2016	Wpływ zmiany I	Wpływ zmiany II	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany IV	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VI	Wpływ zmiany VII	Wpływ zmiany VIII	Wpływ zmiany IX	Wpływ zmiany X	Wpływ zmiany XI
Pasywa													
Kapitał własny													
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	2 401	2 319	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zyski zatrzymane, w tym:	3 624 334	3 553 237	(10 190)	-	(3 650)	-	246	6 277	(33 999)	-	(24 655)	(5 126)	-
<i>Zysk netto bieżącego okresu</i>	343 339	301 870	(10 190)	-	(1 104)	-	119	6 277	(33 999)	-	(3 127)	555	-
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	6 533 877	6 462 698	(10 272)	-	(3 650)	-	246	6 277	(33 999)	-	(24 655)	(5 126)	-
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	595 388	576 774	(18 077)	-	(663)	-	126	-	-	-	-	-	-
Kapitał własny razem	7 129 265	7 039 472	(28 349)	-	(4 313)	-	372	6 277	(33 999)	-	(24 655)	(5 126)	-
Zobowiązania													
Rezerwy	97 692	106 092	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 329	2 071
Pozostałe zobowiązania finansowe	15 102	43 172	-	-	-	-	1 071	-	26 999	-	-	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	196 805	191 291	-	-	-	-	-	1 472	-	-	(5 783)	(1 203)	-
Zobowiązania długoterminowe razem	2 072 368	2 103 324	-	-	-	-	1 071	1 472	26 999	-	(5 783)	5 126	2 071
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 034	52 034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	67 485	75 678	-	-	-	-	1 193	-	7 000	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 602 929	1 595 231	-	-	172	-	-	(7 749)	-	-	-	-	(121)
Rezerwy	39 324	39 341	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe razem	1 850 287	1 850 799	-	-	189	-	1 193	(7 749)	7 000	-	-	-	(121)
Zobowiązania razem	3 922 655	3 954 123	-	-	189	-	2 264	(6 277)	33 999	-	(5 783)	5 126	1 950
Pasywa razem	11 051 920	10 993 595	(28 349)	-	(4 124)	-	2 636	-	-	-	(30 438)	-	1 950

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2016 roku:

	Zatwierdzone	Przekształcone								
	Na dzień 01.01.2016	Na dzień 01.01.2016	Wpływ zmiany II	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany IV	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VIII	Wpływ zmiany IX	Wpływ zmiany X	Wpływ zmiany XI
Aktywa										
Aktywa trwałe										
Rzeczowe aktywa trwałe	5 664 447	5 640 815	-	336	-	2 610	-	(26 578)	-	-
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	492 061	493 871	-	1 810	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości inwestycyjne	52 204	58 496	-	6 292	-	-	-	-	-	-
Wartości niematerialne	522 442	496 897	-	-	(25 545)	-	-	-	-	-
Wartość firmy	12 550	33 241	-	-	20 691	-	-	-	-	-
Udziały i akcje	-	14 730	14 730	-	-	-	-	-	-	-
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	-	107 603	107 603	-	-	-	-	-	-	-
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	111 095	-	(108 738)	(2 357)	-	-	-	-	-	-
Inwestycje dostępne do sprzedaży	12 370	-	(12 370)	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	4 347	1 827	(1 225)	(3 122)	-	-	-	-	-	1 827
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	64 124	68 978	-	-	4 854	-	-	-	-	-
Pozostałe należności	7 023	59 524	-	-	-	(105)	52 606	-	-	-
Aktywa trwałe razem	6 942 663	6 975 982	-	2 959	-	2 505	52 606	(26 578)	-	1 827
Aktywa obrotowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	498 711	492 587	-	(6 124)	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 096 286	1 043 749	-	179	-	(110)	(52 606)	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	753 144	754 289	-	1 145	-	-	-	-	-	-
Aktywa obrotowe razem	3 552 411	3 494 895	-	(4 800)	-	(110)	(52 606)	-	-	-
Aktywa razem	10 495 074	10 470 877	-	(1 841)	-	2 395	-	(26 578)	-	1 827

	Zatwierdzone	Przekształcone								
	Na dzień 01.01.2016	Na dzień 01.01.2016	Wpływ zmiany II	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany IV	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VIII	Wpływ zmiany IX	Wpływ zmiany X	Wpływ zmiany XI
Pasywa										
Kapitał własny										
Zyski zatrzymane	3 371 422	3 341 794	-	(2 546)	-	127	-	(21 528)	(5 681)	-
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	6 285 695	6 256 067	-	(2 546)	-	127	-	(21 528)	(5 681)	-
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	625 753	625 722	-	(95)	-	64	-	-	-	-
Kapitał własny razem	6 911 448	6 881 789	-	(2 641)	-	191	-	(21 528)	(5 681)	-
Zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rezerwy	100 740	109 684	-	-	-	-	-	-	7 014	1 930
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	188 381	181 998	-	-	-	-	-	(5 050)	(1 333)	-
Zobowiązania długoterminowe razem	1 727 659	1 730 220	-	-	-	-	-	(5 050)	5 681	1 930
Pozostałe zobowiązania finansowe	56 672	58 876	-	-	-	2 204	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 576 538	1 577 196	-	761	-	-	-	-	-	(103)
Rezerwy	45 647	45 686	-	39	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe razem	1 855 967	1 858 868	-	800	-	2 204	-	-	-	(103)
Zobowiązania razem	3 583 626	3 589 088	-	800	-	2 204	-	(5 050)	5 681	1 827
Pasywa razem	10 495 074	10 470 877	-	(1 841)	-	2 395	-	(26 578)	-	1 827

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych:

	Zatwierdzone	Przekształcone						
	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Wpływ zmiany I	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VI	Wpływ zmiany VII	Wpływ zmiany IX
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej								
Zysk przed opodatkowaniem	491 116	432 076	(28 124)	(1 672)	181	7 749	(33 999)	(3 175)
Korekty	563 373	568 374	28 124	580	561	-	-	3 860
Amortyzacja	519 721	520 364	-	82	561	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	28 384	60 368	28 124	-	-	-	-	3 860
Strata z tytułu działalności inwestycyjnej	13 428	13 438	-	10	-	-	-	-
Odsetki, różnice kursowe	15 756	16 244	-	488	-	-	-	-
	1 054 489	1 028 574	-	(1 092)	742	7 749	(33 999)	685
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	19 156	19 255	-	99	-	-	-	-
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu zapasów	112 601	112 587	-	(14)	-	-	-	-
Zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	69 250	103 998	-	(146)	895	-	33 999	-
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji	(64 155)	(72 771)	-	(22)	(160)	(7 749)	-	(685)
Inne korekty	(812)	(1 540)	-	(3)	(725)	-	-	-
Przepływy pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej	1 190 529	1 190 103	-	(1 178)	752	-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 115 806	1 115 380		(1 178)	752	-	-	-

	Zatwierdzone	Przekształcone						
	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Wpływ zmiany I	Wpływ zmiany III	Wpływ zmiany V	Wpływ zmiany VI	Wpływ zmiany VII	Wpływ zmiany XII
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej								
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	4 148	4 155	-	7	-	-	-	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	(1 241 240)	(1 241 667)	-	(427)	-	-	-	-
Pożyczki spłacone	2 618	3 255	-	637	-			
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 303 190)	(1 302 973)	-	217	-	-	-	-
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej								
Odsetki zapłacone	(43 963)	(44 063)	-	-	(100)	-	-	-
Spłata zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(14 817)	(15 469)	-	-	(652)	-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	74 395	73 643	-	-	(752)	-	-	-
Przepływy pieniężne netto, razem	(112 989)	(113 950)	-	(961)	-	-	-	-
 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	 753 144	 754 289	 -	 1 145	 -	 -	 -	 -
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	641 711	641 895	-	184	-	-	-	-

Wpływ zmiany zasad rachunkowości i korekty błędu na zysk na akcję:

	<u>Za okres</u> <u>od 01.01.2016</u> <u>do 31.12.2016</u>
Zysk na jedną akcję:	
Zysk na akcję przed korektą błędu (zł)	3,46
Zysk na akcję po korekcie błędu (zł)	3,04
Rozwodniony zysk na akcję przed korektą błędu	3,46
Rozwodniony zysk na akcję po korekcie błędu	<u>3,04</u>

2.5. Podstawa wyceny

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej, tj.:

- instrumentów pochodnych,
- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

2.6. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Dane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały podane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Złoty jest walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej.

2.7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych. Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Główne szacunki księgowe oraz przyjęte założenia zostały ponadto przedstawione w odpowiednich notach objaśniających do sprawozdania finansowego:

- szacunki i założenia dotyczące możliwości realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego z tytułu strat podatkowych przedstawiono w notcie 7.4,
- szacunki i założenia dotyczące okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych, prawa wieczystego użytkowania gruntów, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych przedstawiono w notach 10, 11, 12, 13,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych przedstawiono w notcie 10,
- szacunki w zakresie wartości odzyskiwalnych dotyczących wartości firmy oraz wartości niematerialnych o niekreślonym okresie użytkowania przedstawiono w notcie 12,
- szacunki w zakresie utraty wartości wartości niematerialnych dotyczących poszukiwania i oceny złóż mineralnych przedstawiono w notcie 12,
- szacunki w zakresie odpisów zapasów do cen sprzedaży netto przedstawiono w notcie 15,
- szacunki i założenia w zakresie odpisów aktualizujących wartość należności przedstawiono w notcie 17,
- szacunki w zakresie świadczeń pracowniczych przedstawiono w notcie 24,
- szacunki w zakresie utworzonych rezerw na zobowiązania przedstawiono w notcie 25.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znośzących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

2.8. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Grupę działalności.

2.9. Zasady konsolidacji

2.9.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce w przypadku, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych,

oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień bilansowy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od objęcia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą do czasu jej ustania.

2.9.2. Jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę finansową i operacyjną, Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, jednakże nie sprawuje nad nimi kontroli.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia udział Grupy Kapitałowej w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego ustania lub przeklasyfikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

W przypadku, gdy udział Grupy Kapitałowej w stratach podmiotu stowarzyszonego przewyższa wartość bilansową inwestycji, przyjmuje się, iż udział w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych wynosi zero, zaś pozostałe straty są rozpoznawane przez Grupę Kapitałową do wysokości ewentualnych zaciągniętych zobowiązań.

2.9.3. Procedury konsolidacyjne

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziałów niesprawujących kontroli w kapitale własnym jednostek zależnych oraz w wyniku finansowym konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków powstałych na transakcjach w obrębie Grupy,
- wyłączenie niezrealizowanych strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy.

2.9.4. Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
 - ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
 - wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
 - ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazyjnym nabyciu jest ujmowany w rachunku zysków i strat bieżącego okresu na dzień przejęcia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

2.9.5. Nabycie udziałów niekontrolujących

Nabycia udziałów niekontrolujących są ujmowane jako transakcje z właścicielami, w wyniku czego przy tego rodzaju transakcjach nie jest ujmowana wartość firmy. Korekty do udziałów niekontrolujących są oparte na proporcjonalnej wartości nabywanych aktywów netto jednostki zależnej.

2.9.6. Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiekolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

2.10. Waluty obce

2.10.1. Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na ten dzień średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem różnic powstających na przeliczeniu instrumentów kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży oraz kwalifikowanych zabezpieczeń przepływów pieniężnych, które ujmuje się jako inne całkowite dochody.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy:

	31.12.2017	31.12.2016
EUR	4,1709	4,4240
USD	3,4813	4,1793
GBP	4,7001	5,1445

2.10.2. Przeliczanie sprawozdań finansowych jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty jednostek działających za granicą są przeliczane według średniego kursu NBP w okresie sprawozdawczym.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych. Jednak jeśli Grupa nie posiada wszystkich udziałów w jednostce działającej za granicą, proporcjonalna część różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w udziałach niekontrolujących. W sytuacji, gdy kontrola, znaczący wpływ lub wspólna kontrola nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w zysku lub stracie na sprzedaży tej jednostki. Jeśli Grupa wyłącza jedynie część swoich udziałów w jednostce działającej za granicą, ale utrzymuje kontrolę nad tą jednostką, odpowiednia część skumulowanej wartości jest przypisywana do udziałów niekontrolujących.

2.11. Rzeczowe aktywa trwałe

2.11.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez Grupę Kapitałową w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych rzeczowych aktywów trwałych i są ujmowane odpowiednio jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywa do używania.

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe prezentowane są w pozycji „Pozostałe należności” w ramach aktywów trwałych.

2.11.2. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingu, na mocy których następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są klasyfikowane jako umowy leasingu

finansowego. Aktywa będące przedmiotem leasingu są początkowo ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji oraz odpisom z tytułu utraty wartości według zasad stosowanych dla własnych rzeczowych aktywów trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w krótszym z dwóch okresów: okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.11.3. Złóża mineralne

Złóża mineralne obejmują nabyte przez Grupę prawa do wydobycia surowców mineralnych oraz koszty poniesione w związku z udostępnieniem złóż do eksploatacji, jak również nabyte w transakcjach nabycia jednostek gospodarczych prawa do poszukiwania zasobów, dla których prawdopodobieństwo rozpoczęcia opłacalnego wydobycia oceniono jako wysokie.

Złóża mineralne nabyte przez Grupę Kapitałową są ujmowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych i ujmowane według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

2.11.4. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe nakłady są ujmowane na bieżąco w rachunku zysków i strat jako koszt.

2.11.5. Amortyzacja

Amortyzacja, z wyjątkiem amortyzacji złóż mineralnych, jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, względnie jego istotnych i odrębnych części składowych. Amortyzacja złóż mineralnych jest naliczana metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych zasobów. Okres użytkowania dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty	brak	-
Złóża surowców mineralnych	naturalna	6-72 lat
Budynki i budowle	1% - 33%	3-100 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2% - 100%	1-50 lat
Urządzenia biurowe	10% - 100%	1-10 lat
Środki transportu	7% - 100%	1-7 lat
Komputery	20% - 100%	1-6 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w momencie, w którym dany składnik rzeczowych aktywów trwałych znajduje się w miejscu i stanie umożliwiającym jego wykorzystanie zgodnie z zamierzeniem zarządu jednostki. Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową rzeczowego aktywa trwałego

lub postawienia go w stan likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości rzeczowego aktywa trwałego.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe, o ile ich cena nabycia lub koszt wytworzenia są istotne w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całego rzeczowego aktywa trwałego. Wyodrębnione części składowe amortyzuje się osobno przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i, w uzasadnionych przypadkach, korygowana prospektywnie.

2.12. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane przez Grupę nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej, stanowi formę leasingu operacyjnego. Prawo to jest wyłączone z aktywów Grupy Kapitałowej i ewidencjonowane na kontach pozabilansowych.

Prawo wieczystego użytkowania nabyte przez Grupę Kapitałową jest ujmowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych. Prawo wieczystego użytkowania gruntów ujmowane jest według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego prawa wieczystego użytkowania gruntów. Przewidywany okres użytkowania wynosi do 99 lat.

2.13. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty oraz budynki i budowle posiadane przez Grupę w celu osiągania korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości tych aktywów lub innych pożytków np. osiągania przychodów z czynszów dzierżawnych.

Inwestycje w nieruchomości wycenia się zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych prezentowane są jako pozostałe przychody operacyjne, natomiast koszty z nimi związane - jako pozostałe koszty operacyjne.

2.14. Wartości niematerialne

2.14.1. Badania i rozwój

Koszty prac badawczych są ujmowane jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych.

Nakłady na prace rozwojowe są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości na każdy dzień bilansowy, jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania lub, gdy zidentyfikowane zostaną przesłanki utraty wartości wskazujące na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

2.14.2. Koszty Reach

Grupa aktywuje koszty związane z uzyskaniem pozwolenia w ramach systemu Reach. Wraz z rejestracją produktu w systemie Reach Grupa uzyskuje prawo do produkcji i sprzedaży produktów, które przynoszą korzyści ekonomiczne. Dodatkowo składnik aktywów powstających w wyniku rejestracji nie może być wyodrębniony z jednostki gospodarczej, ale wynika z tytułu prawnego. Składnik ten ma charakter niepieniężny i nie posiada postaci fizycznej.

Grupa aktywuje koszty, które można bezpośrednio przypisać do konkretnej rejestracji. Do takich kosztów zalicza między innymi: koszty opłat rejestracyjnych, koszty wyników testów, informacji o możliwych zastosowaniach, koszty poniesione na rzecz innego rejestrującego za prawo do wykorzystania wyników testów. Koszty Reach ujmowane są w pozostałych wartościach niematerialnych i podlegają amortyzacji w takich samych okresach jak rzeczowe aktywa trwałe, przy użyciu których wytwarzany jest dany produkt.

Koszty, które zostały poniesione a nie mogą być przyporządkowane do konkretnej rejestracji ujmowane są jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

2.14.3. Wartość firmy

Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w punkcie 2.9.4.

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub grupy takich ośrodków.

W przypadku inwestycji wycenianych metodą praw własności, wartość firmy jest ujęta w wartości bilansowej inwestycji, a odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej inwestycji nie alokuje się odrębnie do żadnego składnika jej aktywów, w tym również do wartości firmy, która stanowi część wartości tej inwestycji.

2.14.4. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości.

Za wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.14.5. Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.14.6. Amortyzacja

Wartości niematerialne co do zasady amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które jeszcze nie są użytkowane poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka

wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Znaki towarowe	brak	-
Znak firmowy	indywidualnie	-
Portfel klientów	17% - 100%	1-7 lat
Licencje	5% - 100%	1-20 lat
Programy komputerowe	16% - 100%	1-6 lat
Licencje technologiczne	2% - 100%	1-50 lat
Reach	2% - 100%	1-50 lat
Prace rozwojowe	2% - 100%	1-50 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana prospektywnie.

2.15. Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych

2.15.1. Wycena i klasyfikacja nakładów

Grupa stosuje *MSSF 6 Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych* w odniesieniu do ponoszonych przez nią nakładów na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych:

- w trakcie poszukiwania i oceny zasobów naturalnych, po uzyskaniu prawa do prowadzenia prac poszukiwawczych na określonym obszarze,
- przed tym, jak udowodniono techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania zasobów mineralnych.

Koszty poszukiwania i oceny zasobów mineralnych są klasyfikowane według działań:

- Wykonanych przed uzyskaniem koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż na określonym terenie.

Jakiegokolwiek wydatki poniesione przed uzyskaniem prawa (koncesji) na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

- Wykonanych po uzyskaniu koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż na określonym terenie, ale przed udowodnieniem technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych.

Koszty poszukiwania i oceny zasobów mineralnych poniesione po otrzymaniu koncesji na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych, które można bezpośrednio przyporządkować do danego składnika aktywów, są ujmowane w zależności od charakteru nakładów jako rzeczowe aktywa trwałe z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (rzeczowe aktywa trwałe w budowie), albo wartości niematerialne z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (kategoria wartości niematerialnych).

Aktywa nie są dłużej klasyfikowane jako aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych po tym, jak wykazano techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania zasobów mineralnych. Są one wtedy poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, a następnie przeklasyfikowywane do złóż mineralnych.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

2.15.2. Amortyzacja

Rozpoczęcie amortyzacji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny złóż następuje w momencie, kiedy kopalnia jest zdolna do rozpoczęcia swojej działalności i wydobywania.

Wartość księgowa aktywów jest amortyzowana przy użyciu metody jednostek produkcyjnych, z uwzględnieniem współczynnika produkcji w roku/miesiącu w stosunku do udowodnionej prawdopodobnej wielkości zasobów oraz z uwzględnieniem przyszłych niezbędnych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do rozpoczęcia produkcji. Przyszłe nakłady inwestycyjne szacowane są biorąc pod uwagę poziom rozbudowy niezbędny do przyszłej eksploatacji złoża.

Nakłady na odwierty, dla których nie udowodniono technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, lecz istnieje możliwość ich wykorzystania w celach rozwojowych, są ujmowane w wartości księgowej jako rzeczowe aktywa trwałe i amortyzowane przez szacowany okres ich ekonomicznej użyteczności.

2.15.3. Utrata wartości

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych ocenia się w celu ustalenia, czy nastąpiła utrata ich wartości wówczas, gdy istnieją wystarczające dane do stwierdzenia technicznej zdolności i ekonomicznej zasadności rozpoczęcia wydobywania lub gdy fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwalną.

Szacunek utraty wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych następuje zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 2.20.

2.16. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, nienotowane na aktywnym rynku, o określonej wysokości płatności. Początkowo ujmuje się je według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku należności o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności szacowane są w momencie, gdy odzyskanie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwota straty z tytułu utraty wartości ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa i wartością bieżącą przyszłych strumieni pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową. Straty z tytułu odpisów aktualizujących ujmuje się jako koszty sprzedaży w rachunku zysków i strat.

2.17. Prezentacja umów faktoringowych/dyskonta wierzytelności

Grupa korzysta z trzech typów umów finansowych opartych o wykup wierzytelności przez stronę finansującą przed terminem jej płatności:

- faktoring pełny (bez regresu) lub dyskonto wierzytelności bez regresu, w ramach których następuje definitywny wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności, a strona finansująca nie ma prawa zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży,

- faktoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - zabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach, których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności w sytuacji, gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Z uwagi na dokonaną cesję praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wykupionej wierzytelności (należności), strona finansująca jest w pierwszej kolejności uprawniona do zaspokojenia się z tej polisy na wypadek braku zapłaty przez dłużnika, bez wykonywania uprawnienia do zwrotnego regresu wobec Grupy. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujawniana jako zobowiązanie warunkowe (pozabilansowe) z tytułu faktoringu (dyskonta wierzytelności),
- faktoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - niezabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności, w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego strona finansująca, w wypadku nieotrzymania zapłaty od dłużnika wierzytelności, korzysta w pierwszej kolejności z uprawnienia do regresu zwrotnego wobec Grupy, więc rozliczenie wierzytelności (należności) z kwotą uzyskaną z tytułu jej sprzedaży następuje dopiero na dzień zapłaty przez dłużnika wierzytelności dokonanego na rachunek strony finansującej, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie finansowe z tytułu faktoringu (dyskonta wierzytelności).

2.18. Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub materiały i surowce zużywane w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Składniki zapasów są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższych jednak od ich wartości netto możliwych do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość rozchodu zapasów ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzania do obrotu, łącznie z kosztami transportu, załadunku, wyładunku, a obniżona o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia i odzyski. Wyroby gotowe, półprodukty i produkcja w toku wyceniane są według kosztu wytworzenia obejmującego uzasadnioną część stałych kosztów pośrednich produkcji, wyliczoną przy założeniu normalnego wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywaną w toku działalności gospodarczej, pomniejszoną o rabaty i upusty, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów”. Natomiast odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie kosztów wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

2.19. Prawa majątkowe

Prawa majątkowe obejmują prawa do emisji CO₂ oraz świadectwa pochodzenia energii.

Otrzymane nieodpłatnie prawa do emisji oraz prawa otrzymane w ramach realizacji zadań KPI ujmowane są początkowo jako prawa majątkowe w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

Zakupione prawa do emisji są ujmowane według ceny nabycia.

Zobowiązania wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza, prezentowane w ramach pozostałych zobowiązań, są ujmowane jako koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (podatki i opłaty) i wyceniane następująco:

- jeżeli Grupa posiada ilość praw wystarczającą do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw niezbędnych do umorzenia w związku z dokonaną emisją oraz jednostkowego kosztu praw do emisji posiadanych przez Grupę. Jednostkowy koszt uprawnień dla pokrycia szacowanej emisji jest obliczany według metody średniej ważonej,
- jeżeli Grupa nie posiada ilości praw wystarczającej do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw posiadanych przez Grupę oraz jednostkowego kosztu tych praw, powiększony o wartość godziwą brakujących praw do emisji.

Rozliczenie dotacji z tytułu otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji ujmuje się jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży (podatków i opłat) w proporcji zrealizowanej emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym do planowanej emisji rocznej. Rozliczenie dotacji z tytułu praw otrzymanych w ramach realizacji zadań KPI ujmuje się jako pozostałe przychody operacyjne przez okres amortyzacji aktywów nabytych w ramach realizacji zadań KPI.

Uprawnienia do emisji podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonego zobowiązania w momencie umorzenia uprawnień do emisji za poprzedni rok w odpowiednim rejestrze. Ilości przyznane w ramach KPI mogą być wykorzystywane do fizycznego umorzenia uprawnień za dany rok.

Świadectwa pochodzenia energii przyznane Grupie z tytułu produkcji energii elektrycznej w kogeneracji ujmowane są w miarę nabywania uprawnień jako prawa majątkowe i zmniejszenie kosztów produkcji wytwarzanej energii. Zakupione świadectwa pochodzenia energii są ujmowane według ceny nabycia.

Zobowiązania do umorzenia świadectw wynikające ze sprzedaży energii, prezentowane w ramach pozostałych zobowiązań, są ujmowane jako koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (podatki i opłaty) i wyceniane na podstawie jednostkowego kosztu świadectw posiadanych przez Grupę lub odpowiedniej opłaty zastępczej.

Świadectwa podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonego zobowiązania w momencie złożenia wniosku do URE o ich umorzenie.

W przypadku świadectw pochodzenia energii otrzymanych w związku z realizacją zadań inwestycyjnych stosuje się takie same zasady jak dla prawach do emisji CO₂ otrzymanych w ramach KPI.

2.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

2.21. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów Grupy, za wyjątkiem zapasów, aktywów z tytułu podatku odroczonego i instrumentów finansowych, dla których stosuje się inne zasady, poddawana jest analizie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (OWSP). Szacunki wartości odzyskiwalnej w odniesieniu do OWSP zawierających wartości firmy i wartości niematerialne, które nie są jeszcze oddane do użytkowania oraz o nieokreślonym okresie użytkowania dokonywane są corocznie na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w każdym wypadku, w którym wartość bilansowa składnika aktywów lub związanego z nim OWSP przewyższa jego wartość odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub OWSP definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów lub OWSP. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów lub OWSP. Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych i są użytkowane przez więcej niż jeden OWSP. Aktywa wspólne są przypisane do OWSP na bazie jednolitych i zasadnych przesłanek i podlegają testom na utratę wartości jako element testowanych OWSP, do których są przypisane.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości ujęte w poprzednich okresach, są poddawane na koniec każdego okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszyły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do określenia wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości początkowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

2.22. Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy, stanowiący kapitał zakładowy Jednostki Dominującej, wykazuje się w wysokości określonej w wartości nominalnej wyemitowanych akcji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej.

Kwoty powstałe z podziału zysku, niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako zyski zatrzymane.

2.23. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują wszystkie formy świadczeń Grupy w zamian za pracę wykonywaną przez pracowników. Są to zarówno świadczenia wypłacane w trakcie zatrudnienia jak i świadczenia wypłacane po okresie zatrudnienia.

2.23.1. Programy określonych składek

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy za każdy okres szacowane jest na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok i ujmowane jest jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

Ponadto, na mocy porozumienia z pracownikami Grupa wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek

zapłacenia dodatkowych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego określonych składek jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

2.23.2. Program określonych świadczeń

Zobowiązanie Grupy z tytułu programu określonych świadczeń jest obliczane oddzielnie dla każdego planu poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych świadczeń, które pracownicy wypracowali w bieżącym i poprzednich okresach. Koszty bieżącego zatrudnienia ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń. Odsetki od zobowiązań programu ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe. Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

2.23.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne

Grupa zobowiązana jest na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub układu zbiorowego do wypłaty odpraw emerytalnych i pośmiertnych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarusza przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, tj. przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz przez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw pośmiertnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarusza przez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy pośmiertnej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Jednostki. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych oraz pośmiertnych ujmowane są proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika.

2.23.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów

Grupa jest zobowiązana przepisami prawa do wypłacania świadczeń socjalnych emerytom i rencistom. W związku z tym Grupa tworzy odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla pracowników po okresie zatrudnienia. Rezerwy na przyszłe odpisy są szacowane na podstawie przeciętnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej. Rezerwy są dyskontowane taką samą stopą jak inne rezerwy pracownicze. Wysokość rezerw na ZFŚS wyznaczana jest indywidualnie dla każdego pracownika i jest ona równa obecnej wartości przyszłych świadczeń.

2.23.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe

Grupa oferuje zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika uzyskanego w trakcie zatrudnienia oraz od wysokości wynagrodzenia pracownika w momencie nabycia prawa do nagrody jubileuszowej.

Wycena świadczeń jest dokonywana przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zobowiązanie Jednostki wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabeędzie prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika.

2.23.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

2.24. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane, gdy spełnione są następujące warunki:

- na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający z przeszłych zdarzeń,
- prawdopodobne jest, iż wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty zobowiązania.

Kwota, na którą tworzy się rezerwę jest najlepszym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy. Podstawą szacunków wartości rezerwy jest osąd kierownictwa, poparty doświadczeniami wynikającymi z podobnych zdarzeń, a w razie potrzeby opiniami niezależnych ekspertów.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi.

2.24.1. Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest w przypadku, gdy Grupa zaakceptowała szczegółowy i oficjalny plan restrukturyzacji, a proces ten został zapoczątkowany lub został publicznie ogłoszony. Rezerwą nie są objęte przyszłe straty operacyjne.

2.24.2. Koszty rekultywacji

Zgodnie z przyjętą przez Grupę polityką ochrony środowiska oraz z odpowiednimi wymogami prawnymi, rezerwa na koszty rekultywacji, dotycząca zanieczyszczonych gruntów lub innych rzeczowych aktywów trwałych jest ujmowana, gdy grunt lub inny składnik rzeczowych aktywów trwałych został zanieczyszczony.

2.24.3. Umowy rodzące obciążenia

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia tworzona jest w przypadku, gdy spodziewane przez Grupę korzyści ekonomiczne z umowy są niższe niż nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków umownych.

2.24.4. Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie przeprowadzonej analizy wystąpienie zobowiązania jest prawdopodobne na dzień bilansowy, tworzona jest odpowiednia rezerwa (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

2.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług początkowo ujmuje się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu ujmuje się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, zobowiązania te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

2.26. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.27. Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy - instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności,
- pożyczki i należności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące: (a) pożyczkami i należnościami, (b) inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

2.28. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Aktywa finansowe zostają wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeśli wynikające z umowy prawa Grupy do przepływów pieniężnych z tych aktywów wygasną, bądź, jeśli Grupa przeniesie prawo do tych aktywów na rzecz innego podmiotu nie zachowując kontroli, nie ponosząc ryzyka z nimi związanego oraz nie czerpiąc z nich korzyści.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygaśnie, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygasł.

2.29. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane w wartości godziwej. Koszty transakcji korygują wartość początkową wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy.

2.29.1. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Grupa wycenia:

- według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej: inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz pozostałe zobowiązania finansowe,
- według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe z kategorii wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy oraz kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z aktualizacji wyceny.

Skutki wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zakwalifikowanych do pozostałych kategorii ujmuje się jako zysk lub stratę w rachunku zysków i strat.

2.29.2. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe do zabezpieczenia ryzyka kursowego wynikającego z działalności operacyjnej, finansowej lub inwestycyjnej. Zgodnie z przyjętą polityką operacji pieniężnych, Grupa nie posiada, ani nie emituje pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych, które nie są desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane jako zysk lub strata w rachunku zysków i strat.

2.29.3. Utrata wartości aktywów finansowych

Odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych jest ujmowany w momencie, kiedy istnieją obiektywne przesłanki, że zaistniały zdarzenia, które mogą mieć negatywny wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest, jako różnica między ich wartością bilansową, a wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Odpis z tytułu utraty wartości w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jest ujmowany w przypadku znaczącego lub przedłużającego się spadku wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Wartość bilansowa poszczególnych aktywów finansowych o jednostkowo istotnej wartości poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Pozostałe aktywa finansowe są oceniane pod kątem utraty wartości zbiorczo, pogrupowane według podobnego poziomu ryzyka kredytowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości dotyczące aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu ujmowane są w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej.

Odpisy z tytułu utraty wartości są odwracane, jeśli późniejszy wzrost wartości odzyskiwalnej może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po dniu ujęcia straty z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości w odniesieniu do inwestycji w instrumenty kapitałowe zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie są odwracane przez wynik finansowy. Jeżeli wartość godziwa instrumentów dłużnych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się przez wynik finansowy.

2.30. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty finansowe (w tym pochodne), wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej Grupa ujmuje według zasad rachunkowości zabezpieczeń po spełnieniu, co najmniej, następujących warunków:

- przed rozpoczęciem zabezpieczenia Grupa posiada dokumentację, obejmującą co najmniej: określenie celu i strategii zarządzania ryzykiem, identyfikację instrumentu zabezpieczającego oraz składników aktywów lub zobowiązań albo planowanych transakcji zabezpieczanych przez ten instrument, charakterystykę ryzyka związanego z zabezpieczaną pozycją lub planowaną transakcją, okres zabezpieczenia, opis wybranej metody pomiaru efektywności zabezpieczenia zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej związanych z określonym rodzajem ryzyka,
- zabezpieczenie charakteryzuje się wysoką skutecznością w równoważeniu zmian wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych. Skuteczność zabezpieczenia ocenia się poprzez porównywanie zmiany wartości instrumentu zabezpieczającego lub przepływów środków pieniężnych z niego wynikających, ze zmianą wartości pozycji zabezpieczanej lub przepływów środków pieniężnych z niej wynikających. Zabezpieczenie uznaje się za wysoce skuteczne, jeżeli przez cały okres zabezpieczenia niemal cała kwota zmian wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów pieniężnych zostaje skompensowana zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego, a rzeczywiście osiągnięty poziom efektywności zabezpieczenia mieści się w przedziale od 80% do 125%,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić poprzez wiarygodną wycenę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów środków pieniężnych oraz wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego. Skuteczność zabezpieczenia oceniana jest w ujęciu retrospektywnym (tzw. testy ex-post), mówiącym czy dane powiązanie zabezpieczające było wysoce skuteczne w badanych okresach rachunkowych oraz w ujęciu prospektywnym (tzw. testy ex-ante), mówiącym czy dla danego powiązania zabezpieczającego nadal istnieje oczekiwanie, co do wysokiej skuteczności,
- w przypadku zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych dotyczącego przyszłej transakcji, jest ona wysoce prawdopodobna.

2.30.1. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Instrument finansowy (w tym pochodny) zabezpieczający przepływy środków pieniężnych służy ograniczeniu wpływu na wynik finansowy zmienności przepływu środków pieniężnych i można go przypisać konkretnemu czynnikowi ryzyka związanemu z ujętym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnikiem aktywów lub zobowiązań, uprawdopodobnionymi przyszłymi zobowiązaniami lub z wysoce prawdopodobną planowaną przyszłą transakcją.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w innych całkowitych dochodach i prezentowane w odrębnej pozycji kapitałów własnych (Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających) w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi efektywne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego ujmuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

W sytuacji, gdy pozycja zabezpieczana jest składnikiem aktywów niefinansowych, skumulowana w kapitałach kwota jest wliczana do wartości bilansowej składnika aktywów, w momencie, gdy składnik aktywów zostaje ujęty. W innych przypadkach skumulowana w kapitałach kwota jest przenoszona do rachunku zysków i strat tego samego okresu, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę.

Jeśli planowana przyszła transakcja przestaje być wysoce prawdopodobna, zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, bądź powiązanie zabezpieczające zostaje odwołane, wtedy Grupa zaprzestaje prospektywnie stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jeśli nie

przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, kwoty ujęte w kapitałach przenoszone są do rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

2.31. Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą. Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

2.31.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług

Sprzedaż towarów i produktów ujmowana jest w momencie dostarczenia towarów i produktów i przekazania nabywcy znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji, jeżeli wynik transakcji dotyczącej świadczenia usługi można oszacować w wiarygodny sposób. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane. Jeżeli wyniku transakcji dotyczącej świadczenia usługi nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

2.31.2. Przychody z tytułu sprzedaży licencji

Przychody z tytułu sprzedaży licencji ujmowane są w momencie, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu tej sprzedaży, a kwotę tych przychodów oraz koszty, które Grupa poniesie można wiarygodnie oszacować. Przychody te ujmowane są w przychodach ze sprzedaży.

2.31.3. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej

Grupa rozpoznaje przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej w okresie, w którym zostały wygenerowane oraz, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu tej sprzedaży.

2.31.4. Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu wynajmu rzeczowych aktywów trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres wynajmu na podstawie zawartych umów i prezentowane jako przychody ze sprzedaży (rzeczowe aktywa trwałe) lub pozostałe przychody operacyjne (nieruchomości inwestycyjne).

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednio poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

2.31.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, pożyczek, innych oprocentowanych instrumentów, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z tytułu różnic kursowych oraz

zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających (za wyjątkiem kontraktów na prawa do emisji CO₂), które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w rachunku zysków i strat według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

2.31.6. Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako pomniejszenie kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Zaliczane do dotacji kwoty środków pieniężnych otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych w tym także budowie, zwiększają pozostałe przychody operacyjne, równolegle do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych.

2.32. Koszty

2.32.1. Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów

Kosztami wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów są wszystkie koszty związane z podstawową działalnością Grupy za wyjątkiem kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, pozostałych kosztów i kosztów finansowych. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część stałych kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

2.32.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży są to ewidencjonowane koszty związane ze sprzedażą. Do kosztów tych zalicza się między innymi:

- opakowania wysyłkowe,
- koszty transportu, załadunku, wyładunku,
- opłaty celne i prowizje handlowe,
- ubezpieczenia produktów w czasie transportu,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów na należności z tytułu dostaw i usług za wyjątkiem odpisów na należności z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych (prezentowane w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych) oraz odsetek od należności (prezentowane w przychodach lub kosztach finansowych).

2.32.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty:

- koszty ogólno-administracyjne związane z utrzymaniem określonych komórek Zarządu,
- koszty ogólno-produkcyjne (związane z produkcją, które nie dotyczą poszczególnych wydziałów, związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem komórek ogólnego przeznaczenia).

2.32.4. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są w rachunku zysków i strat łącznie z kosztami z tytułu leasingu.

2.32.5. Płatności z tytułu leasingu finansowego

Płatności leasingowe są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Część stanowiąca koszt finansowania jest przypisywana do

poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.32.6. Koszty finansowe

Koszty finansowe obejmują odsetki płatne z tytułu zadłużenia, odwracanie dyskonta z tytułu rezerw, straty z tytułu różnic kursowych, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Wszystkie koszty z tytułu odsetek są ustalane w oparciu o efektywną stopę procentową.

Koszty finansowe, które bezpośrednio można przyporządkować nabyciu, wytworzeniu danego składnika aktywów włącza się do ceny nabycia, wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszt, w okresie, w którym zostały poniesione.

2.33. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w rachunku zysków i strat bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Podatek odroczony wyliczany jest w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Podatek odroczony nie jest ujmowany w przypadku: 1) początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek, 2) różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zrealizowane w dającej się przewidzieć przyszłości, 3) różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Dochody uzyskiwane z działalności w specjalnych strefach ekonomicznych mogą być zwolnione z podatku dochodowego do wysokości określonej w przepisach dotyczących specjalnych stref ekonomicznych. Przyszłe korzyści z tytułu zwolnienia z podatku dochodowego traktowane są jako ulga inwestycyjna i ujmowane, przez analogię, w oparciu o MSR 12, jako aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają wzajemnej kompensacie, jeżeli Grupa posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego oraz gdy dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową. Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie są dyskontowane i są

prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe.

2.34. Raportowanie segmentów działalności

Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty operacyjne:

- Segment Nawozy-Agro,
- Segment Tworzywa,
- Segment Chemia,
- Segment Energetyka,
- Segment Pozostałe obejmujący pozostałą działalność, w tym usługi laboratoryjne, wynajem nieruchomości oraz inną działalność niemożliwą do przypisania do poszczególnych segmentów.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

W segmentach operacyjnych Grupa prezentuje koszty zarządu, koszty sprzedaży oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne przyporządkowując je do poszczególnych segmentów. Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, EBIT oraz EBITDA. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie poszczególnych spółek Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Grupa wyodrębnia następujące obszary geograficzne:

- Polska,
- Niemcy,
- Pozostałe kraje Unii Europejskiej,
- Kraje Azji,
- Kraje Ameryki Południowej,
- Pozostałe kraje.

2.35. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Warunek zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo Grupy oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Aktywa te wyceniane są w kwocie niższej z: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdawczość segmentów działalności

Segmenty operacyjne

Grupa Azoty realizuje cele biznesowe w obszarze czterech podstawowych segmentów sprawozdawczych wydzielonych ze względu na odmienne strategie zarządzania (produkcyjna, sprzedażowa, marketingowa) przyjęte w ramach każdego segmentu.

Działalność operacyjna poszczególnych segmentów sprawozdawczych Grupy jest następująca:

- Segment Nawozy-Agro obejmujący wytwarzanie lub sprzedaż następujących produktów:
 - nawozy azotowe (stałe: saletrzak, saletra amonowa, mocznik; ciekłe: RSM® - roztwór saletrzano-mocznikowy),
 - nawozy azotowe z siarką (stałe: siarczan amonu, siarczanoazotan amonu, siarczan mocznikowo-amonowy, saletrzak z siarką; ciekłe: RSM®, roztwór mocznika i siarczanu amonu),
 - nawozy wieloskładnikowe (NPK: Polifoski® i Amofoski®; NP: DAP),
 - nawozy fosforowe,
 - amoniak,
 - kwas azotowy techniczny i stężony,
 - gazy techniczne;
- Segment Tworzywa obejmujący wytwarzanie i sprzedaż produktów:
 - tworzywa inżynieryjne (PA 6, POM) oraz ich modyfikacje,
 - tworzywa modyfikowane (PPC, PPH, PBT ,PA66),
 - kaprolaktam,
 - wyroby z tworzyw (rurki z PA, rurki z PE, osłonki poliamidowe);
- Segment Chemia obejmujący wytwarzanie i sprzedaż produktów:
 - melamina,
 - produkty OXO (alkohole OXO, plastyfikatory),
 - biel tytanowa,
 - siarczan żelaza,
 - roztwory na bazie mocznika i amoniaku;
- Segment Energetyka obejmuje działalność związaną z wytwarzaniem mediów energetycznych (energia elektryczna, energia cieplna, woda, powietrze technologiczne i pomiarowe, azot) na potrzeby instalacji chemicznych jak również, w mniejszym zakresie na odsprzedaż odbiorcom zewnętrznym, głównie energii elektrycznej. Segment w ramach swojej działalności obejmuje również zakup gazu ziemnego i jego dystrybucję na potrzeby technologiczne;
- Segment Pozostałe obejmujący pozostałą działalność, w tym usługi laboratoryjne, wytwórnię katalizatorów (katalizator żelazowo-chromowy, katalizatory miedziowe, katalizatory żelazowe), wynajem nieruchomości oraz inną działalność nieprzypisaną do poszczególnych segmentów. Żaden z tych segmentów nie spełnił wymogów ilościowych wyodrębnienia segmentów sprawozdawczych w 2017 i 2016 roku.

Informacje odnośnie wyników każdego segmentu sprawozdawczego przedstawiono poniżej. Podstawową miarą efektywności każdego segmentu sprawozdawczego są przychody ze sprzedaży, EBIT i EBITDA.

Raz na miesiąc Zarząd Grupy Azoty dokonuje przeglądu wewnętrznych raportów każdego wyodrębnionego segmentu.

Grupa Azoty na potrzeby wewnętrzne operuje informacją zarządczą skupioną wokół następujących segmentów operacyjnych:

- Nawozy azotowe
- Nawozy wieloskładnikowe
- Tworzywa
- OXO
- Melamina
- Pigmenty
- Chemia
- Wydobywczy

- Energetyka
- Pozostałe

Powyższa struktura odzwierciedla obszary biznesowe zarządzane z perspektywy kluczowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej. Identyfikacja ww. obszarów została zrealizowana w oparciu o główne obszary podstawowego biznesu pozwalające - poprzez dywersyfikację portfela produktowego minimalizować ryzyka rynkowe i cykli koniunkturalnych a tym samym maksymalizować wynik i przepływy finansowe. Podział ten został dokonany w oparciu o następujące parametry:

- docelowy rynek sprzedaży (segment B2B bądź B2C) w tym w odniesieniu do branż i finalnie klientów,
- charakter produktu i jego finalnego przeznaczenia (konsumpcja bądź dalsze przetworzenie),
- specyfika produkcji i ciągów produkcyjnych w tym wydłużenia łańcucha wartości.

Na potrzeby segmentów sprawozdawczych Grupa dokonała agregacji segmentów operacyjnych opierając się na przesłankach biznesowych oraz formalnych.

Przesłanki biznesowe (handlowe i produkcyjne)

- Nawozy-Agro agregacja nawozów azotowych i nawozów wieloskładnikowych oraz obszaru Wydobywczego (fosforyty). Przesłanki:
 - wspólna polityka handlowa (cenowa, marketingowa) dedykowana na rynek dla produktów opartych na pierwiastkach azot (N), siarka (S), fosfor (P), sól potasowa (K) oraz ich mieszaninach,
 - zarządzanie grupowym procesem produkcji z perspektywy wykorzystania kluczowych półproduktów (amoniak/mocznik),
- Tworzywa - wykorzystanie pełnego łańcucha wartości w ciągu Benzen/Fenol - Kaprolaktam - Poliamid realizowanego przez poszczególne spółki Grupy,
- Chemia - agregacja obszarów Melamina, Chemia, Pigmenty, OXO, Wydobywczy (siarka) jako półprodukty do szerokiego zastosowania w branży chemicznej celem dalszego przetworzenia na produkty finalne,
- Energetyka - podobna specyfika produkcji, produktu i jego przeznaczenia w poszczególnych spółkach Grupy.

Przesłanki formalne (wytyczne standardu MSSF 8)

- Chemia - agregacja chemicznej części działalności tj. Melamina, Chemia, Pigmenty, OXO, Wydobywczy (siarka) również z uwagi na brak spełnienia progów ilościowych wskazanych wymogami standardu przez każdy z wymienionych segmentów operacyjnych z osobna,
- Energetyka - jako segment wsparcia o znaczących parametrach ilościowych.

Pozostałe przesłanki:

- Segment Pozostałe stanowiący element wsparcia działań głównego biznesu i/lub skupiający się na niekluczowych obszarach biznesu.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Nawozy- Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Działalność kontynuowana						
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	5 027 929	1 419 092	2 788 768	230 126	151 580	9 617 495
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	2 163 790	315 613	882 685	2 532 081	840 721	6 734 890
Przychody ze sprzedaży razem	7 191 719	1 734 705	3 671 453	2 762 207	992 301	16 352 385
Koszty operacyjne, w tym:(-)	(6 853 284)	(1 564 066)	(3 389 003)	(2 785 565)	(1 032 028)	(15 623 946)
koszty sprzedaży(-)	(436 330)	(57 464)	(177 852)	(199)	(1 710)	(673 555)
koszty zarządu(-)	(338 215)	(114 221)	(184 426)	(20 109)	(100 796)	(757 767)
Pozostałe przychody operacyjne	9 826	4 136	2 503	4 571	29 164	50 200
Pozostałe koszty operacyjne(-)	(60 456)	(3 510)	(41 933)	(19 526)	(56 000)	(181 425)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT	287 805	171 265	243 020	(38 313)	(66 563)	597 214
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	32 107
Koszty finansowe(-)	-	-	-	-	-	(68 931)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	16 015
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-	576 405
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(87 579)
Zysk netto	-	-	-	-	-	488 826
EBIT*	287 805	171 265	243 020	(38 313)	(66 563)	597 214
Amortyzacja	195 852	49 670	105 064	96 696	81 750	529 032
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	60 640
EBITDA**	483 657	220 935	348 084	58 383	15 187	1 186 886

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat po korekcie o zysk z tytułu okazijnego nabycia.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację po korekcie o zysk z tytułu okazijnego nabycia.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku

Działalność kontynuowana	Nawozy- Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	4 970 294	1 117 842	2 440 685	239 748	198 235	8 966 804
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	1 914 785	314 835	817 784	2 315 050	894 887	6 257 341
Przychody ze sprzedaży razem	6 885 079	1 432 677	3 258 469	2 554 798	1 093 122	15 224 145
Koszty operacyjne, w tym:(-)	(6 459 002)	(1 509 560)	(3 045 177)	(2 538 524)	(1 106 288)	(14 658 551)
<i>koszty sprzedaży(-)</i>	(434 067)	(51 762)	(177 938)	(243)	(5 305)	(669 315)
<i>koszty zarządu(-)</i>	(364 491)	(119 995)	(171 363)	(19 398)	(52 165)	(727 412)
Pozostałe przychody operacyjne	8 770	4 713	6 970	7 612	20 073	48 138
Zysk z tytułu okazynego nabycia	-	-	-	-	-	-
Pozostałe koszty operacyjne(-)	(67 273)	(5 352)	(19 707)	(8 256)	(85 540)	(186 128)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT	367 574	(77 522)	200 555	15 630	(78 633)	427 604
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	33 745
Koszty finansowe(-)	-	-	-	-	-	(44 443)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	15 170
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-	432 076
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(116 833)
Zysk netto	-	-	-	-	-	315 243
EBIT*	367 574	(77 522)	200 555	15 630	(78 633)	427 604
Amortyzacja	173 189	49 345	100 088	80 959	84 267	487 848
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	32 516
EBITDA**	540 763	(28 177)	300 643	96 589	5 634	947 968

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat po korekcie o zysk z tytułu okazynego nabycia.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację po korekcie o zysk z tytułu okazynego nabycia.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane. Zysk operacyjny segmentu w 2017 roku nie uwzględnia przychodów finansowych w kwocie 32 107 tys. zł (w 2016 roku: 33 745 tys. zł) i kosztów finansowych w kwocie (68 931) tys. zł (w 2016 roku: (44 443) tys. zł).

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	3 260 201	1 281 224	1 650 695	1 810 349	1 198 173	9 200 642
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	-	2 426 343
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-	111 059
Aktywa ogółem	3 260 201	1 281 224	1 650 695	1 810 349	1 198 173	11 738 044
Zobowiązania segmentu	937 976	183 304	178 213	796 375	282 146	2 378 014
Nieprzypisane zobowiązania	-	-	-	-	-	1 916 623
Zobowiązania ogółem	937 976	183 304	178 213	796 375	282 146	4 294 637

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	3 102 035	1 147 474	1 586 765	1 649 428	1 203 937	8 689 639
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	-	2 193 378
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-	110 578
Aktywa ogółem	3 102 035	1 147 474	1 586 765	1 649 428	1 203 937	10 993 595
Zobowiązania segmentu	852 845	194 317	226 227	576 276	263 123	2 112 788
Nieprzypisane zobowiązania	-	-	-	-	-	1 841 335
Zobowiązania ogółem	852 845	194 317	226 227	576 276	263 123	3 954 123

Aktywa segmentu nie zawierają między innymi: aktywa z tytułu odroczonego podatku w kwocie 69 583 tys. zł (w 2016 roku: 50 402 tys. zł), udziałów i akcji w kwocie 14 690 tys. zł (w 2016 roku: 13 346 tys. zł), wyceny walutowych instrumentów pochodnych w kwocie 2 284 tys. zł (w 2016 roku: 8 435 tys. zł), należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie 24 248 tys. zł (w 2016 roku: 3 750 tys. zł), środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w kwocie 1 085 885 tys. zł (w 2016 roku: 641 895 tys. zł) oraz pozostałych aktywów finansowych czyli lokat powyżej 3 miesięcy i udzielonych pożyczek 253 684 tys. zł (w 2016 roku: 580 849 tys. zł), ponieważ aktywa te są zarządzane na poziomie Grupy.

Zobowiązania segmentu nie obejmują między innymi zobowiązań z tytułu podatku dochodowego w kwocie 8 916 tys. zł (w 2016 roku: 30 553 tys. zł), rezerwy z tytułu podatku odroczonego w kwocie 177 588 tys. zł (w 2016 roku: 191 291 tys. zł), zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 1 635 088 tys. zł (w 2016 roku: 1 424 081 tys. zł), ponieważ zobowiązania te są zarządzane na poziomie Grupy.

Pozostałe informacje o segmentach zakończone 31 grudnia 2017 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	298 252	157 647	97 830	271 771	134 440	959 940
Nakłady na nieruchomości inwestycyjne	235	-	51	-	844	1 130
Nakłady na wartości niematerialne	8 632	92	377	2 368	1 291	12 760
Nakłady nieprzypisane	-	-	-	-	-	27 143
Razem nakłady	307 119	157 739	98 258	274 139	136 575	1 000 973
Amortyzacja segmentu	195 852	49 670	105 064	96 696	81 750	529 032
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	60 640
Razem amortyzacja	195 852	49 670	105 064	96 696	81 750	589 672

Pozostałe informacje o segmentach zakończone 31 grudnia 2016 roku

	Nawozy-Agro	Tworzywa	Chemia	Energetyka	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	517 714	172 107	101 049	266 402	143 900	1 201 172
Nakłady na nieruchomości inwestycyjne	694	-	142	-	419	1 255
Nakłady na wartości niematerialne	25 341	400	1 909	204	6 722	34 576
Nakłady nieprzypisane	-	-	-	-	-	21 936
Razem nakłady	543 749	172 507	103 100	266 606	151 041	1 258 939
Amortyzacja segmentu	173 189	49 345	100 088	80 959	84 267	487 848
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	32 516
Razem amortyzacja	173 189	49 345	100 088	80 959	84 267	520 364

Nakłady inwestycyjne odpowiadają nabyciu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

Obszary geograficzne

W przypadku prezentowania informacji w podziale na obszary geograficzne, przychód jest ustalany według kryterium geograficznej lokalizacji klientów. Aktywa przypisane do obszaru są natomiast ustalane według ich geograficznego rozmieszczenia.

Przychody

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Polska	5 295 482	5 111 914
Niemcy	1 087 420	1 017 961
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	2 274 970	1 908 674
Kraje Azji	385 349	363 657
Kraje Ameryki Południowej	120 980	136 311
Pozostałe kraje	453 294	428 287
Razem	9 617 495	8 966 804

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Żaden pojedynczy klient nie odpowiadał za więcej niż 10% przychodów ze sprzedaży, zarówno w roku 2017, jak i w 2016.

Aktywa trwałe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Polska	7 791 594	7 449 816
Niemcy	67 990	57 770
Senegal	738	37 652
	7 860 322	7 545 238

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na powyższe aktywa trwałe składają się rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne, nieruchomości inwestycyjne, prawo wieczystego użytkowania gruntów, wartość firmy, udziały i akcje, inwestycje wycenione metodą paw własności oraz pozostałe aktywa.

Nota 1 Przychody ze sprzedaży

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	9 397 164	8 717 711
Przychody ze sprzedaży umów o usługę budowlaną	-	15 669
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	215 661	228 969
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	2 670	4 455
Przychody ze sprzedaży licencji	2 000	-
	9 617 495	8 966 804

Nota 2 Koszty działalności operacyjnej

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Amortyzacja	586 660	517 639
Zużycie materiałów i energii	5 486 585	4 980 159
Usługi obce	990 067	1 039 438
Podatki i opłaty	337 771	323 431
Wynagrodzenia	1 097 796	1 029 315
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	301 651	270 438
Pozostałe koszty rodzajowe	165 422	171 470
Koszty według rodzaju	8 965 952	8 331 890
Zmiana stanu produktów(+/-)	(77 298)	18 828
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki(-)	(190 465)	(159 277)
Koszty sprzedaży(-)	(673 555)	(669 315)
Koszty ogólnego zarządu(-)	(757 767)	(727 412)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	190 867	209 769
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	7 457 734	7 004 483
w tym podatek akcyzowy	22 457	25 599

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Koszty amortyzacji zostały ujęte w poszczególnych pozycjach rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodach w następujących proporcjach:

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	492 391	459 039
Koszty sprzedaży	12 527	4 913
Koszty ogólnego zarządu	81 742	53 687
Amortyzacja ogółem	586 660	517 639

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nota 2.1 Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów i usług	7 262 099	6 781 890
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych umów o roboty budowlane	-	12 830
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych towarów i materiałów	190 867	209 763
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych praw majątkowych	4 768	-
Koszty działalności ogółem	7 457 734	7 004 483

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Wynagrodzenia wypłacone i należne	1 073 315	1 038 236
Ubezpieczenia społeczne	204 365	193 823
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	51 421	35 804
Szkolenia	4 888	5 481
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń	1 450	4 736
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych	5 430	(8 383)
Zmiana stanu rezerwy na niewykorzystane urlopy	(162)	1 128
Zmiana stanu rezerwy z tytułu programu dobrowolnych odejść	(95)	35
Zmiana stanu rezerwy na nagrodę roczną i premię motywacyjną	20 902	(10 930)
Zmiana stanu pozostałych rezerw na świadczenia pracownicze	(2 011)	1 948
Pozostałe	39 944	37 875
	1 399 447	1 299 753
Średnie zatrudnienie	14 373	13 968

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W ramach pozycji Pozostałe uwzględniane są koszty: odzieży ochronnej, posiłków profilaktycznych, badań lekarskich, środków czystości, prania i czyszczenia odzieży i inne związane z BHP.

Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Rozwiązane odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	1 324	1 723
Pozostałe	668	236
	1 992	1 959
Pozostałe przychody operacyjne:		
Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	17 976	12 456
Otrzymane odszkodowania	5 257	5 686
Rozwiązanie rezerw	12 368	16 902
Dotacje	7 317	9 430
Pozostałe (zagregowane pozycje)	5 290	1 705
	48 208	46 179
	50 200	48 138

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Jedną z największych pozycji pozostałych przychodów operacyjnych stanowią rozwiązane rezerw w kwocie 12 368 tys. zł (2016 rok: 16 902 tys. zł) obejmujące m.in.:

- rozwiązanie rezerwy związane z zawartą ugodą dotyczącą kwestii rozliczenia zobowiązań wobec kontrahenta z tytułu doradztwa technicznego związanego z dostawą fosforytów z Senegalu w wysokości 4 701 tys. zł,
- rozwiązanie rezerw na porządkowanie nieruchomości 2 632 tys. zł (2016 rok: 810 tys. zł),
- rozwiązanie rezerwy na ewentualne reklamacje w wysokości 1 596 tys. zł.

Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Strata ze zbycia aktywów:		
Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialne i nieruchomości inwestycyjne	20 457	5 567
	20 457	5 567
Utworzone odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	37 149	29 457
Wartości niematerialne	44 652	30 079
Wartość firmy	-	2 493
Pozostałe	2 236	1 937
	84 037	63 966
Pozostałe koszty operacyjne:		
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	10 761	9 278
Kary i odszkodowania	9 562	5 857
Przestoje nieczynnych instalacji	2 907	2 752
Koszty usuwania skutków awarii	6 928	8 094
Utworzone rezerwy	27 200	17 720
Pozostałe (zagregowane pozycje)	19 573	72 894
	76 931	116 595
	181 425	186 128

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych wynika z wartości netto likwidowanych aktywów, w tym używanych katalizatorów oraz poniesionych kosztów likwidacji.

W 2017 roku w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych odniesiono następujące istotne odpisy aktualizujące wartości aktywów:

- odpis aktualizujący na wartości niematerialne „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych” w kwocie 37 791 tys. zł dotyczący tych aktywów posiadanych przez spółkę zależną African Investment Group S.A. (opisany w notcie 12 Wartości niematerialne);
- odpis aktualizujący wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w kwocie 14 717 tys. zł dokonany przez ZCh Chorzów na instalację do produkcji stearyny;
- odpis aktualizujący wartość środków trwałych związanych w wydobywaniu siarki w kwocie 9 693 tys. zł;
- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe w budowie w związku ze zmianą koncepcji inwestycji Elektrownia Puławy w kwocie 9 113 tys. zł.

Utworzone rezerwy w kwocie 27 200 tys. zł dotyczyły w szczególności utworzonej rezerwy na ochronę środowiska w kwocie 14 889 tys. zł (w tym na rekultywację składowisk uwzględniającą użycie osadów ze zbiorników osadowych 13 754 tys. zł).

Grupa poniosła koszty z tytułu przekroczenia dopuszczalnej wielkości emisji SO₂ w kwocie 6 904 tys. zł,

W pozycji pozostałe koszty operacyjne w 2016 roku istotną pozycję stanowi kwota 40 999 tys. zł związana z przekazaniem 7 000 tys. zł na fundusz założycielski Polskiej Fundacji Narodowej oraz ujęciem zobowiązania związanego ze współfinansowaniem jej działalności, które będzie realizowane przez okres 10 lat, począwszy od 2017 roku.

Nota 5 Przychody finansowe

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Przychody odsetkowe:		
Odsetki od lokat bankowych	11 774	15 885
Odsetki od cash pooling	1 350	1 246
Odsetki od pożyczek	25	92
Odsetki od należności z tytułu dostaw i usług	5 250	2 202
Pozostałe przychody odsetkowe	76	172
	18 475	19 597
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych:		
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych	2 179	-
	2 179	
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Zyski z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 962	128
Zyski z wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5 582	-
	7 544	128
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	-	10 883
Dywidendy otrzymane	-	1 217
Pozostałe przychody finansowe	3 909	1 920
	3 909	14 020
	32 107	33 745

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nota 6 Koszty finansowe

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Koszty odsetkowe:		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	27 622	28 155
Odsetki od cash pooling	218	907
Odsetki od pożyczek	2 230	1 341
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	1 675	1 711
Pozostałe koszty odsetkowe	8 018	4 505
	39 763	36 619
Straty ze sprzedaży inwestycji finansowych:		
Straty ze sprzedaży inwestycji finansowych	-	11
	-	11
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	6 717
	-	6 717
Pozostałe koszty finansowe:		
Strata na różnicach kursowych	17 517	-
Odwrocenie dyskonta rezerw, kredytów	1 143	1 096
Pozostałe koszty finansowe	10 508	-
	29 168	1 096
	68 931	44 443

Na kwotę 17 517 tys. zł (w 2016 roku: 0 tys. zł) straty na różnicach kursowych składają się (w 2016 roku: 10 833 tys. zł dodatnie zyski na różnicach kursowych):

- ujemne saldo różnic kursowych zrealizowanych w kwocie 21 946 tys. zł (w 2016 roku: dodatnie saldo różnic kursowych zrealizowanych w kwocie 12 457 tys. zł),
- dodatnie saldo różnic kursowych z tytułu zrealizowanych transakcji związanych z walutowymi instrumentami pochodnymi w kwocie 24 114 tys. zł (w 2016 roku: ujemne saldo różnic kursowych z tytułu zrealizowanych transakcji związanych z walutowymi instrumentami pochodnymi w kwocie 4 265 tys. zł),
- ujemne saldo różnic kursowych na dzień bilansowy z tytułu wyceny walutowych pozycji należności i zobowiązań w kwocie 6 262 tys. zł (w 2016 roku: dodatnie saldo różnic kursowych na dzień bilansowy z tytułu wyceny walutowych pozycji należności i zobowiązań 3 108 tys. zł),
- ujemne saldo różnic kursowych z wyceny na dzień bilansowych pozostałych pozycji w kwocie 13 423 tys. zł (w 2016 roku: ujemne w kwocie 467 tys. zł).

W ramach pozostałych kosztów finansowych ujmowany jest przede wszystkim odpis aktualizujący odsetki od należności wierzycieli zgłoszonych do upadłości oraz rozwijanie dyskonta zobowiązania z tytułu finansowania działalności Polskiej Fundacji Narodowej.

Nota 7 Podatek dochodowy

Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w rachunku zysków i strat

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Bieżący podatek dochodowy:		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	127 056	86 715
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	(3 560)	(2 019)
	123 496	84 696
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	(35 917)	32 137
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	87 579	116 833

Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	576 405	432 076
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	109 517	82 094
Różnice wynikające z zastosowania stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	(4 854)	(4 458)
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami według przepisów podatkowych(+/-)	(127)	(4 779)
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych(+/-)	25 004	15 023
Efekt podatkowy włączenia rzeczowych aktywów trwałych do działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	(12 709)	-
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych okresie(+/-)	224	5 855
Rozpoznanie pomocy publicznej podlegającej odliczeniu w przyszłych okresach(+/-)	(40 898)	358
Zmiana rozpoznanych ujemnych różnic przejściowych (+/-)	-	8 550
Pozostałe(+/-)	11 422	14 190
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	87 579	116 833
Efektywna stopa podatkowa	15,19	27,04

Efektywna stopa podatkowa za rok 2017 w wysokości 15,19% wynikała głównie z kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów według przepisów oraz rozpoznania przez Grupę odroczonego podatku z tytułu korzyści jakie może uzyskać w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Efektywna stopa podatkowa za rok 2016 w wysokości 27,04% wynikała głównie z kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów według przepisów podatkowych jak również z nierozpoznania aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych i strat podatkowych przez te spółki Grupy, w których realizacja różnic i strat podatkowych nie jest wystarczająco prawdopodobna.

Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat(+/-)	(1 510)	(1 937)
Przeszacowanie zobowiązania/aktywa netto z tytułu programu określonych świadczeń	(1 509)	(1 937)
Pozostałe inne dochody	(1)	-
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które są lub będą reklasyfikowane do zysków i strat(+/-)	5 296	(1 682)
Wycena instrumentów zabezpieczających poprzez rachunkowość zabezpieczeń	5 296	(1 682)
Rozliczenie instrumentów zabezpieczających	-	-
Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach	3 786	(3 619)

Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa(-)		Rezerwa(+)	
	31.12.2017	31.12.2016* przekształcone	31.12.2017	31.12.2016* przekształcone
Rzeczowe aktywa trwałe	(89 651)	(114 307)	309 541	333 672
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(55)	(62)	85 400	85 822
Nieruchomości inwestycyjne	(1 373)	(1 231)	8 122	8 593
Wartości niematerialne	(7 779)	(1 414)	67 209	70 195
Aktywa finansowe	(629)	(4 169)	14 451	16 263
Zapasy i prawa majątkowe	(11 871)	(9 013)	14 398	15 324
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(6 031)	(2 583)	1 359	1 266
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(54 877)	(57 586)	1 557	1 690
Pozostałe aktywa	(63)	(64)	182	253
Świadczenia pracownicze	(82 531)	(73 964)	19	18
Rezerwy	(35 136)	(33 167)	383	222
Kredyty i pożyczki	(105)	(62)	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(286)	(442)	292	1 289
Wycena instrumentów zabezpieczających przez rachunkowość zabezpieczeń	-	(1 682)	3 614	-
Pomoc publiczna podlegająca odliczeniu w przyszłych okresach	(92 180)	(65 314)	-	-
Straty podatkowe	(17 606)	(31 857)	-	-
Pozostałe	(976)	(1 057)	2 627	4 256
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego(+)	(401 149)	(397 974)	509 154	538 863
Kompensata	331 566	347 572	(331 566)	(347 572)
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(69 583)	(50 402)	177 588	191 291

W związku z realizacją inwestycji w zakresie budowy Wytwórni Poliamidów II Jednostka Dominująca uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny. Zgodnie z otrzymanym zezwoleniem Jednostka Dominująca zobligowana była do poniesienia nakładów w minimalnej kwocie 203 000 tys. zł oraz zwiększenia zatrudnienia o 34 osoby i utrzymania go do 30 czerwca 2020 roku. Warunki określone w zezwoleniu zostały spełnione w trakcie 2017 roku i zgodnie z obecnymi planami Jednostka Dominująca będzie w stanie utrzymać warunek dotyczący utrzymania zatrudnienia do 30 czerwca 2020 roku. Jednostka Dominująca na dzień 31 grudnia 2017 roku ujęła składniki aktywów z tytułu korzyści jakie może uzyskać w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w wysokości odpowiadającej prognozowanym oszczędnościom podatkowym na działalności strefowej w latach 2018 - 2021 w kwocie 36 158 tys. zł.

Poniesione przez Jednostkę Dominującą kwalifikowane nakłady inwestycyjne na dzień zakończenia inwestycji wyniosły 222 603 tys. zł, co w przyszłości może pozwolić na zrealizowanie oszczędności podatkowych na działalności strefowej w wysokości około 111 mln zł (bez uwzględnienia efektu dyskonta).

W związku z realizacją inwestycji w zakresie projektu Produkcji stałych nawozów na bazie mocznika i siarczanu amonu Spółka Grupa Azoty PUŁAWY uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej nr 134/2011. Zgodnie z otrzymanym zezwoleniem Spółka Grupa Azoty PUŁAWY zobligowana była do poniesienia nakładów w minimalnej kwocie 68 000 tys. zł oraz zwiększenia zatrudnienia o 35 osób i utrzymania zatrudnienia na terenie strefy na poziomie 85 pracowników do dnia 30 czerwca 2020 roku. Warunki określone w zezwoleniu zostały spełnione w trakcie 2015 roku i zgodnie z obecnymi planami Grupa Azoty PUŁAWY będzie w stanie utrzymać warunek dotyczący utrzymania zatrudnienia do dnia 30 czerwca 2020 roku. Spółka na dzień 31 grudnia 2017 roku ujęła składniki aktywów z tytułu korzyści jakie może uzyskać w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w wysokości odpowiadającej prognozowanym oszczędnościom podatkowym na działalności strefowej w kolejnych latach w kwocie 55 889 tys. zł.

Poniesione przez Grupę Azoty PUŁAWY kwalifikowane nakłady inwestycyjne na dzień zakończenia inwestycji wyniosły 102 000 tys. zł, co po uwzględnieniu dotychczas wykorzystanej kwoty zwolnienia, w przyszłości może pozwolić na zrealizowanie oszczędności podatkowych na działalności strefowej w wysokości około 42 704 mln zł (bez uwzględnienia efektu dyskonta).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa wykazywała składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niewykorzystanych strat podatkowych w kwocie 17 606 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 31 857 tys. zł), które uznano za możliwe do wykorzystania na podstawie prognoz przyszłych dochodów podatkowych. Spółki Grupy będą mogły rozliczyć straty w następujących okresach:

Strata za rok	Wartość	Rozliczenie (lata)
2013	5 333	2018
2014	8 170	2018 - 2019
2015	964	2018 - 2020
2016	1 824	2018 - 2021
2017	1 315	2018 - 2022
	17 606	

Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w:(+/-)					Stan na dzień 31.12.2017
	Stan na dzień 01.01.2017	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Nabycie spółek	Różnicach kursowych z przeliczenia ujętych w innych całkowitych dochodach	
Rzeczowe aktywa trwałe	219 365	997	-	(124)	(348)	219 890
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	85 760	(415)	-	-	-	85 345
Nieruchomości inwestycyjne	7 362	(613)	-	-	-	6 749
Wartości niematerialne	68 781	(9 347)	-	-	(4)	59 430
Aktywa finansowe	12 094	1 728	-	-	-	13 822
Zapasy i prawa majątkowe	6 311	(3 784)	-	-	-	2 527
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(1 317)	(3 356)	-	-	1	(4 672)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(55 896)	2 576	-	-	-	(53 320)
Pozostałe aktywa	189	(123)	53	-	-	119
Świadczenia pracownicze	(73 946)	(6 719)	(1 569)	(280)	2	(82 512)
Rezerwy	(32 945)	(1 808)	-	-	-	(34 753)
Kredyty	(62)	(43)	-	-	-	(105)
Pozostałe zobowiązania finansowe	847	(841)	-	-	-	6
Wycena instrumentów zabezpieczających przez rachunkowość zabezpieczeń	(1 682)	-	5 296	-	-	3 614
Pomoc publiczna podlegająca odliczeniu w przyszłych okresach	(65 314)	(26 866)	-	-	-	(92 180)
Straty podatkowe	(31 857)	14 251	-	-	-	(17 606)
Pozostałe	3 199	(1 554)	6	-	-	1 651
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego	140 889	(35 917)	3 786	(404)	(349)	108 005

Zmiany różnic przejściowych ujęte w:(+/-)					
	Stan na dzień 01.01.2016* przekształcone	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Różnicach kursowych z przeliczenia ujętych w innych całkowitych dochodach	Stan na dzień 31.12.2016* przekształcone
Rzeczowe aktywa trwałe	259 091	(38 973)	-	(753)	219 365
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	46 518	39 242	-	-	85 760
Nieruchomości inwestycyjne	4 755	2 607	-	-	7 362
Wartości niematerialne	74 521	(5 488)	-	(252)	68 781
Aktywa finansowe	8 445	3 649	-	-	12 094
Zapasy i prawa majątkowe	19 745	(13 976)	-	542	6 311
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	323	(1 642)	-	2	(1 317)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(51 705)	(4 161)	-	(30)	(55 896)
Pozostałe aktywa	(4 098)	4 287	-	-	189
Świadczenia pracownicze	(74 892)	3 039	(1 937)	(156)	(73 946)
Rezerwy	(60 629)	27 684	-	-	(32 945)
Kredyty	-	(62)	-	-	(62)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(472)	1 319	-	-	847
Wycena instrumentów zabezpieczających przez rachunkowość zabezpieczeń	-	-	(1 682)	-	(1 682)
Pomoc publiczna podlegająca odliczeniu w przyszłych okresach	(80 502)	15 188	-	-	(65 314)
Straty podatkowe	(29 310)	(2 545)	-	(2)	(31 857)
Pozostałe	1 230	1 969	-	-	3 199
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego	113 020	32 137	(3 619)	(649)	140 889

Nota 7.6 Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku

Grupa nie rozpoznała aktywów z tytułu odroczonego podatku w odniesieniu do następujących tytułów:

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Straty podatkowe	2 520	4 350
Różnice przejściowe	5 576	6 062
	8 096	10 412

Nieujęte na dzień 31 grudnia 2017 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczą głównie:

- podatku odroczonego w kwocie 5 576 tys. zł (w 2016 roku: 6 057 tys. zł) od odpisu aktualizującego wartości przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług spółki zależnej African Investment Group S.A.,
- podatku odroczonego w kwocie 1 161 tys. zł (w 2016 roku: 2 031 tys. zł) od strat podatkowych spółki zależnej African Investment Group S.A. za 2017 rok.

Zgodnie z przepisami prawa Senegalu straty podatkowe mogą być rozliczane przez 3 lata do wysokości zysku w roku, w którym strata jest wykorzystywana.

Podatek odroczony nie został rozpoznany na wyżej wymienionych tytułach ponieważ wysoce prawdopodobne jest, że spółka nie osiągnie zysku do opodatkowania, z którym mogłyby one zostać rozliczone.

Ponadto Grupa, jak opisano w Nocie 7.4 ze względu na ograniczony horyzont czasowy posiadanych budżetów podatkowych, nie rozpoznaje składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku związanego z działalnością w specjalnej strefie ekonomicznej w maksymalnej możliwej wysokości.

Nota 8 Działalność zaniechana

W Grupie Azoty w 2017 rok oraz roku 2016 nie wystąpiła działalność zaniechana.

Nota 9 Zysk na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk netto	456 663	301 870
Liczba akcji na początek okresu	99 195 484	99 195 484
Liczba akcji na koniec okresu	99 195 484	99 195 484
Średnia ważona liczba akcji w okresie	99 195 484	99 195 484
Zysk na jedną akcję:		
Podstawowy (zł)	4,60	3,04
Rozwodniony (zł)	4,60	3,04

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Nie występują czynniki powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Grunty	24 193	26 297
Złoże mineralne	16 477	21 988
Budynki i budowle	2 287 758	1 914 598
Maszyny i urządzenia	3 421 048	2 719 726
Środki transportu	118 242	124 564
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	104 922	105 529
	5 972 640	4 912 702
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	807 108	1 447 924
	6 779 748	6 360 626

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017 roku	26 297	21 988	1 914 598	2 719 726	124 564	105 529	1 447 924	6 360 626
Zwiększenia, w tym:	360	-	520 478	1 072 912	17 250	26 229	1 004 021	2 641 250
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	359	-	506 487	1 062 601	15 326	26 099	999 443	2 610 315
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu finansowego	-	-	-	5 893	1 568	98	-	7 559
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	2 670	709	327	-	960	4 666
Zwiększenia z tytułu przekwalifikowania z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	8 549	-	-	-	-	8 549
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	719	-	-	-	-	719
Zwiększenia pozostałe	1	-	2 053	3 709	29	32	3 618	9 442
Zmniejszenia, w tym:(-)	(2 464)	(5 511)	(147 318)	(371 590)	(23 572)	(26 836)	(1 644 837)	(2 222 128)
Amortyzacja	-	(3 417)	(124 259)	(349 434)	(20 410)	(23 904)	-	(521 424)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	(6 027)	(2 153)	(1 548)	(31)	-	(9 759)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(1 787)	(6 290)	(500)	(102)	(1 241)	(9 920)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(1 628 587)	(1 628 587)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(1 619)	(2 094)	(9 135)	(9 741)	(376)	(797)	(13 387)	(37 149)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(1 698)	-	-	-	(417)	(2 115)
Różnice kursowe z przeliczenia	(112)	-	(638)	(3 344)	(32)	(37)	(339)	(4 502)
Zmniejszenia pozostałe	(733)	-	(3 774)	(628)	(706)	(1 965)	(866)	(8 672)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	24 193	16 477	2 287 758	3 421 048	118 242	104 922	807 108	6 779 748

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016 roku	24 740	28 956	1 881 295	2 596 702	129 011	109 451	870 660	5 640 815
Zwiększenia, w tym:	1 862	-	164 813	447 593	19 597	22 544	1 232 804	1 889 213
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	1 790	-	160 020	435 039	13 756	22 306	1 231 907	1 864 818
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu finansowego	-	-	-	3 830	5 034	174	799	9 837
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	2 455	1 868	256	21	72	4 672
Zwiększenia z tytułu przekwalifikowania z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	517	4	-	-	-	521
Różnice kursowe z przeliczenia	72	-	429	2 282	33	26	3	2 845
Zwiększenia pozostałe	-	-	1 392	4 570	518	17	23	6 520
Zmniejszenia, w tym:(-)	(305)	(6 968)	(131 510)	(324 569)	(24 044)	(26 466)	(655 540)	(1 169 402)
Amortyzacja	-	(3 108)	(116 215)	(314 053)	(21 984)	(26 278)	(1)	(481 639)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(195)	-	(16)	(524)	(779)	(36)	-	(1 550)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(4 284)	(2 087)	(857)	(64)	(702)	(7 994)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	(186)	-	-	(640 067)	(640 253)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	(3 860)	(5 419)	(6 116)	(48)	(83)	(13 931)	(29 457)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(3 553)	(227)	-	-	(373)	(4 153)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia pozostałe	(110)	-	(2 023)	(1 376)	(376)	(5)	(466)	(4 356)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	26 297	21 988	1 914 598	2 719 726	124 564	105 529	1 447 924	6 360 626

Zestawienie rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Na dzień 31.12.2017 roku								
Wartość bilansowa brutto	27 211	60 916	3 365 858	6 020 502	269 831	257 894	889 729	10 891 941
Skumulowane umorzenie(-)	-	(11 907)	(1 020 200)	(2 478 334)	(106 684)	(151 650)	-	(3 768 775)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	(3 018)	(32 532)	(57 900)	(121 120)	(44 905)	(1 322)	(82 621)	(343 418)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	24 193	16 477	2 287 758	3 421 048	118 242	104 922	807 108	6 779 748
Na dzień 31.12.2016 roku								
Wartość bilansowa brutto	27 696	52 426	2 868 190	4 975 956	266 768	242 564	1 518 118	9 951 718
Skumulowane umorzenie(-)	-	-	(902 157)	(2 144 142)	(97 348)	(136 510)	-	(3 280 157)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	(1 399)	(30 438)	(51 435)	(112 088)	(44 856)	(525)	(70 194)	(310 935)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	26 297	21 988	1 914 598	2 719 726	124 564	105 529	1 447 924	6 360 626

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2017 roku	1 399	30 438	51 435	112 088	44 856	525	70 194	310 935
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	1 619	2 094	9 135	9 741	376	797	13 387	37 149
Odwrocenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat(-)	-	-	(2 670)	(709)	(327)	-	(960)	(4 666)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2017 roku	3 018	32 532	57 900	121 120	44 905	1 322	82 621	343 418
Wartość odpisów na dzień 01.01.2016 roku	1 399	26 578	48 471	107 839	45 064	464	56 343	286 158
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	3 860	5 419	6 116	48	83	13 931	29 457
Odwrocenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat(-)	-	-	(2 455)	(1 867)	(256)	(22)	(80)	(4 680)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2016 roku	1 399	30 438	51 435	112 088	44 856	525	70 194	310 935

W okresie sprawozdawczym Grupa utworzyła odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 37 149 tys. zł (w roku 2016: 29 457 tys. zł). Odpisy aktualizujące w szczególności dotyczą:

- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe instalacji przerobu tłuszczów (segment Chemia) 14 016 tys. zł;
- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe związane z wydobyciem siarki (segment Wydobywczy) w kwocie 9 214 tys. zł;
- odpis aktualizujący na rzeczowe aktywa trwałe w budowie w związku ze zmianą koncepcji inwestycji Elektrownia Puławy (segment Energetyka) w kwocie 9 113 tys. zł;
- odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe w budowie w kwocie 3 150 tys. zł dotyczące wstępnej fazy inwestycji związanej z nadzorem nad przygotowaniem do realizacji projektu budowy i eksploatacji kopalni fosforytów w Senegal. Zadanie nie będzie kontynuowane.

Pozostałe odpisy dotyczyły środków trwałych, które nie są użytkowane i w najbliższym czasie zostaną postawione w stan likwidacji lub zostaną fizycznie zlikwidowane. Wykorzystanie odpisu aktualizującego środków trwałych dotyczy środków trwałych, które zostały postawione w stan likwidacji, zlikwidowane lub sprzedane, na które wcześniej utworzony był odpis.

W 2016 odpisy aktualizujące dotyczyły w szczególności:

- odpis na rzeczowe aktywa trwałe instalacji przerobu tłuszczów (segment Chemia) w łącznej kwocie 9 443 tys. zł, w tym budynki i budowle 4 379 tys. zł i maszyny i urządzenia 5 064 tys. zł;
- odpisy aktualizujące dotyczące zaniechanych inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe w budowie w kwocie 13 923 tys. zł (segment Nawozy-Agro: 6 668 tys. zł, segment Tworzywa: 1 181 tys. zł, segment Chemia: 1 424 tys. zł, segment Energetyka: 229 tys. zł, segment Pozostałe: 4 421 tys. zł), gdzie wartość odzyskiwalna została określona w kwocie 0 zł.

W bieżącym okresie nie zaszły przesłanki wskazujące na możliwość odwrócenia rozpoznanego w ubiegłych latach odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych instalacji polioksymetylenu (POM) w segmencie Tworzywa.

Testy na utratę wartości aktywów

Zakłady Azotowe Chorzów S.A.

Spółka Zakłady Azotowe Chorzów S.A. zidentyfikowała przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia spadku wartości odzyskiwanej Instalacji przerobu tłuszczów, między innymi:

- zmiany cen podstawowego surowca (tłuszcz zwierzęcy) i jego wysoki udział w kosztach produkcyjnych,
- niewykorzystywanie pełnej mocy produkcyjnej,
- mała elastyczność produkcji.

W oparciu o powyższe przesłanki na dzień 30 czerwca 2017 roku w odniesieniu do ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), poprzez ustalenie wartości odzyskiwalnej, przeprowadzono test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych instalacji do przerobu tłuszczów, przyjmując główne założenia:

- w Spółce funkcjonują dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne OPN i Oddział Produkcji Organicznej (OPO) wraz z pozostałą działalnością,
- ośrodek OPN wraz z pozostałą działalnością nie przejawia żadnych przesłanek na utratę wartości godziwej i nie jest powiązany z OPO,
- wykorzystanie pełnej mocy instalacji do produkcji stearyny, tj. około 12 tys. ton rocznie zgodnie z opracowanym Planem Naprawczym na lata 2017-2027 powinno nastąpić od 2020 roku,
- cena sprzedaży stearyny w 2017r. na poziomie 3.875zł/t oraz niewielki wzrost do poziomu 3 976zł/t w 2027 r.,
- cenę tłuszczu założono na poziomie 2 495zł/t w 2017 r. oraz stopniowy niewielki spadek do poziomu 2443zł/t w 2027 r.,
- długoterminowa stopa wzrostu na poziomie 0,5%,
- średni ważony realny koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 8,03%.

Wyniki testu wykazały utratę wartości i konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość majątku przypisanego do tej instalacji w wysokości 14 717 tys. zł (w tym w odniesieniu wartości

niematerialnych 701 tys. zł, budynków i budowli 6 485 tys. zł, maszyn i urządzeń 7 385 tys. zł, pozostałe 146 tys. zł).

Dodatkowo na dzień bilansowy Spółka przeprowadziła ocenę wartości odzyskiwalnej posiadanych aktywów pod kątem ewentualnej utraty ich wartości.

Przy opracowywaniu testu przyjęto główne założenia:

- ośrodek OPN wraz z pozostałą działalnością nie przejawia żadnych przesłanek na utratę wartości godziwej i nie jest powiązany z OPO,
- koszty ogólnego zarządu (KOZ) przypisano do instalacji OPO w wysokości 7,33% ogólnej wartości,
- wykorzystanie pełnej mocy instalacji do produkcji stearyny, tj. około 12 tys. ton rocznie zgodnie z opracowanym Planem Naprawczym na lata 2017-2027 powinno nastąpić od 2020 roku,
- cena sprzedaży stearyny w 2018r. na poziomie 3.892zł/t w 2018r oraz niewielki wzrost do poziomu 3 976zł/t w 2027 r. ,
- cenę tłuszczu założono na poziomie 2 450 zł/t w 2018r. oraz stopniowy niewielki spadek do poziomu 2443zł/t w 2027 r.,
- przyjęto długoterminową stopę wzrostu na poziomie 0%,
- przyjęto poziom średniego ważonego realnego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 6,61%, tj.: poziom WACC dla prognozy w cenach stałych 5,27% oraz dodatkowo 1,7% za ryzyko specyficzne.

Założenia, które zostały odzwierciedlone w przepływach finansowych, stanowią zdaniem Spółki realny scenariusz sposobu ich funkcjonowania i okresu obowiązywania. Tym niemniej nie można wykluczyć, że ostateczny kształt oraz okres obowiązywania tych założeń może ulec zmianie.

W wyniku przeprowadzonych testów nie stwierdzono konieczności rozpoznawania dodatkowego odpisu aktualizującego ponad odpis rozpoznany na 30 czerwca 2017 roku. Ze względu na niewielką różnicę pomiędzy wartością zainwestowanego kapitału, a wartością odzyskiwaną przeprowadzono analizę wrażliwości.

Wyniki analizy wrażliwości OPO wykazały, że największy wpływ na wartość odzyskiwalną wycenianych aktywów mają przede wszystkim zmiany ceny stearyny, zmiana ceny tłuszczów oraz zmiana średnioważonego kosztu kapitału.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów OPO na dzień 31 grudnia 2017 roku ze względu na zmianę kluczowych założeń.

Parametry	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący w tys. zł	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana EBITDA	+5%	-	2 799
	-5%	361	-
Zmiana WACC	+0,5 p.p.	1 417	-
	-0,5 p.p.	-	4 308

Grupa Azoty Siarkopol

Spółka Grupa Azoty Siarkopol w trakcie 2017 roku zidentyfikowała przesłanki utraty wartości aktywów trwałych, w związku z czym przeprowadziła test. W trakcie przygotowania testu, zidentyfikowano rozbieżność pomiędzy rzeczywistą dostępnością posiadanych przez nią złóż siarki, a dostępnością złóż założoną w procesie alokacji ceny nabycia. Przeprowadzona analiza wykazała, że Grupa rozpoznaje zawyżoną wartość aktywa trwałego (rzeczowe aktywa trwałe) w postaci złoża.

W związku z powyższym dokonano korekty jego wartości o kwotę 30 438 tys. zł. Korekta ujęta została jako błąd lat ubiegłych poprzez pomniejszenie odpowiednio rzeczowych aktywów trwałych i kapitału własnego (zyski zatrzymane).

Dodatkowo wynik testu wskazał na konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość aktywów w segmencie wydobywczym. Wysokość utworzonego odpisu wynosi 9 693 tys. zł, w tym wartości niematerialne 10 tys. zł, prawo wieczystego użytkowania gruntów 475 tys. zł, nieruchomości inwestycyjne 20 tys. zł, grunty 1 619 tys. zł, złoża mineralne 2 094 tys. zł, budynki i budowle 2 610 tys. zł, maszyny i urządzenia 1 760 tys. zł, pozostałe 1 105 tys. zł.

Do testu na utratę wartości aktywów przyjęto następujące istotne założenia:

- w Spółce funkcjonują dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne (Chemia i Wydobycie),
- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu Chemii w przyszłości,
- Średnioważony koszt kapitału (WACC) w ujęciu realnym przyjęty w teście na utratę wartości wyniósł 5,27%.
- ograniczony okres funkcjonowania biznesu Wydobyczego do roku 2025 wynikający z posiadanych zasobów siarki,
- poziom cen siarki płynnej oraz jej pochodnych (siarki pastylkowanej, granulowanej) w Segmencie Wydobyczym przyjęto na poziomie średniorocznego wzrostu (CAGR) 3% w horyzoncie prognozy,
- poziom cen siarki nierozpuszczalnej w Segmencie Chemii przyjęto na poziomie średniorocznego wzrostu (CAGR) 2% w horyzoncie prognozy,
- poziom marży EBITDA dla segmentu Chemii przyjęto na poziomie średniorocznym blisko 13,9% (w 2017 roku: -0,1%), w kolejnych latach w przedziale od 16,4% do 18,7%,
- poziom marży EBITDA dla segmentu Wydobyczego przyjęto na poziomie średniorocznym blisko 14,3% (w 2017 roku: -4,7%), w kolejnych latach w przedziale od 14,49% do 32,3% w ostatnim roku z uwzględnieniem wartości sprzedaży gruntów,
- łączny roczny wolumen sprzedaży siarki w Segmencie Wydobyczym został określony na poziomie zbliżonym do tego obserwowanego w przeszłości podczas gdy wolumen sprzedaży siarki nierozpuszczalnej w Segmencie Chemia wzrasta do poziomów odpowiadających realnym zdolnościom produkcyjnymi instalacji,
- aktywa pozostałe oraz koszty z nimi związane zostały przypisane do podstawowych segmentów w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji majątku wspólnego uznano dla większości aktywów wspólnych klucze kosztowe,
- stopa wzrostu w okresie rezydualnym przyjęta została na poziomie 0% (w Segmencie Chemii o nieograniczonym okresie funkcjonowania z wyliczoną wartością rezydualną po 5 roku prognozy)

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów na dzień 31 grudnia 2017 roku ze względu na zmianę kluczowych założeń.

Segment Wydobyczy

Parametry	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący w tys. zł	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana EBITDA	+5%	-	9 073
	-5%	9 073	-
Zmiana WACC	+0,5 p.p.	3 876	-
	-0,5 p.p.	-	4 001

Segment Chemia

Parametry	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący w tys. zł	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana EBITDA	+5%	-	-
	-5%	7 770	-
Zmiana WACC	+0,5 p.p.	7 187	-
	-0,5 p.p.	-	-

W pozostałych spółkach Grupy nie stwierdzono przesłanek lub po przeprowadzeniu testu, nie stwierdzono istnienia utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych. Środki trwałe nieużywane objęte są odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

Wartość odsetek skapitalizowanych do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych w roku 2017 wyniosła 7 401 tys. zł (w 2016 roku: 10 319 tys. zł).

Wartość bilansowa brutto wszystkich, w pełni zamortyzowanych lub odpisanych, rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 996 414 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 675 342 tys. zł), w tym rzeczowych aktywów trwałych postawionych w stan likwidacji

39 416 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 37 846 tys. zł) oraz rzeczowych aktywów trwałych z dokonanyimi odpisami aktualizującymi 338 684 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 359 916 tys. zł).

Nakłady na istotne rzeczowe aktywa trwałe w budowie

Do najistotniejszych nakładów inwestycyjnych składających się na rzeczowe aktywa trwałe w budowie należą:

- kontynuacja projektu inwestycyjnego Wytwórnia Poliamidów II w Jednostce Dominującej. Nierozliczone nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą: 113 592 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 210 010 tys. zł). Wytwórnia Poliamidów II, której zadaniem jest poprawa efektywności zagospodarowania produkowanego w ramach Grupy kaprolaktamu, została w 2017 roku uruchomiona i oddana do eksploatacji. Aktualnie instalacja jest w fazie optymalizacji;
- budowa instalacji do produkcji propylenu metodą PDH w PDH Polska S.A. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą 89 808 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 57 519 tys. zł);
- budowa wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej w Grupie Azoty PUŁAWY. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą 85 401 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 42 824 tys. zł);
- wymiana turbosespołu w Grupie Azoty PUŁAWY. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą 48 746 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 11 068 tys. zł),
- budowa oczyszczalni biologicznej w Grupie Azoty ZAK. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku: 14 864 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 8 929 tys. zł),
- modernizacja turbosespołu w Grupie Azoty POLICE. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą 12 903 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 0 tys. zł),
- zmiana technologii produkcji kwasu fosforowego w Grupie Azoty POLICE. Poniesione nakłady na dzień 31 grudnia 2017 roku: 12 591 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 8 374 tys. zł).

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu finansowym

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym, w tym:		
Maszyny i urządzenia	30 668	38 885
Środki transportu	7 660	8 705
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	22 679	29 689
	329	491

Grupa użytkuje na podstawie umowy leasingu finansowego głównie sprzęt komputerowy, infrastrukturę informatyczną, katalizatory oraz środki transportu, w skład których wchodzi lokomotywy, wagony, samochody osobowe i wózki widłowe.

Zabezpieczenia

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość bilansowa netto nieruchomości (budynki i budowle) oraz maszyn i urządzeń stanowiących zabezpieczenie kredytów bankowych wynosiła 16 176 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 20 726 tys. zł).

Tytuł zobowiązania/ograniczenia w dysponowaniu	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Kredyt bankowy/hipoteki	9 885	14 138
Kredyt bankowy/zastaw rejestrowy	6 291	6 588
	16 176	20 726

Nota 10.1 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Grunty	95	95
Budynki i budowle	187	-
Maszyny i urządzenia	78	596
Środki transportu	9	-
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	3	-
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	305	-
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	1 741	-
Nieruchomości inwestycyjne	6 595	-
Należności	77	-
Pożyczki	1 465	-
	10 555	691

Nota 11 Prawo wieczystego użytkowania gruntów

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	476 616	487 171

Zestawienie brutto prawa wieczystego użytkowania gruntów

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów
Na dzień 31.12.2017 roku	
Wartość bilansowa brutto	515 511
Skumulowane umorzenie(-)	(38 895)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	476 616
Na dzień 31.12.2016 roku* przekształcone	
Wartość bilansowa brutto	516 532
Skumulowane umorzenie(-)	(29 361)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016* przekształcone	487 171

Nota 12 Wartości niematerialne

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Znaki towarowe	88 788	88 788
Znak korporacyjny	84 000	105 000
Portfel klientów	50 222	71 157
Patenty i licencje	93 862	96 088
Oprogramowanie komputerowe	36 319	32 864
Koszty prac rozwojowych	4 766	9 611
Pozostałe wartości niematerialne	7 419	8 484
	365 376	411 992
Wartości niematerialne w budowie	30 379	28 830
Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	-	35 861
	395 755	476 683

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość bilansowa znaków towarowych rozpoznanych przy nabyciu spółki Grupa Azoty POLICE wynosi 55 688 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 55 688 tys. zł), a wartość bilansowa znaków towarowych rozpoznanych przy nabyciu spółki Grupa Azoty PUŁAWY wynosi 33 100 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 33 100 tys. zł). Znaki towarowe nie są amortyzowane. Przyjęto nieokreślony okres użytkowania znaków towarowych ze względu na wieloletnią dotychczasową obecność znaków towarowych na rynku oraz brak planów ich zmiany lub zastąpienia w przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku znaku korporacyjnego PUŁAWY wynosi 84 000 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 105 000 tys. zł). W lipcu 2017 roku ze względu na rozpoczęcie rebrandingu znaku korporacyjnego rozpoczęto jego amortyzację, przyjmując 2 letni okres amortyzacji na podstawie planowanego harmonogramu.

Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości w stosunku do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania zostały przedstawione w notce 12.2.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość portfela klientów dotyczy przede wszystkim klientów segmentu Nawozy-Agro. Portfele klientów zostały rozpoznane przy nabyciu spółek Grupa Azoty POLICE i Grupa Azoty PUŁAWY. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość bilansowa portfela klientów rozpoznana przy nabyciu Grupy Azoty PUŁAWY wynosi 49 840 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 70 130 tys. zł), a jego pozostały okres amortyzacji wynosi 2 lata. Pozostała wartość portfela klientów została rozpoznana przy nabyciu Grupy Azoty POLICE i wynosi 382 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 549 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, w stosunku do 31 grudnia 2016 roku, wartości niematerialne uległy zmniejszeniu w pozycji „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych” w związku z dokonaniem odpisu aktualizującego całkowitą wartość tej pozycji. Zarząd spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. mając na uwadze ogół uwarunkowań związanych z projektem fosforytowym w Senegalii oraz brak finalizacji warunkowego porozumienia (ugody) zawartego pomiędzy spółką Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. a DGG ECO sp. z o.o. w celu uzyskania zwrotu ceny zakupu pakietu akcji African Investment Group S.A., którego realizacja mogłaby potwierdzić wartość aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych, ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, podjął w dniu 7 marca 2018 roku uchwałę o utworzeniu odpisu na dzień 31 grudnia 2017 roku, na całą kwotę wartości niematerialnych z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych, w wysokości 5 854 799 tys. XOF (co odpowiada kwocie 37 791 tys. zł, przeliczonej według kursu bilansowego na dzień 31 grudnia 2017 roku).

W dniu 29 marca 2018 roku spółka African Investment Group S.A., oświadczyła, iż znajduje się w stanie niewypłacalności, co skutkowało złożeniem przez African Investment Group S.A. w dniu 29 marca 2018 roku do Sądu Gospodarczego w Dakarze wniosku o otwarcie postępowania upadłościowego.

W Grupie nie występują wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom lub które stanowią zabezpieczenie zobowiązań.

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych co do zasady obciążają koszty ogólnego zarządu. Wartość prac badawczych i rozwojowych ujętych jako koszt w 2017 roku wyniosła 16 026 tys. zł (w 2016 roku: 15 409 tys. zł).

Zestawienie netto wartości niematerialnych

	Znaki towarowe	Znak korporacyjny	Portfel klientów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017 roku	88 788	105 000	71 157	96 088	32 864	9 611	8 484	28 830	35 861	476 683
Zwiększenia, w tym:	-	-	-	7 563	9 785	184	49	19 078	3 304	39 963
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	-	-	-	7 563	9 781	115	44	17 877	3 304	38 684
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	-	4	69	5	1 201	-	1 279
Zmniejszenia, w tym:(-)	-	(21 000)	(20 935)	(9 789)	(6 330)	(5 029)	(1 114)	(17 529)	(39 165)	(120 891)
Amortyzacja	-	(21 000)	(20 935)	(9 789)	(5 615)	(283)	(1 061)	-	-	(58 683)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	-	-	(7)	-	-	-	-	(7)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	-	-	(7)	-	(7)	-	-	(14)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	(62)	-	(14 498)	-	(14 560)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	-	-	(688)	(3 483)	-	(2 690)	(37 791)	(44 652)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	(13)	-	(46)	-	(1 374)	(1 433)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	-	(1 201)	-	(341)	-	(1 542)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	88 788	84 000	50 222	93 862	36 319	4 766	7 419	30 379	-	395 755

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy Azoty
za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
(wszystkie dane podano w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej)
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Znaki towarowe	Znak korporacyjny	Portfel klientów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016 roku*, przekształcone	88 788	105 000	84 729	98 169	33 549	7 848	7 375	27 212	44 227	496 897
Zwiększenia, w tym:	-	-	-	7 255	5 360	2 011	1 980	15 567	35 756	67 929
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	-	-	-	7 241	4 977	1 252	792	15 112	23 275	52 649
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu finansowego	-	-	-	-	361	-	-	-	-	361
Zwiększenia z tytułu wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	-	-	-	-	-	-	10 632	10 632
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	21	1	41	-	1 849	1 912
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	14	1	758	1 147	455	-	2 375
Zmniejszenia, w tym:(-)	-	-	(13 572)	(9 336)	(6 045)	(248)	(871)	(13 949)	(44 122)	(88 143)
Amortyzacja	-	-	(13 572)	(9 314)	(5 572)	(248)	(850)	-	-	(29 556)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-	(3)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	-	(8 967)	-	(8 967)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	-	-	(459)	-	-	(1 496)	(28 349)	(30 304)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(22)	-	-	-	-	-	(22)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	(11)	-	(21)	(3 486)	(15 773)	(19 291)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku*, przekształcone	88 788	105 000	71 157	96 088	32 864	9 611	8 484	28 830	35 861	476 683

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zestawienie wartości niematerialnych

	Znaki towarowe	Znak korporacyjny	Portfel klientów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Na dzień 31.12.2017 roku										
Wartość bilansowa brutto	90 314	105 000	205 748	162 380	71 855	11 256	77 566	35 081	64 044	823 244
Skumulowane umorzenie(-)	(1 526)	(21 000)	(155 526)	(61 818)	(33 495)	(2 852)	(69 446)	(446)	-	(346 109)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	-	-	-	(6 700)	(2 041)	(3 638)	(701)	(4 256)	(64 044)	(81 380)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	88 788	84 000	50 222	93 862	36 319	4 766	7 419	30 379	-	395 755
Na dzień 31.12.2016 roku										
Wartość bilansowa brutto	88 788	105 000	204 748	154 818	62 565	12 469	79 460	30 400	64 210	802 458
Skumulowane umorzenie(-)	-	-	(133 591)	(52 030)	(28 348)	(2 703)	(70 275)	(4)	-	(286 951)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	-	-	-	(6 700)	(1 353)	(155)	(701)	(1 566)	(28 349)	(38 824)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku*	88 788	105 000	71 157	96 088	32 864	9 611	8 484	28 830	35 861	476 683

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2017 roku	6 700	1 353	155	701	1 566	28 349	38 824
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	688	3 483	-	2 690	37 791	44 652
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	(2 096)	(2 096)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2017 roku	6 700	2 041	3 638	701	4 256	64 044	81 380
Na dzień 01.01.2016 roku*	6 700	894	155	701	70	10 357	18 877
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	459	-	-	1 496	28 349	30 304
Wykorzystanie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	-	-	-	-	-	(10 357)	(10 357)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2016 roku*	6 700	1 353	155	701	1 566	28 349	38 824

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją przedstawioną w punkcie 2.4 w Informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nakłady na istotne wartości niematerialne w budowie

Do największych nakładów na wartości niematerialne w budowie należą:

- licencja OLEFLEX i SHP instalacji do produkcji propylenu metodą moką PDH. Poniesiono nakłady w kwocie 11 315 tys. zł (na 31 grudnia 2016: 11 315 tys. zł),
- poniesione nakłady na wykonanie systemu Financial Dashboard (FDB) w wysokości 1 143 tys. zł,
- licencja rollout systemu CMMS 984 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016: roku 984 tys. zł).

Nota 12.1 Wartość firmy

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Z tytułu nabycia Grupy Azoty POLICE	29 815	29 815
Z tytułu objęcia kontroli przez spółkę Grupa Azoty Koltar	1 720	-
Z tytułu objęcia kontroli w spółce Unibaltic Agro	933	933
	32 468	30 748

Wartość odzyskiwalna OWSP zawierających wartość firmy i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania

Grupa Azoty POLICE

Dla celów testu na utratę wartości, wartość firmy oraz wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania zostały przypisane do grupy OWSP zawierającej OWSP Nawozy i OWSP Pigmenty w spółce Grupa Azoty POLICE. Pozycje bilansowe użytkowane wspólnie przez segmenty ewidencjonowane w ramach Obszarów Wsparcia oraz Administrację zostały przypisane do segmentów działalności w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji majątku wspólnego uznano dla pozycji Obszarów Wsparcia klucz kosztowy, w przypadku podziału administracji posłużono się kluczem przychodowym.

Łączna wartość bilansowa wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości firmy przypisanych do grupy OWSP w Grupie Azoty POLICE na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 85 503 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 85 503 tys. zł). Powyższa kwota przypisana jest do OWSP Nawozy w wartości 58 507 tys. zł, a do OWSP Pigmenty w wartości 26 996 tys. zł.

Wartość odzyskiwalna została ustalona jako wartość użytkowa. Określenie wartości użytkowej zostało przeprowadzone na poziomie grupy OWSP, tj. Nawozów oraz Pigmentów, do których zostały alokowane wartość firmy i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartość użytkowa w 2017 roku została ustalona w sposób podobny jak w 2016 roku.

Szacunkowa prognoza przyszłych przepływów pieniężnych została przygotowana przy uwzględnieniu szczegółowych projekcji finansowych na lata 2018-2022. Prognozę ograniczono do oszacowania wyniku ze sprzedaży, bez uwzględniania przychodów i kosztów z tytułu działalności pozaoperacyjnej i finansowej oraz podatku dochodowego. Plan przygotowano w ujęciu realnym, tj. bez uwzględnienia wpływu inflacji. Do prognozy przyjęte zostały stałe kursy walutowe z dnia bilansowego wynoszące dla USD 3,4813 i dla EUR 4,1709 (w 2016 roku: USD 4,1793 zł i dla EUR 4,4240 zł).

Wartość końcowa została oszacowana poprzez ekstrapolację prognozy wolnych przepływów środków pieniężnych poza okres planu pięcioletniego.

W wycenie wykorzystano średnioważony koszt kapitału w wysokości 6,51% (2016 rok: 7,81%) wyliczony w ujęciu realnym przed opodatkowaniem.

Wartość użytkowa OWSP na dzień testu, tj. 31 grudnia 2017 roku kształtuje się następująco:

- OWSP Nawozy 1 170 985 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 1 064 097 tys. zł),
- OWSP Pigmenty 243 139 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 238 418 tys. zł),
- Suma 1 414 124 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 1 302 514 tys. zł).

Szacowana wartość odzyskiwalna przewyższa wartość bilansową aktywów.

Analiza wrażliwości

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, iż przy spadku EBITDA o 5% wystąpiłby odpis w wysokości 79 033 tys. zł odpowiednio przypisany do OWSP Nawozy w wys. 38 053 tys. zł oraz do OWSP Pigmenty w wys. 40 980 tys. zł. W przypadku podwyższenia stopy dyskonta (WACC) o 0,5 p p.

analiza wrażliwości wykazuje potencjalny odpis w wysokości 20 892 tys. zł przypisany do OWSP Pigmenty bez wpływu na majątek OWSP Nawozów. Pozostałe kierunki zmian parametrów w analizie wrażliwości (wzrost EBITDA o 5%, spadek WACC o 0,5 p.p.) nie wpływają na potencjalną wielkość odpisu w żadnym z w/w OWSP. Przeprowadzono dodatkowo analizę dla wskazanych OWSP pod kątem określenia jaki poziom stopy dyskonta WACC musiałby zaistnieć aby wartość użytkowa zrównała się z wartością bilansową na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Dla OWSP Nawozy WACC musiałaby wzrosnąć z poziomu 6,51% do poziomu 7,29% aby wartość użytkowa majątku segmentu zrównała się z wartością bilansową na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Dla OWSP Pigmenty WACC musiałaby wzrosnąć z poziomu 6,51% do poziomu 6,53% aby wartość użytkowa majątku segmentu zrównała się z wartością bilansową na dzień 31 grudnia 2017 roku

Grupa Azoty PUŁAWY

Dla celów testu na utratę wartości, wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania zostały przypisane do OWSP Nawozy-Agro w spółce Grupa Azoty PUŁAWY. Łączna wartość bilansowa wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi: 33 100 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 138 100 tys. zł). Powyższa kwota przypisana jest do OWSP Nawozy-Agro w kwocie 32 600 tys. zł oraz do OWSP Chemia w kwocie 500 tys. zł. Prognozy przepływów zostały przeprowadzone w oparciu o projekcję finansową spółki Grupa Azoty PUŁAWY obejmującą okres 5 lat.

Do testu na utratę wartości aktywów przyjęto następujące istotne założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości,
- poziom marży EBITDA dla OWSP Nawozy-Agro założono w pierwszym roku prognozy na poziomie 13,2% (w 2016 roku: 8,4%), w kolejnych latach w przedziale od 16,4% do 18,2% (w 2016 roku: w przedziale od 11,5% do 14,3%),
- łączny wolumen sprzedaży nawozów będzie zbliżony do tego obserwowanego w przeszłości,
- aktywa Grupy Azoty PUŁAWY użytkowane wspólnie zostały przypisane do jej segmentów w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji majątku wspólnego uznano dla większości aktywów wspólnych klucze kosztowe,
- stopa wzrostu w okresie rezydualnym wyniesie 1,6 % (w 2016 roku: 1,6%).

Dla celów testu została przyjęta stopa dyskontowa odzwierciedlająca średnioważony koszt kapitału (WACC) na poziomie 7,69% (w 2016 roku: 8,03%), obliczona w ujęciu nominalnym po opodatkowaniu.

Wartość użytkowa OWSP na dzień testu, tj. 31 grudnia 2017 roku kształtuje się następująco:

• OWSP Nawozy - Agro	2 798 000 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 1 340 951 tys. zł),
• OWSP Chemia	1 331 680 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 1 655 236 tys. zł),
Suma	4 129 680 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 2 996 187 tys. zł).

Analiza wrażliwości

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że przyjęte parametry analizy wrażliwości tj. EBITDA +/- 5% oraz zmiana WACC +/- 0,5 p.p. są bez wpływu na wysokość odpisu.

Dla OWSP Nawozy - Agro WACC musiałaby wzrosnąć z poziomu 7,69% do poziomu 14,25% aby wartość użytkowa majątku segmentu zrównała się z wartością bilansową na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Dla OWSP Chemia WACC musiałaby wzrosnąć z poziomu 7,69% do poziomu 8,39% aby wartość użytkowa majątku segmentu zrównała się z wartością bilansową na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Założenia do testów na utratę wartości opisanych powyżej zostały poczynione na bazie doświadczeń historycznych Zarządu oraz znajomości branż, w których działa Grupa.

Grupa Azoty Koltar Sp. z o.o.

W związku z otwarciem przez Spółkę Grupa Azoty Koltar Sp. z o.o. zakładu w Policach i zakupem od spółki CTL Logistics Sp. z o.o. zorganizowanej części przedsiębiorstwa powstała wartość firmy w wysokości 1 720 tys. zł.

Nota 13 Nieruchomości inwestycyjne

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Wartość bilansowa na początek okresu	66 054	58 496
Zwiększenia, w tym:	3 430	12 122
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, późniejszych nakładów	898	7 865
Zwiększenia z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii aktywów	2 450	3 777
Zwiększenia pozostałe	82	480
Zmniejszenia, w tym:(-)	(19 835)	(4 564)
Amortyzacja(-)	(3 049)	(2 636)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia, likwidacji	(725)	-
Zmniejszenia z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii aktywów	(15 863)	(517)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(19)	-
Zmniejszenia pozostałe	(179)	(1 411)
Wartość bilansowa na koniec okresu	49 649	66 054

Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych w 2017 roku wyniosły 14 976 tys. zł (w 2016 roku: 12 456 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych wynosiła 95 033 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 140 462 tys. zł).

Nota 14 Aktywa finansowe

Nota 14.1 Udziały i akcje

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Udziały/akcje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych, w tym:	111 059	110 411
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. (współzależna)	15 273	16 285
CTL KOLZAP Sp. z o.o. (współzależna)	12 730	13 296
„KEMIPOL” Sp. z o.o. (stowarzyszona)	75 355	73 194
CTL CHEMKOL Sp. z o.o. (stowarzyszona)	7 701	7 636
Udziały/akcje w pozostałych jednostkach nieobjętych konsolidacją	14 690	13 346
	125 749	123 757
Przypadające na:		
Długoterminowe	125 749	123 757
	125 749	123 757

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych

Grupa posiada udziały w następujących jednostkowo istotnych jednostkach stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale		Charakter powiązań pomiędzy jednostkami Grupy a jednostką stowarzyszoną
			31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	
Kemipol Sp z o.o.	Police	Usługi w zakresie instalowania i naprawy maszyn na obiektach wodno - ściekowych oraz unieszkodliwianie odpadów	33,99 %	33,99 %	Spółka stowarzyszona Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A

W analizowanym okresie nie nastąpiły zmiany odnośnie posiadanych udziałów w jednostce stowarzyszonej.

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji w spółkę Kemipol Sp z o.o.

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Wartość inwestycji w jednostkę stowarzyszoną ustalona metodą praw własności	75 355	73 194
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	58 150	52 190
Aktywa trwałe (długoterminowe)	40 408	40 829
Zobowiązania krótkoterminowe	18 070	18 791
Zobowiązania długoterminowe	1 396	1 496

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Przychody	165 453	148 039
Zysk/Strata z działalności kontynuowanej	38 549	34 899
Zysk/Strata z działalności zaniechanej	-	-
Zysk/Strata za rok obrotowy	38 549	34 899
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	-	-
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	38 549	34 899
Otrzymane dywidendy od spółki stowarzyszonej przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	10 942	10 808

Uzgodnienie powyższych informacji finansowych do wartości bilansowych udziałów w spółce Kemipol Sp. z o.o. ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy:

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Procentowy udział Grupy w kapitale spółki	33,99	33,99
Aktywa netto przypadające Grupie Azoty	26 883	24 722
Korekta wartości godziwej na dzień objęcia kontroli	48 472	48 472
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	75 355	73 194

Na dzień 31 grudnia 2017 roku suma wartości inwestycji w jednostkowo nieistotnych jednostkach stowarzyszonych i współzależnych ustalona metodą praw własności wynosi 35 704 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016: 37 217 tys. zł).

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji w spółkę Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk netto z działalności kontynuowanej.	567	1 316
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	567	1 316
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	567	1 316

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji w spółkę CTL KOLZAP Sp. z o.o.

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk netto z działalności kontynuowanej.	2 521	3 931
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	2 521	3 931
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	2 521	3 931

Tabela poniżej przedstawia podsumowanie dotyczące inwestycji w spółkę CTL CHEMKOL Sp. z o.o.

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk z działalności kontynuowanej.	933	966
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	933	966
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	933	966

Nota 14.2 Odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Stan na początek okresu	1 534	1 467
<i>Utworzenie odpisów, w tym:</i>	734	67
Utworzenie odpisu aktualizującego w pozostałych jednostkach	734	67
Stan na koniec okresu	2 268	1 534

Nota 14.3 Pozostałe aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Lokaty bankowe powyżej 3 miesięcy	253 498	579 066
Pożyczki	339	1 786
Pozostałe	2 073	1 950
	255 910	582 802
Przypadające na:		
Długoterminowe	2 226	1 953
Krótkoterminowe	253 684	580 849
	255 910	582 802

Nota 15 Zapasy

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Produkty gotowe	302 166	205 433
Półprodukty, produkcja w toku	142 308	139 164
Materiały	547 188	500 569
Towary	11 552	12 877
Zapasy ogółem, w tym	1 003 214	858 043
<i>wartość bilansowa zapasów wykazywanych w cenie sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży</i>	<i>37 090</i>	<i>22 783</i>
	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	23 024	28 309
Odpisy wartości zapasów wykorzystanie/rozwiązanie w okresie	(21 580)	(35 713)
	1 444	(7 404)

Wartość zapasów ujęta jako koszt w okresie

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zużycie materiałów i energii	5 486 585	4 980 159
Zmiana stanu produktów(+/-)	(77 298)	18 828
	5 409 287	4 998 987
	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Wartość odpisów aktualizujących	44 472	43 028

Dokonane w 2017 roku odpisy aktualizujące wartość zapasów dotyczą wyrobów gotowych i półproduktów, materiałów, których koszt wytworzenia (cena nabycia) jest wyższy od ceny sprzedaży netto lub okres ich zalegania na magazynie był dłuższy niż rok. Zmiany wartości odpisów aktualizujących wynikają ze sprzedaży, wykorzystania lub likwidacji odpowiednich pozycji asortymentowych i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Nota 16 Prawa majątkowe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Prawa do emisji	178 657	200 935
Świadectwa pochodzenia energii	6 930	13 420
Pozostałe	3 300	320
Prawa majątkowe ogółem, w tym	188 887	214 675
<i>wartość bilansowa praw majątkowych wykazywanych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży</i>	<i>3 205</i>	<i>758</i>

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Odpisy wartości praw majątkowych ujęte jako koszt w okresie	(149)	(11 867)
Odpisy wartości praw majątkowych wykorzystanie/rozwiązanie w okresie	595	11 272
Wartość odpisów aktualizujących	446	(595)

Prawa majątkowe nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Nota 16.1 Prawa do emisji CO₂

Posiadane prawa do emisji CO₂ (ilość jednostek)

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Stan praw na początek okresu (jednostki posiadane)	8 993 047	7 752 159
Rozliczone	(7 547 399)	(7 895 411)
Przyznane	5 153 114	5 544 478
Zakupione	1 389 711	3 591 821
Stan praw na koniec okresu (jednostki posiadane)	7 988 473	8 993 047
Emisja w okresie sprawozdawczym	7 627 155	7 550 474

W wyniku realizacji zadań inwestycyjnych w latach 2016-2017 Jednostka Dominująca otrzymała w 2018 roku 75 068 dodatkowych praw do emisji CO₂. Na dzień 31 grudnia 2017 roku prawa te nie zostały zapisane na rachunku Jednostki Dominującej. W 2017 roku w wyniku realizacji zadań inwestycyjnych w latach 2015-2016, Jednostka Dominująca otrzymała 348 460 dodatkowych praw do emisji CO₂.

W bieżącym roku obrotowym Grupa Azoty PUŁAWY otrzymała nieodpłatnie świadectwa pochodzenia energii elektrycznej w ramach realizacji przepisów ustawy o efektywności energetycznej, w związku z realizacją przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Spółka otrzymała świadectwa w łącznej ilości 7 197,107 toe (tona oleju ekwiwalentnego) o wartości ponad 3 407 tys. zł. W 2017 roku umorzyła otrzymane w 2016 roku świadectwa w ilości 267,193 toe w wyniku realizacji zobowiązań za 2016 rok.

Grupa Azoty POLICE wykorzystowała cały limit przyznaných darmowych uprawnień na 2017 rok w ilości 1 027 533 praw do emisji CO₂. Różnica między przyznaną ilością jednostek na 2017 rok a ich faktycznym zużyciem w 2017 roku (emisja w okresie sprawozdawczym) stanowi 700 972 jednostek praw do emisji CO₂ i jednostek ERU, na pokrycie których Spółka zakupiła 260 000 jednostek praw do emisji CO₂ oraz wykorzystała 139 950 jednostek praw do emisji CO₂ pozostających po rozliczeniu roku 2016 (nabytych w 2016 roku do wykorzystania w 2017 roku). Na dzień 31 grudnia 2017 roku ilość brakujących jednostek praw do emisji CO₂ i ERU wynosi 301 022.

W 2017 roku Grupa Azoty KĘDZIERZYN otrzymała 887 041 jednostek uprawnień do emisji CO₂ o wartości 20 302 tys. zł. oraz 35 603 jednostek uprawnień przyznaných w wyniku poniesionych kosztów kwalifikowanych na modernizację elektrociepłowni o wartości 719 tys. zł. Zakupiono w 2017 roku 178 296 jednostek o wartości 2 870 tys. zł.

Na koniec 2017 roku wartość otrzymanych nieodpłatnych świadectw efektywności energetycznej wynosi 2 728 tys. zł. Wartość świadectw pochodzenia energii na koniec 2017 roku wynosi 1 674 tys. zł

Nota 17 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Należności z tytułu dostaw i usług -podmioty powiązane	2 371	1
Należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	806 030	762 654
Należności budżetowe oprócz podatku dochodowego	238 309	194 668
Należności z tytułu umów o roboty budowlane - podmioty pozostałe	579	1 797
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych - podmioty pozostałe	127 305	51 186
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług - podmioty powiązane	1 334	
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług - podmioty pozostałe	12 219	17 616
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty pozostałe	20 208	29 266
Pozostałe należności - podmioty powiązane	-	935
Pozostałe należności - podmioty pozostałe	17 919	21 449
	1 226 274	1 079 572
Przypadające na:		
Długoterminowe	137 850	57 445
Krótkoterminowe	1 088 424	1 022 127
	1 226 274	1 079 572

Odpisy aktualizujące należności

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016* przekształcone
Stan na początek okresu	80 505	63 479
Utworzenie - ujęte w rachunku zysków i strat	24 275	32 544
Rozwiązanie - ujęte w rachunku zysków i strat	(5 790)	(6 962)
Wykorzystanie	(945)	(8 556)
Stan na koniec okresu	98 045	80 505
Przypadające na:		
Długoterminowe	460	513
Krótkoterminowe	97 585	79 992
	98 045	80 505

Odpisy aktualizujące wartość należności utworzono w związku z uprawdopodobnionym brakiem ich ściągальności. Zmiany wartości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług zostały ujęte w kosztach sprzedaży (utworzenie, rozwiązanie) oraz jako pozostałe koszty rodzajowe. Zmiany wartości odpisów aktualizujących na należności pozostałe i z tytułu dzierżawy zostały ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody i koszty operacyjne (należność główna) oraz przychody i koszty finansowe (odsetki).

Istotną pozycję w ramach utworzenia odpisów na należności Spółki Agrochem Dobre Miasto w kwocie 12 380 tys. zł. Odpisy utworzone zostały w związku z długim okresem przeterminowania oraz ryzykiem ich ściągальności.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług, które nie utraciły wartości

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Nieprzeterminowane	755 044	715 583
Przeterminowane do 60 dni	40 087	36 505
Przeterminowane od 61-180 dni	9 964	7 424
Przeterminowane od 181-360 dni	258	1 432
Przeterminowane powyżej 361 dni	3 048	1 711
	808 401	762 655

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych, które utraciły wartość

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Nieprzeterminowane	1 550	1 502
Przeterminowane do 60 dni	590	676
Przeterminowane od 61-180 dni	4 646	3 051
Przeterminowane od 181-360 dni	6 862	4 159
Przeterminowane powyżej 361 dni	84 397	71 117
	98 045	80 505

Struktura walutowa należności

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
PLN	750 315	635 988
EUR w przeliczeniu na PLN	358 679	320 145
USD w przeliczeniu na PLN	100 777	114 595
XOF w przeliczeniu na PLN	6 845	8 793
Pozostałe	9 658	51
	1 226 274	1 079 572
Przypadające na:		
Długoterminowe	137 850	57 445
Krótkoterminowe	1 088 424	1 022 127
	1 226 274	1 079 572

Zarówno należności z tytułu dostaw i usług jak i należności z pozostałych tytułów oraz podatków nie są oprocentowane.

Należności handlowe o wartości 11 419 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 6 712 tys. zł) są przedmiotem cesji jako zabezpieczenie umów o finansowanie.

Nota 17.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Ubezpieczenia	6 607	17 585
Prenumeraty	474	808
Opłaty prawo wieczystego użytkowania gruntów	377	429
Reklama	459	1 720
Pozostałe	12 291	8 724
	20 208	29 266
Przypadające na:		
Długoterminowe	9 601	4 216
Krótkoterminowe	10 607	25 050
	20 208	29 266

W pozycji „Pozostałe” na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa prezentuje rozliczenia międzyokresowe kosztów spółki zależnej PDH Polska S.A. w kwocie 8 603 tys. zł dotyczące kosztów ponoszonych na pozyskanie finansowania, które będą rozliczane w czasie trwania finansowania inwestycji budowy instalacji do produkcji propylenu i polipropylenu (Projekt o nazwie Polimery Police).

Nota 18 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Środki pieniężne w kasie	547	774
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (PLN)	187 720	174 054
Środki pieniężne na rachunkach walutowych (po przeliczeniu na PLN)	301 339	285 440
Lokaty bankowe terminowe do 3 miesięcy	588 223	179 001
Lokaty bankowe pozostałe	7 849	2 588
Pozostałe	207	38
	1 085 885	641 895
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 085 885	641 895
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 085 885	641 895
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	1 115	4 024

Na środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania składają się w szczególności środki zdeponowane w banku w formie oprocentowanej kaucji na zabezpieczenie realizacji otwartych akredytyw oraz blokady środków pieniężnych na rachunku bankowym.

Nota 19 Pozostałe aktywa

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Koszty odwiertów i eksploatacji	10 882	8 092
Pozostałe	337	199
	11 219	8 291
Przypadające na:		
Długoterminowe	337	199
Krótkoterminowe	10 882	8 092
	11 219	8 291

Nota 20 Kapitał własny

Nota 20.1 Kapitał zakładowy

Wartość kapitału zakładowego

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Wartość nominalna akcji AA	120 000	120 000
Wartość nominalna emisji akcji B	75 582	75 582
Wartość nominalna emisji akcji C	124 995	124 995
Wartość nominalna emisji akcji D	175 400	175 400
	495 977	495 977

Liczba akcji

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Ilość akcji na początek okresu (szt.)	99 195 484	99 195 484
Ilość akcji na koniec okresu (szt.)	99 195 484	99 195 484
Wartości nominalna 1 akcji (zł/akcję)	5	5

Wszystkie wyemitowane akcje zostały w pełni opłacone.

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy. Wszystkie akcje uprawniają w jednakowym stopniu do majątku Jednostki Dominującej w przypadku podziału majątku.

Ograniczenie prawa głosu

Tak długo, jak Skarb Państwa lub podmioty zależne od Skarbu Państwa są właścicielami akcji Jednostki Dominującej uprawniających do co najmniej jednej piątej ogólnej liczby głosów istniejących w Jednostce Dominującej, prawo głosu innych akcjonariuszy Jednostki Dominującej zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż jednej piątej ogólnej liczby głosów istniejących w Jednostce Dominującej w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia.

Nota 20.2 Kapitał z emisji akcji powyżej wartość nominalną

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Emisja akcji	2 445 409	2 445 409
Koszty emisji(-)	(30 713)	(30 713)
Podatek dochodowy(+/-)	3 574	3 574

2 418 270

2 418 270

Nota 20.3 Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających

Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających zawiera efektywną część skumulowanych zmian wartości instrumentu zabezpieczającego, którym jest kredyt zaciągnięty w EUR, wykorzystywanych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Ujęte w tym kapitale skumulowane zmiany wartości instrumentu zabezpieczającego zostaną ujęte w rachunku zysków i strat w momencie, w którym wystąpią zabezpieczane przepływy pieniężne.

Nota 20.4 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

	Grupa Azoty POLICE	Grupa Azoty PUŁAWY	Grupa Azoty ZAK	PDH Polska S.A.	ZARZĄD MORSKIEGO PORTU POLICE	African Investment Group
31 grudnia 2017 roku						
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	34,00%	4,02%	6,52%	29,00%	34,06%	63,77%
Aktywa trwałe	1 651 035	2 916 575	1 468 112	115 448	11 146	844
Aktywa obrotowe	552 812	1 584 568	462 873	58 117	33 374	7 574
Zobowiązania długoterminowe	(391 743)	(247 090)	(358 568)	(327)	-	(82 370)
Zobowiązania krótkoterminowe	(642 510)	(703 523)	(315 367)	(5 014)	(337)	(59 893)
Aktywa netto	1 169 594	3 550 530	1 257 050	168 224	44 183	(133 845)
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	397 662	142 731	81 960	48 785	15 049	(85 353)
Przychody ze sprzedaży	2 585 370	3 060 088	1 827 424	50	4 606	8
Zysk/(Strata) netto	141 140	220 560	78 057	(7 231)	1 567	(44 250)
Inne całkowite dochody	299	(3 767)	(570)	7	-	4 562
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	141 439	216 793	77 487	(7 224)	1 567	(39 688)
Zysk/(Strata) netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli	47 988	8 867	5 089	(2 097)	534	(28 218)
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	102	(151)	(37)	2	-	2 909
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	283 667	455 901	125 900	(1 217)	1 930	(5 362)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(231 634)	(3 584)	(160 354)	(26 035)	(273)	(3 315)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(21 784)	(165 536)	(15 076)	52 000	(974)	7 971
Przepływy pieniężne netto, razem	30 249	286 781	(49 530)	24 748	683	(706)
Dywidenda przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	10 710	6 593	3 346	-	-	-

	Grupa Azoty POLICE	Grupa Azoty PUŁAWY	Grupa Azoty ZAK	PDH Polska S.A.	ZARZĄD MORSKIEGO PORTU POLICE	African Investment Group
31 grudnia 2016 roku						
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	34,00%	4,02%	6,52%	29,00%	34,01%	63,77%
Aktywa trwałe	1 539 009	2 814 672	1 434 704	82 792	11 211	43 904
Aktywa obrotowe	483 581	1 444 807	476 068	49 876	32 644	9 599
Zobowiązania długoterminowe	(397 834)	(214 707)	(326 070)	(497)	-	(77 379)
Zobowiązania krótkoterminowe	(565 101)	(547 028)	(353 828)	(8 976)	(289)	(65 250)
Aktywa netto	1 059 655	3 497 744	1 230 874	123 195	43 566	(89 126)
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	360 283	140 609	80 253	35 727	14 817	(56 836)
Przychody ze sprzedaży	2 385 094	2 857 820	1 696 395	8	4 596	44 854
Zysk netto	71 343	223 807	100 195	(4 743)	1 391	(40 574)
Inne całkowite dochody	(1 729)	(3 824)	(422)	-	-	2 188
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	69 614	219 983	99 773	(4 743)	1 391	(38 386)
Zysk netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli	24 257	8 997	6 533	(1 375)	473	(25 874)
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	(588)	(154)	(28)	-	-	1 395
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	267 453	548 892	219 215	(13 417)	2 565	(1 910)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(314 416)	(385 065)	(230 282)	(81 690)	(923)	(22 869)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	29 421	(199 382)	5 820	108 000	-	18 516
Przepływy pieniężne netto, razem	(17 542)	(35 555)	(5 247)	12 893	1 642	(6 263)
Dywidenda przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	-	8 068	4 052	-	-	-

Udziały niesprawujące kontroli w pozostałych spółkach zależnych jednostkowo nie są istotnej wartości.

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Stan na początek okresu	576 774	625 722
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(21 949)	(13 198)
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	(3 467)	(46 930)
Udział w wyniku jednostek zależnych	35 810	11 180
Pozostałe	480	-
Stan na koniec okresu	587 648	576 774

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez udziałowców niekontrolujących w podmiotach zależnych Grupy jest równy udziałowi udziałowców niekontrolujących w kapitałach tych jednostek.

Nota 20.5 Nabycie udziałów niekontrolujących

Od listopada 2015 roku, zgodnie z zapisami umowy sprzedaży akcji Grupy Azoty SIARKOPOL z dnia 25 września 2013 roku i Pakietu Socjalnego, prowadzony jest przez Jednostkę Dominującą wykup akcji należących do pracowników spółki Grupa Azoty SIARKOPOL i ich spadkobierców. Wykupem objętych zostanie nie więcej niż 825 000 akcji.

W 2017 roku Jednostka Dominująca nabyła, za kwotę 3 377 tys. zł, 50 157 sztuk akcji Grupy Azoty SIARKOPOL stanowiących 0,91% kapitału zakładowego tej spółki. Tym samym udział Jednostki Dominującej w kapitale zakładowym spółki Grupa Azoty SIARKOPOL wynosi obecnie 99,33%.

W związku z przekroczeniem udziału Grupy w kapitale spółki Grupa Azoty SIARKOPOL powyżej poziomu 95%, Grupa przeklasyfikowała kapitał udziałowców niesprawujących kontroli dotyczący tej spółki w wysokości 7 259 tys. zł z kapitałów własnych do pozostałych zobowiązań, ponieważ zgodnie z art. 418¹ Kodeksu Spółek Handlowych akcjonariusze mniejszościowi reprezentujący nie więcej niż 5% kapitału zakładowego mogą żądać przymusowego wykupu ich akcji przez Jednostkę Dominującą.

Nota 20.6 Dywidenda

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Jednostki Dominującej podjęło w dniu 30 czerwca 2017 roku uchwałę podziału zysku za 2016 rok i wypłacie dywidendy. Z wypracowanego zysku przeznaczono na wypłatę dywidendy 78 364 tys. zł, tj. 0,79 zł na akcję.

Dniem ustalenia prawa do dywidendy był dzień 4 sierpnia 2017 roku, a jako dzień wypłaty dywidendy ustalono dzień 23 sierpnia 2017 roku.

W 2016 roku wypłacono dywidendę z zysku za rok 2015 w wysokości 83 324 tys. zł, tj. 0,84 zł na 1 akcję.

Nota 21 Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Kredyty	1 476 873	1 269 300
Pożyczki	158 215	154 781
	1 635 088	1 424 081
Przypadające na:		
Długoterminowe	1 564 879	1 372 047
Krótkoterminowe	70 209	52 034
	1 635 088	1 424 081

Umowy z tytułu kredytów i pożyczek Grupy Azoty na 31 grudnia 2017 roku

Tytuł kredytu lub pożyczki	Waluta	Stopa referencyjna	Wartość na dzień bilansowy w walucie	Wartość na dzień bilansowy w PLN	do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
Kredyt Odnawialny (konsorcjalny)	PLN	WIBOR 1M + marża	710 003	710 003	(863)	(1 044)	711 910	-
Kredyt Odnawialny (konsorcjalny)	EUR	EURIBOR 1M + marża	1 104	4 591	(7)	(6)	4 604	-
Kredyt terminowy w EBI	EUR	stała	127 134	529 809	37 769	75 656	227 052	189 332
Kredyt terminowy EBOiR	PLN	WiBOR 6M + marża	149 826	149 826	96	23 003	69 071	57 656
Kredyt w rachunku bieżącym	XOF	zmienna	158	1	1	-	-	-
Kredyt krótkoterminowy	PLN	zmienna	6 108	6 108	6 108	-	-	-
Kredyt długoterminowy w BNP	EUR	zmienna	19 670	81 932	-	81 932	-	-
Kredyt terminowy w PKO BP	EUR	stała	3 345	13 952	734	4 405	6 611	2 202
Pożyczka w WFOŚiGW	PLN	zmienna	55 270	55 270	10 270	11 250	33 750	-
Pożyczka w NFOŚiGW	PLN	zmienna	80 066	80 066	12 571	12 860	38 580	16 055
Kredyt terminowy w BGK	PLN	zmienna	3 530	3 530	3 530	-	-	-
				1 635 088	70 209	208 056	1 091 578	265 245

Umowy z tytułu kredytów i pożyczek Grupy Azoty na 31 grudnia 2016 roku

Tytuł kredytu lub pożyczki	Waluta	Stopa referencyjna	Wartość na dzień bilansowy w walucie	Wartość na dzień bilansowy w PLN	do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
Kredyt Odnawialny (konsorcjalny)	PLN	WIBOR 1M + marża	708 961	708 961	(863)	(1 043)	710 867	-
Kredyt Odnawialny (konsorcjalny)	EUR	EURIBOR 1M + marża	1 104	4 862	(6)	(7)	4 875	-
Kredyt terminowy w EBI	EUR	stała	100 000	441 855	(90)	31 493	189 346	221 106
Kredyt terminowy EBOiR	PLN	WiBOR 6M + marża	9 593	9 593	(59)	(78)	4 417	5 313
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	10 1	10 136	10 136	-	-	-
Kredyt krótkoterminowy	PLN	zmienna	17 022	17 022	17 022	-	-	-
Kredyt długoterminowy w BNP	EUR	zmienna	17 374	76 868	-	-	76 868	-
Pożyczka z WFOŚiGW	PLN	stała	459	459	459	-	-	-
Pożyczka z WFOŚiGW	PLN	zmienna	67 721	67 721	11 471	11 250	33 750	11 250
Pożyczka z NFOŚiGW	PLN	stała	1 104	1 104	1 104	-	-	-
Pożyczka z NFOŚiGW	PLN	zmienna	85 500	85 500	12 860	12 860	38 580	21 200
				1 424 081	52 034	54 475	1 058 703	258 869

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	zmienna/stała	1 004 334	1 004 334	31 599	45 967	853 105	73 663
EUR	zmienna/stała	151 253	630 753	38 609	162 089	238 473	191 582
XOF	zmienna	158	1	1	-	-	-
			1 635 088	70 209	208 056	1 091 578	265 245

Na dzień 31 grudnia 2016 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	3-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	zmienna/stała	899 911	899 911	52 016	22 875	787 351	37 669
EUR	zmienna/stała	118 478	524 170	18	31 600	271 352	221 200
			1 424 081	52 034	54 475	1 058 703	258 869

Grupa opiera swoje finansowanie o zmienne i stałe stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania oprocentowanie według stóp zmiennych oparte jest o WIBOR lub EURIBOR.

Grupa Azoty posiada wolne limity o charakterze parasolowym w ramach kredytu bieżącego powiązanego ze strukturą cash-poolingu rzeczywistego oraz w ramach kredytu wielocelowego, którymi Jednostka Dominująca może zarządzać w sytuacji zmieniającego się zapotrzebowania na środki poszczególnych spółek z Grupy. Uzupełniając Grupa posiada wolne limity bilateralnych kredytów bieżących i wielocelowych w spółkach Grupy.

Wartość wolnych limitów kredytów bieżących i wielocelowych Grupy na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 405 mln zł. Ponadto Grupa, na dzień bilansowy, dysponuje wolnymi limitami z tytułu kredytów korporacyjnych w wysokości około 783 mln zł.

Łącznie na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dysponuje wolnymi limitami kredytowymi wynikającymi z wyżej wymienionych umów w wysokości około 1 188 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 1 511 mln zł).

Natomiast po uwzględnieniu zawartej z dniem 25 stycznia 2018 roku nowej umowy długoterminowego kredytu z Europejskiego Banku inwestycyjnego w kwocie 145 mln EUR, stan wolnych limitów umów o finansowanie Grupy uległ po dniu bilansowym podwyższeniu do równowartości około 1 793 mln zł.

Dyskonto

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Kredyty	(3 426)	4 496

Zabezpieczenia kredytów i pożyczek

Pakiet umów o finansowanie Grupy jest zabezpieczony w formie zharmonizowanych ze sobą poręczeń i gwarancji udzielonych przez wybrane spółki zależne, tj. Grupę Azoty PUŁAWY, Grupę Azoty POLICE oraz Grupę Azoty ZAK, tj. każda z wyżej wymienionych spółek udzieliła poręczeń/gwarancji do 1/3 ze 120% kwoty poszczególnych umów kredytowych, w tym:

- kredyt odnawialny w kwocie 1 500 mln zł (łącznie poręczenia do kwoty 1 800 mln zł),
- kredyt w rachunku bieżącym z PKO BP w kwocie 310 mln zł (łącznie poręczenia do kwoty 372 mln zł),
- limit kredytu wielocelowego z PKO BP w kwocie 240 mln zł (łącznie poręczenia do kwoty 288 mln zł),
- kredyt z Europejskiego Banku inwestycyjnego w kwocie 550 mln zł (łącznie gwarancje do kwoty 660 mln zł),

- kredyt z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 150 mln zł (łącznie gwarancje do kwoty 180 mln zł).
- oraz po dniu bilansowym tj. od 25 stycznia 2018 r.
- kredyt z Europejskiego Banku inwestycyjnego w kwocie 145 mln EUR (łącznie gwarancje do kwoty 174 mln EUR).

Ponadto występują zabezpieczenia w formie hipotek i zastawów rejestrowych wybranych umów kredytów i pożyczek spółek zależnych Grupy, zaprezentowane w nocie 10, które nie naruszają kowenantów w/w pakietu umów o finansowanie Grupy.

Nota 22 Pozostałe zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	22 443	27 314
Zobowiązania z tytułu dyskonta wierzytelności	20 387	57 531
Pozostałe zobowiązania finansowe	28 246	34 005
	71 076	118 850
Przypadające na:		
Długoterminowe	39 592	43 172
Krótkoterminowe	31 484	75 678
	71 076	118 850

Zawarte umowy leasingu finansowego jednostkowo nie są istotnej wartości. W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa Kapitałowa nie poniosła żadnych warunkowych opłat leasingowych.

Umowy leasingu nie zawierają żadnych nietypowych warunków dotyczących ograniczenia wypłaty dywidend ani zaciągania innych zobowiązań (w tym dodatkowych umów leasingowych). Wartość godziwa zobowiązań jest bliska wartości bilansowej.

Większość zawieranych umów dotyczy środków transportu (samochodów osobowych i ciężarowych, taboru kolejowego, wózków widłowych, sprzętu ciężkiego), po zakończeniu umowy leasingobiorca ma prawo opcji wykupu przedmiotu leasingu po upływie okresu najmu, większość umów jest to umowy o zmiennej stopie referencyjnej.

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

	Minimalne płatności z tytułu leasingu			Minimalne płatności z tytułu leasingu		
	Odsetki	Kapitał		Odsetki	Kapitał	
	31 grudnia 2017 roku			31 grudnia 2016 roku		
Do roku	9 379	1 782	7 597	12 591	1 479	11 112
1 do 3 lat	11 955	158	11 797	13 628	1 527	12 101
3 do 5 lat	2 526	1 087	1 439	2 863	361	2 502
Powyżej 5 lat	3 398	1 788	1 610	3 344	1 745	1 599
	27 258	4 815	22 443	32 426	5 112	27 314

Nota 23 Leasing operacyjny

Umowy leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingodawcą

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Płatne w okresie do 1 roku	15 618	10 515
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	38 180	24 034
Płatne powyżej 5 lat	11 511	9 760
	65 309	44 309

Główną pozycję umów leasingu operacyjnego w którym Grupa Kapitałowa jest leasingodawcą jest wynajem terenów, budynków użyczenia służebności przejazdu. Umowy zostały zawarte w latach 1997 - 2016 w zdecydowanej części na czas nieokreślony. Zakłada się indeksację ceny o wskaźnik inflacji bądź wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych opublikowany przez GUS. Występują ograniczenia dotyczące zamieszkiwania w obiektach dzierżawionych oraz zakaz poddzierżawiania nieruchomości innym podmiotom.

Umowy leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingobiorcą

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Płatne w okresie do 1 roku	68 875	73 536
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	161 072	166 853
Płatne powyżej 5 lat	355 481	373 733
	585 428	614 122

Istotną umową w jakiej Grupa jest stroną to umowa na dostawy tlenu i azotu z instalacji rozdziatu powietrza wybudowanej i eksploatowanej przed podmiot zewnętrzny. Umowa została zawarta do roku 2035.

Pozostałe zawarte umowy w których Grupa jest stroną dotyczą głównie umów dzierżawy i najmu (m.in. wagonów i taboru kolejowego).

Prezentowane kwoty nie uwzględniają opłat z tytułu praw wieczystego użytkowania gruntów otrzymanych nieodpłatnie, które jednostkowo nie są istotne.

Płatności ujęte w kosztach

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Płatności ujęte w kosztach	82 896	90 899

Nota 24 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych	136 968	129 650
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	200 861	194 409
Zobowiązania z tytułu odpisów na ZFŚS dla emerytów	18 399	15 980
Pozostałe zobowiązania	22 869	21 087
	379 097	361 126
Przypadające na:		
Długoterminowe	336 781	321 209
Krótkoterminowe	42 316	39 917
	379 097	361 126

Zmiany zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Stan na początek okresu	166 717	150 824
Koszty bieżącego zatrudnienia(+)	10 019	8 862
Koszty odsetek(+)	5 375	4 308
Przeszacowanie zobowiązania/aktywa netto z tytułu programu określonych świadczeń, wynikające z:	7 991	10 333
- zmian szacunków demograficznych(+/-)	10 199	9 715
- zmian szacunków finansowych(+/-)	(2 208)	618
Koszty przeszłego zatrudnienia(+/-)	585	2 905
Różnice kursowe z przeliczenia(+/-)	(94)	36
Wyłacone świadczenia(-)	(12 357)	(10 551)
	178 236	166 717

Zmiany zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Stan na początek okresu	194 409	209 311
Koszty bieżącego zatrudnienia(+)	10 332	10 934
Koszty odsetek(+)	6 457	5 939
Zyski i straty aktuarialne rozpoznane w zysku lub stracie okresu(+/-)	11 487	15 955
Koszty przeszłego zatrudnienia(+/-)	478	(26 527)
Wyłacone świadczenia(-)	(22 302)	(21 203)
Stan na koniec okresu	200 861	194 409

Podstawowe szacunki aktuarialne

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Stopa dyskontowa	3,4%	3,6%
Przyszły wzrost minimalnego wynagrodzenia	3,0%	4,0%
Przyszły wzrost przeciętnego wynagrodzenia	3,0%	3,5%

Analiza wrażliwości

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości wysokości rezerw (zmiana w stosunku do standardowych założeń) w przypadku zmiany założeń: współczynników odejść z pracy, stopy dyskonta oraz stopy wzrostu wynagrodzeń.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa na ZFŚS
Współczynniki odejść z pracy x 90%	7 502	3 485	190	836	760
Stopa dyskonta x 90%	9 480	5 063	258	986	1 450
Stopa minimalnego wzrostu wynagrodzeń x 110%	4 193	1 859	107	406	407
Stopa wzrostu wynagrodzeń x 110%	7 170	3 713	199	681	1 324

Na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa na ZFŚS
Współczynniki odejść z pracy x 90%	7 828	3 518	182	899	312
Stopa dyskonta x 90%	9 773	5 182	251	1 057	992
Stopa minimalnego wzrostu wynagrodzeń x 110%	2 058	1 208	41	250	28
Stopa wzrostu wynagrodzeń x 110%	7 248	3 826	196	772	891

Nota 25 Rezerwy

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Rezerwa na sprawy sądowe	5 164	2 849
Rezerwa na ochronę środowiska, w tym: rekultywacja	114 353	98 155
Rezerwa na wyburzenia elektrolizy rtęciowej	8 713	8 161
Pozostałe rezerwy	24 315	36 268
	152 545	145 433
Przypadające na:		
Długoterminowe	122 740	106 092
Krótkoterminowe	29 805	39 341
	152 545	145 433

Jednostka Dominująca

Rezerwa na ochronę środowiska

W związku ze stwierdzonym, w wyniku przeprowadzonych badań, zanieczyszczeniem należących do Jednostki Dominującej terenów oraz dwóch hal wydziatu elektrolizy substancjami chemicznymi (głównie rtęcią), utworzono rezerwę na rekultywację tych terenów oraz na koszty obniżenia zawartości rtęci w murach tych budynków.

Dokonując szacunku kwoty rezerwy przyjęto założenie, że prace rekultywacyjne zostaną przeprowadzone do roku 2031. Rezerwę na rekultywację terenów oszacowano w wysokości bezpośrednich kosztów wybrania zanieczyszczonego gruntu, transportu na składowisko oraz opłat środowiskowych za złożenie odpadów na składowisko. Szacunków dokonano biorąc pod uwagę wielkość terenu zanieczyszczonego, głębokość występowania skażenia oraz szacowany stopień zanieczyszczenia gruntów. Rezerwę na oczyszczenie hal oszacowano w wysokości kosztów niezbędnych do oczyszczenia murów w takim stopniu, aby ilość rtęci nie przekraczała poziomów dopuszczalnych, dzięki czemu gruz z późniejszego wyburzenia obiektów będzie można składować jako odpady obojętne i inne niż niebezpieczne.

Wartość bieżąca rezerwy na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 18 002 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 16 946 tys. zł). Przy wyliczaniu wartości bieżącej rezerw długoterminowych zastosowano realną, wolną od ryzyka stopę dyskonta w wysokości 1,8% (2016 rok: 2,2%).

W 2017 roku Jednostka Dominująca nie poniosła wydatków związane z rekultywacją (w 2016 roku: 203 tys. zł).

Rezerwa na likwidację Wytwórni Wyrobów Elektrolizy Rtęciowej

W związku z podjęciem decyzji o likwidacji budynku Wytwórni Wyrobów Elektrolizy Rtęciowej, utworzono rezerwę na koszty likwidacji nieruchomości.

Dokonując szacunku kwoty rezerwy na likwidację Wytwórni Wyrobów Elektrolizy Rtęciowej przyjęto założenie, że zakończenie prac rekultywacyjnych nastąpi do końca 2031 roku.

Wartość rezerwy oszacowano uwzględniając koszty wyburzeń budynków i budowli oraz koszty składowania odpadów na składowiskach.

W 2017 roku poniesiono wydatki w kwocie 79 tys. zł (w 2016 roku: 557 tys. zł).

Sądowe sprawy sporne

Spółka zawarła z Cenzin Sp. z o.o. kontrakt o generalne wykonawstwo inwestycji. Spółka Cenzin Sp. z o.o. złożyła przeciwko Spółce powództwo o zapłatę kwoty 8 679 tys. zł, wnosząc o ustalenie istnienia umowy określającej wyższą wysokość wynagrodzenia niż ustalona w w/w kontrakcie kwota ryczałtowa oraz wydłużenie terminu realizacji kontraktu z uwagi na zwiększony zakres inwestycji. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie odbyła się żadna rozprawa. W dniu 12 kwietnia 2018 roku zostało przeprowadzone posiedzenie mediacyjne. Spółka szacuje, że ryzyko przegrania sporu ze spółką Cenzin Sp. z o.o. można aktualnie ocenić jako wynoszące poniżej 50%. Ocena ta może jednak ulec zmianie w zależności od dalszego przebiegu sprawy.

Grupa Azoty PUŁAWY

Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska

Rezerwy te obejmują:

- rezerwę na zobowiązania związane z rekultywacją i monitoringiem składowisk odpadów,
- rezerwę na zobowiązania związane z wycofaniem z używania wyrobów zawierających azbest,
- rezerwę na zobowiązania związane z opróżnieniem instalacji produkcyjnych i zagospodarowaniem usuniętych odpadów.

Kwoty rezerw szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Ponieważ mają one dłuższy horyzont czasowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach zdyskontowanych do wartości bieżącej. Do kalkulacji wartości rezerwy przyjęto nominalną stopę dyskonta 3,4%.

Dla rezerwy dotyczącej rekultywacji składowiska odpadów przyjęto 20,5 letni okres dalszego użytkowania oraz 30 letni monitorowania zamkniętego składowiska odpadów. Obowiązek rekultywacji i monitorowania wynika z przepisów prawa.

W roku 2017 podjęto decyzję o wycofaniu z używania i zamknięciu jednej z pięciu kwater składowiska odpadów. Zakłada się około trzyletni okres rekultywacji kwatery. Rezerwa przypadająca proporcjonalnie do powierzchni tej kwatery została skorygowana o dyskonto i zaprezentowana jako rezerwa krótkoterminowa.

Dla rezerwy dotyczącej wycofania z używania wyrobów zawierających azbest przyjęto proporcjonalne ponoszenie kosztów w 14,5 letnim okresie ich wycofywania. Obowiązek wycofania z używania wyrobów zawierających azbest wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów przyjęto 20,5 letni okres dalszego użytkowania instalacji. Obowiązek opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów wynika z przepisów prawa.

Grupa Azoty POLICE

Rezerwy na ochronę środowiska

Rezerwa na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych została utworzona na podjęcie działań w przypadku zakończenia eksploatacji poszczególnych instalacji produkcyjnych. Wartość rezerwy została oszacowana na podstawie kosztorysów sporządzonych przez poszczególne zakłady produkcyjne, osobno dla każdej linii produkcyjnej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wysokość rezerwy wynosi 4 728 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku wysokość rezerwy wynosiła 3 516 tys. zł).

Rezerwa na rekultywację została utworzona na pokrycie przyszłych kosztów rekultywacji, monitoringu i ochrony wód powierzchniowych dla składowisk siarczanu żelaza i fosfogipsu. Przyjęto, że do rekultywacji składowisk fosfogipsu w części (zgodnie z Decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego) zostaną wykorzystane osady ze zbiorników ziemnych znajdujących się na terenie zakładowej oczyszczalni ścieków, co znacznie ograniczy koszty rekultywacji terenu składowiska fosfogipsu pozostającego do zrehabilitowania po zakończeniu ewakuacji fosfogipsu. Koszty ich wydobycia i transportu oszacowano na podstawie wyceny prac z nimi związanych. Koszty monitorowania i ochrony wód gruntowych oszacowano na podstawie średnich kosztów ponoszonych z ostatnich lat przy uwzględnieniu ich redukcji związanej z upływem czasu. Wartość rezerwy na rekultywację wynika z przewidywanych kosztów do poniesienia po zamknięciu składowisk z uwzględnieniem czasu, jaki upłynął od rozpoczęcia eksploatacji składowisk do dnia jej zakończenia. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wysokość rezerwy wynosi 52 866 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku wysokość rezerwy wynosiła 38 247 tys. zł).

Szacuje się, że rezerwa na rekultywację zostanie wykorzystana za około 25 do 30 lat (po zakończeniu składowania odpadów) i od tego momentu przez okres 30 lat będą wykorzystywane rezerwy dotyczące kosztów monitoringu i ochrony wód powierzchniowych.

Wartość stopy dyskontowej do dyskontowania rezerw została ustalona w oparciu o rentowność papierów wartościowych, których termin wykupu odpowiada szacowanemu terminowi realizacji zobowiązań. Rezerwy zostały zdyskontowane, przy czym stopa dyskontowa spadła o 0,4 p.p. w stosunku do 31 grudnia 2016 roku i wynosi 1,80%.

Zastosowana, na dzień 31 grudnia 2017 roku, stopa dyskontowa jest rezultatem poniższych składowych:

- stopy zwrotu z 30-letnich obligacji Skarbu Państwa w wysokości 4,25%. 30-letnie papiery dłużne oferowane przez Ministerstwo Finansów są instrumentem o najdłuższym terminie do wykupu wśród obligacji skarbowych w Polsce,
- stopy inflacji na poziomie długoterminowego ciągłego celu inflacyjnego, przyjętego przez NBP w wysokości 2,5% od początku 2004 roku.

Zmiana stanu rezerw to efekt zmian szacunków poszczególnych tytułów rezerw oraz zmiany stopy dyskontowej na 31 grudnia 2017 roku, z czego:

- utworzono rezerwy w kwocie 14 889 tys. zł (w tym na rekultywację składowisk uwzględniającą użycie osadów ze zbiorników osadowych 13 754 tys. zł),
- rozwinęto dyskonto rezerw w wysokości 942 tys. zł.

Rezerwy na sprawy sądowe i pozostałe rezerwy

W okresie 12 miesięcy 2017 roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa Azoty POLICE na skutek zawartej ugody dotyczącej kwestii rozliczenia zobowiązań wobec kontrahenta z tytułu doradztwa technicznego związanego z dostawą fosforytów z Senegalu rozwiązała rezerwę z tego tytułu w kwocie 4 701 tys. zł oraz wykorzystała pozostałą część rezerwy w kwocie 4 710 tys. zł.

Ponadto Spółka utworzyła rezerwy:

- na sprawy sądowe (z odsetkami) w kwocie 3 335 tys. zł,
- na odszkodowania za szkody rzeczowe w kwocie 2 726 tys. zł,
- na ryzyko zwrotu dotacji (z odsetkami) w kwocie 1 509 tys. zł.

Rezerwy pozostałych spółek zależnych na dzień 31 grudnia 2017 roku, w stosunku do 31 grudnia 2016 roku, uległy zmniejszeniu o 71 tys. zł.

W drugiej połowie 2017 roku w spółce zależnej Grupy Azoty POLICE (w spółce African Investment Group S.A.) toczyły się postępowania podatkowe związane z działalnością prowadzoną w latach 2013-2015. Zarząd spółki African Investment Group S.A. składał wyjaśnienia senegalskim organom podatkowym (przy udziale podmiotu prowadzącego sprawy rachunkowe i podatkowe), w którym w zdecydowanej większości spraw nie zgodził się z zarzutami organów uznając je jako bezpodstawne. Senegalskie organy skarbowe nie uwzględniły składanych wyjaśnień i w dniu 13 marca 2018 roku spółka African Investment Group S.A. otrzymała wezwania do zapłaty z rygiorem wykonania nadanym przez Dyrektora Wielkich Przedsiębiorstw na kwotę 10 435 788 tys. XOF (co odpowiada kwocie 66 268 tys. zł, przeliczonej według kursu bilansowego na dzień 31 grudnia 2017 roku). W związku ze złożeniem przez African Investment Group S.A. w dniu 29 marca 2018 roku wniosku o upadłość i jednoczesną ograniczoną odpowiedzialność spółki Grupa POLICE jako większościowego akcjonariusza do wysokości udziału w kapitale zakładowym w ocenie Zarządu Grupy Azoty POLICE nie istnieje ryzyko wypływu środków z Grupy Kapitałowej w wyniku tych zobowiązań spornych i Grupa Kapitałowa uznała, że nie są spełnione warunki uzasadniające tworzenie rezerw na powyższe zobowiązania podatkowe.

Grupa Azoty KĘDZIERZYN

Remediacja terenów zanieczyszczonych substancjami chemicznymi

Na podstawie wyników badań jakości gruntów stwierdzono, iż zostały przekroczone dopuszczalne wartości zanieczyszczeń niektórymi substancjami chemicznymi. W myśl obowiązującego prawa w zakresie ochrony środowiska, grunty na terenach, na których stwierdzono przekroczenie należy poddać remediacji w celu doprowadzenia do wymaganych standardów jakości gleby i ziemi. W 2015 roku dokonano aktualizacji szacunków rezerw na remediację terenów na podstawie raportu sporządzonego przez Ramboll Environ. W 2017 roku dokonano aktualizacji szacunków rezerw na remediację terenów na podstawie raportu sporządzonego przez GEO-KAT. Dokonując szacunku kwoty rezerwy na remediację terenów zanieczyszczonych substancjami chemicznymi przyjęto założenie, że prace te zostaną przeprowadzone do 2030 roku (założenie niezmienione od 2015 roku). Wysokość rezerwy na remediację terenów jest aktualizowana w związku z prowadzonymi w niektórych lokalizacjach pracami oraz dyskontowana. Na dzień 31 grudnia 2017 r. zastosowano realną stopę dyskonta w wysokości 1,8 %. Wartość bieżąca rezerwy na remediację terenów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 13 882 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 12 551 tys. zł przy zastosowaniu realnej stopy dyskonta w wysokości 2,2%). Wzrost wartości rezerwy na remediację terenów wynika głównie z proponowanego zwiększenia zakresu prac do wykonania w stosunku do wcześniejszych założeń.

Dodatkowo w związku ze zgromadzeniem na dzierżawionym przez Spółkę terenie odpadów mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, w 2013 roku utworzono rezerwę w kwocie 1 575 tys. zł na koszty potencjalnej remediacji tego terenu. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku kwota ta nie uległa zmianie.

Rekultywacja składowiska osadów przy CMBOŚ

Wartość bieżąca rezerwy na rekultywację składowiska osadów przy CMBOŚ w 2016 roku wynosiła 899 tys. zł. W 2017 roku Spółka wykorzystwała częściowo utworzoną rezerwę, pozostała niewykorzystana kwota rezerwy z tego tytułu została rozwiązana ponieważ dnia 30 grudnia 2016 roku Spółka zakończyła, zgodnie z decyzją, proces remediacji składowiska osadów przy CMBOŚ.

Grupa Azoty SIARKOPOL

Spółka Grupa Azoty Siarkopol przy wyliczaniu wysokości rezerwy na rekultywację terenów, na których prowadzi lub prowadziła działalność wydobywczą, za podstawę wyliczenia rezerwy przyjmowała powierzchnię gruntów, w stosunku do których posiadała decyzję administracyjną dotyczącą kierunku rekultywacji, a nie powierzchnię eksploatowaną, w stosunku do której, na podstawie prawa górniczego, zaistniał lub zaistnieje obowiązek rekultywacji. Co więcej planowany moment przeprowadzenia rekultywacji różnił się od planowanego momentu zakończenia wydobywania. W związku z powyższym dokonano korekty wartości rezerwy na rekultywację o kwotę 5 127 tys. zł (z uwzględnieniem efektu podatku odroczonego). Korekta ujęta została jako błąd lat ubiegłych poprzez powiększenie wartości rezerwy i pomniejszenie kapitału własnego (zyski zatrzymane).

W ramach pozostałych rezerw Spółki Grupy Azoty w 2017 roku wykazują między innymi rezerwy:

- na likwidację nieczynnych instalacji w kwocie 4 824 tys. zł,

- na koszty związane z wywozem i utylizacją zgromadzonych odpadów w kwocie 3 210 tys. zł,
- na odszkodowania za szkody rzeczowe w kwocie 2 726 tys. zł,
- odpis na fundusz likwidacji zakładu górniczego w kwocie 2 207 tys. zł,
- koszty obsługi reklamacji w kwocie 1 693 tys. zł,
- na ryzyko zwrotu dotacji (wraz z odsetkami) w kwocie 1 509 tys. zł,
- na koszty porządkowania nieruchomości inwestycyjnych w kwocie 1 478 tys. zł,
- na kary w kwocie 1 261 tys. zł,

W 2016 roku w kwocie 36 268 tys. zł największą kwotę stanowiła rezerwa na porządkowanie nieruchomości w kwocie 9 304 tys. zł.

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska w tym: rekultywacja	Rezerwa na wyburzenia elektrolizy rtęciowej	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2017 roku	2 849	98 155	8 161	36 268	145 433
Zwiększenia, w tym:	5 008	20 624	552	13 848	40 032
Zwiększenia z tytułu utworzenia	5 008	10 287	552	9 068	24 915
Zwiększenia z tytułu dyskonta	-	9 395	-	-	9 395
Zwiększenia pozostałe	-	942	-	4 780	5 722
Zmniejszenia, w tym:(-)	(2 693)	(4 426)	-	(25 801)	(32 920)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(1 778)	(1 513)	-	(13 725)	(17 016)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(855)	(2 047)	-	(11 973)	(14 875)
Różnice kursowe z przeliczenia	(60)	-	-	(103)	(163)
Zmniejszenia z tytułu dyskonta	-	(675)	-	-	(675)
Zmniejszenia pozostałe	-	(191)	-	-	(191)
Stan na 31.12.2017 roku	5 164	114 353	8 713	24 315	152 545

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska w tym: rekultywacja	Rezerwa na wyburzenia elektrolizy rtęciowej	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2016 roku	4 313	106 863	7 479	36 715	155 370
Zwiększenia, w tym:	303	4 916	1 239	20 064	26 522
Zwiększenia z tytułu utworzenia	282	3 973	1 239	16 665	22 159
Zwiększenia pozostałe	21	943	-	3 399	4 363
Zmniejszenia, w tym:(-)	(1 767)	(13 624)	(557)	(20 511)	(36 459)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(287)	(5 112)	(557)	(8 947)	(14 903)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(1 480)	(8 512)	-	(10 019)	(20 011)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	(1 545)	(1 545)
Stan na 31.12.2016 roku	2 849	98 155	8 161	36 268	145 433

Nota 26 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	-	4 746
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	971 545	829 343
Zobowiązania budżetowe oprócz podatku dochodowego	155 962	144 694
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	51 972	49 311
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych - podmioty pozostałe	130 709	132 599
Zaliczki na dostawy - podmioty pozostałe	11 753	7 387
Pozostałe zobowiązania - podmioty powiązane	3 010	932
Pozostałe zobowiązania - podmioty pozostałe	45 123	53 435
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty powiązane	615	2 595
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty pozostałe	399 279	369 372
Przychody przyszłych okresów	3 687	1 899
	1 773 655	1 596 313
Przypadające na:		
Długoterminowe	4 456	1 082
Krótkoterminowe	1 769 199	1 595 231
	1 773 655	1 596 313

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Nieprzeterminowane	955 655	816 137
Przeterminowane do 60 dni	14 155	12 556
Przeterminowane od 61-180 dni	393	927
Przeterminowane od 181-360 dni	1 302	4 299
Przeterminowane powyżej 360 dni	40	170
	971 545	834 089

Struktura walutowa zobowiązań

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
PLN	1 515 527	1 281 832
EUR w przeliczeniu na PLN	209 914	234 009
USD w przeliczeniu na PLN	43 166	73 244
XOF w przeliczeniu na PLN	4 524	6 797
Pozostałe	524	431
	1 773 655	1 596 313

Nota 26.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Nagroda roczna	82 312	65 077
Niewykorzystane urlopy	35 500	35 662
Nagroda motywacyjna	15 001	11 334
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów pracownicze	7 852	5 475
Koszty związane ze sprzedażą licencji	149	149
Certyfikaty energii	27 844	25 329
Prawa do emisji CO ₂	171 675	167 028
Niezafakturowane koszty	23 326	32 174
Pozostałe	36 235	29 739
	399 894	371 967
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	399 894	371 967
	399 894	371 967

Zobowiązania wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza wyniosły 171 675 tys. zł, (na dzień 31 grudnia 2016: 167 028 tys. zł).

Wyceniane są następująco:

- jeżeli Grupa posiada ilość praw wystarczającą do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw niezbędnych do umorzenia w związku z dokonaną emisją oraz jednostkowego kosztu praw do emisji posiadanych przez Spółkę. Jednostkowy koszt uprawnień dla pokrycia szacowanej emisji jest obliczany według metody średniej ważonej,
- jeżeli Grupa nie posiada ilości praw wystarczającej do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw posiadanych przez Grupę oraz jednostkowego kosztu tych praw, powiększony o wartość godziwą brakujących praw do emisji.

W 2017 roku utworzono, w ciężar kosztów rodzajowych, rozliczenia międzyokresowe kosztów na różnicę między przyznaną ilością jednostek na 2017 rok a faktycznym ich zużyciem w 2017 roku w kwocie 16 013 tys. zł, z czego kwota 8 556 tys. zł pozostaje do rozliczenia zakupionymi jednostkami w 2016 i 2017 roku, a kwota 7 457 tys. zł stanowi wartość brakujących jednostek.

Prawa do emisji CO₂ ujęte jako rozliczenia międzyokresowe kosztów zostaną rozliczone w korespondencji z zapasami w dacie umorzenia uprawnień do emisji w odpowiednim rejestrze.

Nota 27 Dotacje

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Dotacje rządowe	27 481	19 374
Dotacje unijne	37 679	37 099
Dotacje pozostałe	31 512	21 790
	96 672	78 263
Przypadające na:		
Długoterminowe	90 585	68 431
Krótkoterminowe	6 087	9 832
	96 672	78 263

W 2017 roku Grupa Azoty otrzymała dotację na dofinansowanie projektu „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją ECII w Zakładach Chemicznych „Police” SA” w wysokości 14 061 tys. zł w

ramach funkcjonowania Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wartość dotacji została pomniejszona o koszty jej pozyskania w kwocie 1 121 tys. zł.

Ponadto Grupa otrzymała dotację w wysokości:

- 371 tys. zł (w roku 2016: 6 760 tys. zł) dofinansowania na realizację budowy Instalacji Oczyszczania Spalin,
- 523 tys. zł na budowę Centrum Badawczo-Rozwojowego (docelowo na realizację tego zadania Grupa ma otrzymać dotację w kwocie nieprzekraczającej 20 020 tys. zł),
- 145 tys. zł dotacji do projektu „Utworzenie Centrum Badań i Rozwoju w zakresie opracowywania wysoko zaawansowanych substancji chemii tworzyw syntetycznych”,
- 36 tys. zł dotacji do środków trwałych z Funduszu Ubezpieczeniowego
- 6 tys. zł dotacji do projektu „Demonstrator”.

Grupa otrzymała i rozliczyła dotacje z tytułu darmowych praw do emisji CO₂ w wysokości 113 936 tys. zł (w 2016 roku: 108 502 tys. zł) oraz otrzymała prawa do emisji CO₂ z tytułu realizacji zadania inwestycyjnego ujętego w KPI o wartości 10 070 tys. zł (w 2016 roku: 8 281 tys. zł).

Nota 28 Instrumenty finansowe

Nota 28.1 Zarządzanie kapitałami

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie silnej bazy kapitałowej, która będzie podstawą zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku i która zapewni przyszły rozwój Grupy. Grupa monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

Grupa zarządza kapitałem, aby zagwarantować zdolność do kontynuacji działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalnej relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zobowiązania, na które składają się kredyty i pożyczki ujawnione w nocie 22, pozostałe zobowiązania finansowe ujawnione w nocie 22 oraz kapitał własny ujawniony w nocie 20.

Jednostka Dominująca jako spółka akcyjna podlega regulacji wynikającej z art. 396. § 1 Kodeksu spółek handlowych, który wymaga przekazania na kapitał zapasowy spółki akcyjnej co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Nota 28.2 Kategorie instrumentów finansowych

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 284	8 435
Pożyczki i należności	1 210 115	1 365 891
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 085 885	641 895
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	307	318
Pozostałe aktywa finansowe		1 950
	2 298 591	2 018 489
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Udziały / akcje	307	318
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe *	954 205	785 039
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 085 885	641 895
Instrumenty pochodne	2 284	8 435
Pozostałe aktywa finansowe	255 910	582 802
	2 298 591	2 018 489

Zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	8 213
Wyceniane metodą amortyzowanego kosztu	2 908 157	2 613 387
	2 908 157	2 621 600
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	1 564 879	1 372 047
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	70 209	52 034
Instrumenty pochodne	-	8 213
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe **	1 201 993	1 070 456
Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe	39 592	43 172
Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	31 484	75 678
	2 908 157	2 621 600

* W pozycji wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”, zaprezentowano w/w pozycję aktywów pomniejszoną o należności niefinansowe, które nie zaliczają się do kategorii instrumentów finansowych (w tym: należności z tytułu udzielonych zaliczek, należności z tytułu podatków, dotacji, ceł i ubezpieczeń, rozliczenia międzyokresowe czynne).

** W pozycji wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”, zaprezentowano w/w pozycję pasywów pomniejszoną o zobowiązania niefinansowe, które nie zaliczają się do kategorii instrumentów finansowych (w tym: zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, zobowiązania z tytułu podatków, dotacji, ceł i ubezpieczeń, zobowiązania wobec akcjonariuszy, rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów).

Zyski/(Straty) dotyczące poszczególnych kategorii(+/-)

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 519	5 085
Przeznaczone do obrotu	1	
Pożyczki i należności	586	1 476
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	443	656
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(7 387)
Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	(108)	(104)
	3 441	(274)

Zyski z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy stanowią saldo dodatnie wycen terminowych transakcji walutowych forward za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

Powyższe zestawienie nie obejmuje zysków i strat z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które zostały zaprezentowane w nocie nr 5 Koszty Finansowe oraz nocie nr 6 Przychody finansowe.

W uzupełnieniu danych finansowych informujemy, że:

- Grupa Kapitałowa nie posiada aktywów finansowych zaprezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku, których warunki zostały renegocjowane,
- oprócz odpisów aktualizujących wartość należności opisanych w nocie 17 Grupa Kapitałowa nie tworzyła innych odpisów dotyczących instrumentów finansowych,
- w Grupie Kapitałowej w roku 2017 i 2016 nie wystąpiły przypadki przekwalifikowania składników aktywów finansowych, wynikające z terminu ich zapadalności na dzień bilansowy, inne jak wynikające z umownego harmonogramu,
- w roku 2017 i 2016 wystąpiły przypadki przekwalifikowania składników aktywów finansowych, wynikające z terminu ich zapadalności na dzień bilansowy,
- w 2017 roku i w 2016 roku Grupa Kapitałowa nie emitowała instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy a także mieszczących w sobie złożenie cech wbudowanych instrumentów pochodnych, których wartości są współzależne,
- w 2017 roku i 2016 roku Grupa Kapitałowa nie przejmowała w posiadanie ustanowionego na jej rzecz zabezpieczenia.

Nota 28.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Ryzyko finansowe, na które narażona jest Grupa Azoty obejmuje ryzyka: kredytowe, płynności oraz rynkowe (obejmujące przede wszystkim ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej). Ryzyka te powstają w normalnym toku działalności Grupy Azoty. Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Azoty jest zminimalizowanie wpływu czynników rynkowych, takich jak kursy walutowe i stopy procentowe, na zatwierdzone w budżecie Grupy Azoty na dany rok podstawowe parametry finansowe (wynik finansowy, wielkość przepływów pieniężnych) z wykorzystaniem hedgingu naturalnego i instrumentów pochodnych.

Nota 28.3.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe w Grupie dotyczy głównie instrumentów pochodnych, należności z tytułu dostaw i usług, lokat bankowych oraz środków na rachunkach bankowych (w tym objętych cash-poolingiem).

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 284	8 435
Pożyczki i należności	1 194 783	1 365 891
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 085 885	641 895
Pozostałe aktywa finansowe	2 704	-
	2 285 656	2 016 221

Struktura ryzyka kredytowego należności z tytułu dostaw i usług według segmentów jest przedstawiona w poniższej tabeli:

Należności z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Segment Nawozy-Agro	160 511	271 062
Segment Tworzywa	284 502	168 489
Segment Chemia	317 393	262 516
Segment Energetyka	22 223	32 286
Segment Pozostałe	23 772	28 302
	808 401	762 655

Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług, które nie utraciły wartości

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Przeterminowane do 60 dni	40 088	36 485
Przeterminowane od 61-180 dni	9 965	7 424
Przeterminowane od 181-360 dni	258	1 432
Przeterminowane powyżej 361 dni	3 048	1 711
	53 359	47 052

Zmianę stanu odpisów aktualizujących należności przedstawia nota nr 17.

Należności Grupy Azoty z tytułu dostaw i usług, stanowiące ponad 80% łącznych należności z tytułu dostaw i usług Grupy od jednostek niepowiązanych (31 grudnia 2016 roku: 45%), są objęte ochroną w ramach polis ubezpieczenia kredytu kupieckiego, które ograniczają ryzyko kredytowe do poziomu udziału własnego w szkodzie (5% do 10% wartości ubezpieczonych należności). Polisy te zapewniają bieżący monitoring sytuacji finansowej kontrahentów oraz ich windykację w uzasadnionych przypadkach, natomiast z chwilą faktycznej lub prawnej niewypłacalności kontrahenta, wypłatę odszkodowania w wysokości od 90% do 95% kwoty należności objętych ubezpieczeniem. Ponadto ponad 8% należności z tytułu dostaw i usług Grupy Azoty od jednostek niepowiązanych (31 grudnia 2016 roku: 32%), jest zabezpieczone akredytywami, gwarancjami, które są wyłączone z ubezpieczenia, a dodatkowo 4% (31 grudnia 2016 roku: 10%) jest zabezpieczone hipotekami i zastawami.

Grupa Azoty prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, dokonując bieżącej oceny zdolności kredytowej odbiorców wraz z ich stałym monitoringiem, wykorzystując do tego raporty wywiadowni gospodarczych, rejestry dłużników oraz historię kredytową, a w uzasadnionych przypadkach wymaga stosownych zabezpieczeń. Grupa Azoty udziela odroczonego terminu płatności

do wartości rynkowej ustanowionego przez kontrahentów zabezpieczenia, co dotyczy przede wszystkim kontrahentów krajowych z segmentu nawozów.

Kontrahenci, w stosunku do których Grupa nie posiada pozytywnej historii współpracy lub sprzedaż następuje sporadycznie, a nie jest możliwe uzyskanie dla nich ubezpieczonego limitu kredytowego, dokonują zakupów w formie przedpłaty. Natomiast limit kredytu kupieckiego jest przyznawany kontrahentom w pierwszej kolejności na podstawie decyzji towarzystwa ubezpieczeniowego oraz uzupełniając w oparciu o pozytywną historię współpracy i zdolność kredytową, określaną na podstawie raportów wywiadowni gospodarczych, sprawozdań finansowych oraz historii płatniczej klienta.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe zdefiniowana jest jako całość nierozliczonych należności, które są na bieżąco monitorowane przez wewnętrzne służby finansowe Grupy (indywidualnie w stosunku do każdego klienta), a w przypadku należności objętych ubezpieczeniem, równocześnie przez analityków ryzyka kredytowego towarzystw ubezpieczeniowych. Uwzględniając obowiązujące w Grupie procedury oraz zdywersyfikowany portfel klientów ocenia się, że koncentracja ryzyka kredytowego nie jest znacząca.

Okolo 54% (31 grudnia 2016 roku: 56%) to należności z tytułu dostaw i usług od odbiorców krajowych, natomiast pozostałe 46% (31 grudnia 2016 roku: 44%) salda należności to należności Grupy Azoty od klientów mających siedzibę poza Polską.

Obroty Grupy Azoty koncentrują się w trzech głównych segmentach, związanych z profilem działalności. Największy udział w należnościach z tytułu dostaw i usług Grupy mają należności odbiorców z Segmentu Chemia 39% (31 grudnia 2016 roku: 34%), Tworzyw 35% (31 grudnia 2016 roku: 22%) oraz Nawozy-Agro 20% (31 grudnia 2016 roku: 36%). W segmentach Tworzyw oraz Chemii przeważają odbiorcy zagraniczni, do których sprzedaż odbywa się z odroczonym terminem płatności, w większości w ramach ubezpieczonych limitów kredytowych, a w pozostałych przypadkach w ramach otwartych akredytów i gwarancji. Natomiast w grupie odbiorców z Segmentu Nawozy-Agro przeważają odbiorcy krajowi, do których sprzedaż w przypadku kontrahentów o sprawdzonej wiarygodności kredytowej, odbywa się z odroczonym terminem płatności w ramach ubezpieczonych limitów kredytowych lub ustanowionych zabezpieczeń, a w pozostałych przypadkach w formie przedpłat.

Środki pieniężne i lokaty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej, których współczynniki wypłacalności są utrzymywane na bezpiecznym poziomie.

Nadwyżka krajowych środków pieniężnych spółek z Grupy Azoty jest w pierwszej kolejności konsolidowana na rachunku bieżącym Jednostki Dominującej z ujemnymi saldami kredytów w rachunku bieżącym spółek z Grupy Azoty, w ramach usługi cash-poolingu rzeczywistego świadczonego przez PKO BP S.A.

Nota 28.3.2 Ryzyko płynności

Ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności. Działania mające na celu ograniczenie przedmiotowego ryzyka obejmują właściwe zarządzanie płynnością finansową, realizowane są poprzez poprawną ocenę poziomu zasobów środków pieniężnych w oparciu o plany przepływów środków pieniężnych w różnych horyzontach czasowych. Jednostka Dominująca, optymalizuje zarządzanie nadwyżkami środków finansowych Grupy przy wykorzystaniu usługi cash-poolingu, pożyczek odnawialnych udzielanych w ramach Umowy o Finansowanie Wewnętrzgrupowe oraz polityki dywidendowej w ramach spółek z Grupy.

W ramach scentralizowanego modelu finansowania Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, Jednostka Dominująca posiada umowy o finansowanie korporacyjne na łączną kwotę 2,2 mld PLN, opisane szerzej w nocie 21, pozwalające na długoterminowe zapewnienie płynności finansowej, z uwzględnieniem finansowania zarówno długoterminowej strategii jak i bieżących celów operacyjnych. Grupa Azoty posiada ponadto, opisane szerzej w nocie 21, wolne limity w ramach kredytu bieżącego powiązanego ze strukturą cash-poolingu rzeczywistego i kredytu wielocelowego

w PKO BP, którymi Jednostka Dominująca może zarządzać w sytuacji zmieniającego się zapotrzebowania na środki poszczególnych spółek z Grupy.

Grupa zaciągnęła kredyty i pożyczki, które zawierają jednolite i zharmonizowane kowenanty. Złamanie tych kowenantów w przyszłości mogłoby skutkować koniecznością spłaty tych kredytów i pożyczek wcześniej niż przedstawiono w tabeli poniżej. W 2017 i 2016 roku w Grupie nie występowały naruszenia w terminach spłat zobowiązań lub innych warunków zobowiązań, które mogłyby skutkować żądaniem wcześniejszej spłaty tych zobowiązań.

Płatności odsetek od kredytów, pożyczek i innych instrumentów finansowych oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej zostały oszacowane na bazie stóp procentowych na dzień bilansowy, które mogą się zmienić w przyszłości.

Poniższa tabela przedstawia wartość zakontraktowanych przepływów pieniężnych dotyczących zobowiązań finansowych na dzień bilansowy.

Ryzyko płynności

31 grudnia 2017

Wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy
Wycena metodą amortyzowanego kosztu, w tym:
kredyty i pożyczki
leasing
faktoring i dyskonto wierzytelności
pozostałe zobowiązania finansowe
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

zakontraktowane przepływy				
Wartość bilansowa	Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
-	-	-	-	-
2 908 157	3 154 108	1 287 758	1 597 707	268 643
1 635 088	1 876 224	32 209	1 578 770	265 245
22 443	27 258	9 379	14 481	3 398
20 387	20 387	20 387	-	-
28 246	28 246	28 246	-	-
1 201 993	1 201 993	1 197 537	4 456	-
2 908 157	3 154 108	1 287 758	1 597 707	268 643

31 grudnia 2016

Wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy
Wycena metodą amortyzowanego kosztu, w tym:
kredyty i pożyczki
leasing
faktoring i dyskonto wierzytelności
pozostałe zobowiązania finansowe
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

zakontraktowane przepływy				
Wartość bilansowa	Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
8 213	8 213	8 213	-	-
2 579 299	2 692 053	1 221 188	1 203 374	267 491
1 424 081	1 531 723	81 775	1 185 801	264 147
27 314	32 426	12 591	16 491	3 344
57 531	57 531	57 531	-	-
6	6	6	-	-
1 070 367	1 070 367	1 069 285	1 082	-
2 587 512	2 700 266	1 229 401	1 203 374	267 491

Nota 28.3.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy Azoty na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie kredytów bankowych, pożyczek, faktoringu oraz leasingu, opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża i odpowiednio EURIBOR + marża w przypadku kredytów i faktoringu, a ponadto środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych i aktywów finansowych, których oprocentowanie jest ustalane w oparciu o wyżej wskazane stopy rynkowe.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według stałych i zmiennych stóp procentowych:

Ryzyko stopy procentowej

	Wartość bieżąca 31.12.2017	Wartość bieżąca 31.12.2016
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	453 674	680 192
Zobowiązania finansowe(-)	(533 247)	(446 971)
	(79 573)	233 221
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	888 121	554 017
Zobowiązania finansowe(-)	(1 172 917)	(1 059 697)
	(284 796)	(505 680)

Grupa nie zabezpiecza ryzyka zmian stopy procentowej, natomiast w celu dywersyfikacji wpływu ryzyka zmian stóp procentowych część kredytów bankowych zaciągnęła w latach 2015 - 2017 według stałej stopy procentowej.

Pozostałe działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Występujące w 2017 roku nadwyżki środków finansowych Grupy były w części objęte usługą cash-poolingu rzeczywistego i oprocentowane wg stopy WIBOR 1M, a w pozostałej części krótkoterminowymi lokatami bankowymi oprocentowanymi według stóp rynkowych, na podstawie kwotowań rynkowych z dnia ich zawarcia.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 bp na wynik finansowy i na kapitały własne. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości:(+/-)

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
	100bp	100bp	100bp	100bp
31 grudnia 2017	(2 848)	2 848	-	-
31 grudnia 2016	(4 758)	4 758	-	-

Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe Grupy Azoty związane jest z transakcjami rozliczanymi przez Grupę w walutach obcych, obejmującymi ponad 1/2 przychodów oraz około 1/3 jej kosztów. Wahania kursowe mają wpływ na wielkość przychodów ze sprzedaży i koszty zakupu surowców. Umocnienie waluty krajowej ma negatywny wpływ na rentowność eksportu oraz sprzedaż krajową denominowaną w walutach obcych, a z kolei osłabienie waluty krajowej ma pozytywny wpływ na rentowność. Spowodowane wahaniami kursowymi zmiany przychodów z eksportu oraz ze sprzedaży krajowej

wycenianej na bazie notowań rynkowych, częściowo są kompensowane poprzez zmiany kosztów importu surowcowego, zmniejszając w dużej mierze ekspozycję Grupy Azoty na ryzyko zmian kursów walutowych.

Grupa Azoty ogranicza istniejące ryzyko wynikające z ekspozycji walutowej netto poprzez stosowanie wybranych instrumentów i działań związanych z zabezpieczeniem przed ryzykiem kursowym w oparciu o bieżącą i planowaną ekspozycję walutową netto. Grupa wykorzystywała do zabezpieczenia pozycji walutowej w okresie sprawozdawczym w pierwszej kolejności hedging naturalny, transakcje faktoringu i dyskonta wierzytelności walutowych oraz uzupełniając transakcje terminowe forward. W 2017 roku Grupa posiadała przede wszystkim otwartą ekspozycję walutową netto w EUR stanowiącą 79% (2016 rok: 77%) całej ekspozycji oraz w pozostałej części 21% (2016 rok: 23%) ekspozycję w USD, które były częściowo zabezpieczane (maksymalnie do poziomu 80 % planowanej ekspozycji netto).

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na dzień bilansowy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według walut, w których są one denominowane:

Ekspozycja bilansowa na ryzyko kursowe

31 grudnia 2017 roku	EUR	USD	CHF	GBP	XOF
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	95 405	27 068	2 550	-	-
Środki pieniężne w walutach obcych	63 488	59 668	-	3	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe(-)	(82 378)	(19 382)	-	(41)	(99 000)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek(-)	(147 909)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne	(18 756)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu, faktoringu i dyskonta(-)	(4 647)	-	-	-	-
Razem w danej walucie	(94 797)	67 354	2 550	(38)	(99 000)
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)	6 744	11 724	455	(9)	(31)
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)	(6 744)	(11 724)	(455)	9	31
Wpływ wzrostu waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)	26 513	-	-	-	-
Wpływ spadku waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)	(26 513)	-	-	-	-

31 grudnia 2016 roku	EUR	USD	GBP	XOF
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	91 912	24 332	3	-
Środki pieniężne w walutach obcych	61 767	9 722	1	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe(-)	(52 111)	(16 254)	(73)	(99 000)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek(-)	(101 104)	-	-	-
Instrumenty pochodne	(108 982)	(34 447)	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu, factoringu i dyskonta(-)	(13 393)	-	-	-
Razem w danej walucie	(121 911)	(16 647)	(69)	(99 000)
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)	(4 847)	(3 479)	(18)	(33)
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. zł)	4 847	3 479	18	33
Wpływ wzrostu waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)	(22 120)	-	-	-
Wpływ spadku waluty o 5% na inne całkowite dochody (w tys. zł)	22 120	-	-	-

Analiza wrażliwości:(+/-)

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%
31 grudnia 2017	(18 883)	18 883	(26 513)	26 513
31 grudnia 2016	(8 377)	8 377	(22 120)	22 120

Ryzyko zmian cen

W perspektywie długoterminowej strategia zakupowa dla surowców energetycznych oparta jest na zabezpieczeniu dostaw i formuły cenowej bilateralnymi kontraktami wieloletnimi i krótkoterminowymi z dostawcami, których sytuacja finansowa i operacyjna jest bezpieczna oraz uzupełniająco kontraktami giełdowymi w oparciu o dostępne na giełdzie towarowej produkty i potencjalnie instrumenty (e.e. i gaz ziemny).

Dodatkowo Grupa ma na celu ograniczenie ryzyka zmienności cen poprzez hedging naturalny polegający na powiązaniu możliwie największej części obrotów zakupowych i sprzedażowych (przede wszystkim ciągu produkcyjnego: fenol, benzen, kaprolaktam, poliamid) w zawieranych kontraktach ramowych ze zmianami cen notowań ICIS dla bazowego surowca.

Nota 28.4 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,
- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe o zmiennym oprocentowaniu. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na głównie zmienny charakter ich oprocentowania,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe o stałym oprocentowaniu. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów wynosi 535 490 tys. zł, a ich wartość godziwa około 529 810 tys. zł (poziom 2 klasyfikacji wartości godziwej).

- instrumenty pochodne walutowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej.

W Grupie Azoty nie wystąpiły w 2017 i 2016 roku instrumenty, dla których wartość początkowa z transakcji różniłaby się od jej wartości godziwej na ten dzień przy użyciu stosowanej techniki wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych Grupy wycenianych w wartości godziwej w podziale na poziomy klasyfikacji kształtowała się następująco:

31 grudnia 2017 roku

Poziomy klasyfikacji

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, w tym:

akcje/udziały sklasyfikowane jako
dostępne do sprzedaży
terminowe kontrakty walutowe

Poziom I	Poziom II	Poziom III
-	-	303
-	2 283	-
-	2 283	303

31 grudnia 2016 roku

Poziomy klasyfikacji

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, w tym:

akcje/udziały sklasyfikowane jako
dostępne do sprzedaży
terminowe kontrakty walutowe

Poziom I	Poziom II	Poziom III
-	-	303
-	13 850	-
-	13 850	303

Przyjęta w tabeli hierarchia wartości godziwej jest następująca:

Poziom 1 - cena notowana na aktywnym rynku dla tych samych składników aktywów lub zobowiązań,
Poziom 2 - wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe inne niż notowane ceny poziomu 1, które są pośrednio lub bezpośrednio możliwe do zaobserwowania lub ustalenia na podstawie danych rynkowych,

Poziom 3 - wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe, które nie opierają się na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.

Wartość godziwa kontraktów walutowych w poziomie II jest ustalana na podstawie wyceny przeprowadzonej przez banki, z którymi zawarto odpowiednie kontrakty. Wyceny te są sprawdzane poprzez dyskontowanie spodziewanych przepływów pieniężnych z kontraktów za pomocą rynkowych stóp procentowych obowiązujących na dzień bilansowy.

Grupa posiada inwestycje o wartości 303 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 303 tys. zł) w udziały spółek, które zostały zakwalifikowane do poziomu III, ponieważ udziały te nie są notowane na aktywnym rynku oraz nie wystąpiły transakcje dotyczące tych udziałów. Wartość godziwa udziałów została oszacowana przez rzeczoznawcę za pomocą technik wyceny zawierających istotne nieobserwowane dane wsadowe, tj. prognozy przepływów pieniężnych oraz stopy dyskonta.

Nota 28.5 Instrumenty pochodne

Walutowe instrumenty pochodne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość nominalna niezrealizowanych walutowych instrumentów pochodnych (forwardów) Grupy Azoty wynosiła łącznie 18,8 mln EUR (z terminami zapadalności na 2018 rok: styczeń - 2,9 mln EUR, luty - 3,6 mln EUR, marzec - 3,8 mln EUR, kwiecień - 3,2 mln EUR, maj - 2,7 mln EUR, czerwiec - 2,6 mln EUR). Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość nominalna niezrealizowanych walutowych instrumentów pochodnych (forwardów) Grupy Azoty wynosiła 110,4 mln EUR oraz 34,4 mln USD.

Transakcje są zawierane wyłącznie z wiarygodnymi bankami w ramach umów ramowych. Wszystkie zawarte transakcje mają odzwierciedlenie w transakcjach fizycznych wynikających z walutowych przepływów pieniężnych. Walutowe transakcje terminowe i pochodne zawierane są zgodnie z walutową ekspozycją Grupy Azoty i mają na celu ograniczenie wpływu na wynik finansowy, zmienności kursu walutowego.

Nota 28.6 Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych. Pozycją zabezpieczaną są przyszłe wysoce prawdopodobne wpływy ze sprzedaży w EUR, które w okresie od grudnia 2018 do czerwca 2025 roku zostaną ujęte w rachunku zysków i strat. Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko walutowe. Pozycją zabezpieczającą jest kredyt walutowy w EUR o wartości wynoszącej na dzień 31 grudnia 2017 roku 127 134 tys. EUR (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 100 000 tys. EUR), którego spłata nastąpi od grudnia 2018 do czerwca 2025 roku w 14 równych półrocznych ratach o wartości 9 081 tys. EUR każda. Wartość bilansowa kredytu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 535 490 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 444 874 tys. zł). W kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających ujęto w 2017 roku kwotę 19 022 tys. zł (w 2016 roku: (8 788) tys. zł) stanowiącą w całości efektywne zabezpieczenie.

W latach 2017 i 2016 Grupa nie przekwalifikowywała z innych całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat żadnych kwot związanych z rachunkowością zabezpieczeń.

Nota 29 Zobowiązania, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

Aktywa warunkowe

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Należności warunkowe	28 377	27 033

Zobowiązania warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016* przekształcone
Gwarancje	64	366
Inne zobowiązania warunkowe	29 177	19 885
	29 241	20 251

Należności warunkowe na dzień 31 grudnia 2017 roku dotyczą przede wszystkim zgłoszonego do Ciech S.A. roszczenia o zapłatę kwoty 18 864 tys. zł z tytułu naruszenia przez Ciech S.A. zapewnień wynikających z umowy sprzedaży udziałów w GZNF „Fosfory” S.A. (spółka zależna Grupy Azoty PUŁAWY). W dniu 30 października 2012 roku Grupa Azoty PUŁAWY złożyła w tej sprawie pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa jest w toku.

Inne zobowiązania warunkowe na dzień 31 grudnia 2017 roku dotyczą głównie złożonego w dniu 12 lutego 2013 roku do Sądu Okręgowego w Gdańsku pozwu Ciech S.A. o zasądzenie od GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. kwoty 18 864 tys. zł tytułem naprawienia wyrządzonej Ciech S.A. szkody z tytułu złożenia przez pozwanego nieprawdziwych oświadczeń co do stanu prawnego i finansowego pozwanego i jego spółek zależnych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Nota 30 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje handlowe z jednostkami stowarzyszonymi i współkontrolowanymi

Transakcje handlowe

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku i na ten dzień

Podmioty powiązane Grupy Azoty KĘDZIERZYN
Podmioty powiązane Grupy Azoty POLICE
Podmioty powiązane Grupy Azoty PUŁAWY

Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
2 111	2 249	20 419	789
9 397	721	12 233	2 046
3 580	735	37 191	1 603
15 088	3 705	69 843	4 438

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku i na ten dzień

Podmioty powiązane Grupy Azoty KĘDZIERZYN
Podmioty powiązane Grupy Azoty POLICE
Podmioty powiązane Grupy Azoty PUŁAWY
Podmioty powiązane Grupy Azoty PKCH

Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
1 527	416	19 934	2 711
5 769	-	10 950	1 762
4 415	505	39 931	3 800
305	17	12	-
12 016	938	70 827	8 273

Pozostałe transakcje

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku

Podmioty powiązane Grupy Azoty KĘDZIERZYN
Podmioty powiązane Grupy Azoty PUŁAWY

Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
2 271	6	392	-
342	-	6	-
2 613	6	398	-

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty KĘDZIERZYN	2 258	-	640	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	70	-	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE	-	-	23	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	351	-	74	-
	2 679	-	737	-

Kredyty, pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

Grupa udzieliła następujących pożyczek podmiotom powiązanym:

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Jednostki stowarzyszone	1 670	1 336
Pozostałe podmioty	-	11 262
	1 670	12 598

Warunki transakcji z jednostkami powiązanymi

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi ustalane są na zasadach rynkowych. Strony uczestniczące w transakcji ustalają cenę w oparciu o benchmarki rynkowe mające na celu uniezależnienie ceny transakcji od kosztów wytworzenia towaru czy usługi przy pomocy metod wymienionych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 września 2009 r. w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób prawnych w drodze oszacowania (jedn. tekst Dz.U. z 2014 r. poz. 1186). Wybór metody poprzedzony jest dokładną analizą warunków transakcji : podział ryzyka i kosztów, zaangażowanych aktywów, aby cena odzwierciedlała warunki transakcji, jakie ustaliłyby między sobą podmioty nie powiązane.

Wynagrodzenia członków Zarządu Jednostki Dominującej z tytułu i za okres pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Świadczenia krótkoterminowe	9 169	5 240
Świadczenia po okresie zatrudnienia	2	(6)
Świadczenia w związku z przerwaniem zatrudnienia	-	2 178
Inne świadczenia długoterminowe	1	-
	9 172	7 412

Zasady wynagradzania Członków Zarządu

Wynagrodzenie Członków Zarządu składa się z:

- części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe,
- części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki,
- świadczeń dodatkowych, przyznawanych każdorazowo przez Radę Nadzorczą.

Kwota miesięcznego wynagrodzenia stałego została ustalona jako krotność (w zależności od sprawowanej funkcji) przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS. Począwszy od miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym Prezes GUS ogłosił wysokość przeciętnego wynagrodzenia kwota wynagrodzenia stałego ulega automatycznej, odpowiedniej zmianie.

Wynagrodzenie stałe zostaje pomniejszone o kwotę przypadającą na dni, w które Członek Zarządu nie świadczył usług (za wyjątkiem przysługujących 26 dni roboczych przerwy w wykonywaniu umowy).

Stałe miesięczne wynagrodzenie obejmuje wszystkie składniki i elementy wynagrodzenia płatne miesięcznie.

Zasady premiowania Członków Zarządu

Wynagrodzenie zmienne (uzupełniające) uzależnione jest od poziomu realizacji celów zarządczych oraz zgodne z zasadami określonymi w Uchwale nr 8 Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej z dnia 2 grudnia 2016 roku (zmienionej Uchwałą Nr 37 Walnego Zgromadzenia z dnia 30 czerwca 2017 roku), a także w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 roku o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz.U. z 2016 roku, poz. 1202).

Wynagrodzenie zmienne przysługuje po:

- zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły za rok obrotowy,
- udzieleniu Członkowi Zarządu przez Walne Zgromadzenie absolutorium z wykonania przez niego obowiązków w danym roku obrotowym,
- przedłożeniu przez Członka Zarządu sprawozdania z wykonania celów zarządczych,
- zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą stopnia realizacji przez Członka Zarządu celów zarządczych na dany rok,
- podjęciu przez Radę Nadzorczą uchwały w sprawie wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej wypłaty wynagrodzenia zmiennego.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej z tytułu i za okres pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Świadczenia krótkoterminowe	1 827	2 012

Wynagrodzenia członków zarządów spółek wiodących Grupy (bez Jednostki Dominującej) *

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Świadczenia krótkoterminowe	12 916	11 203
Świadczenia po okresie zatrudnienia	2 341	192
Świadczenia w związku z przerwaniem zatrudnienia	760	6 983
Inne świadczenia długoterminowe	8	105
	16 025	18 483

* Grupa Azoty PUŁAWY, Grupa Azoty POLICE, Grupa Azoty KĘDZIERZYN, Grupa Azoty SIARKOPOL, Grupa Azoty ATT Polymers

Pożyczki

W 2017 roku i 2016 roku grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Transakcje z Właścicielami

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku Grupa posiada kredyt zaciągnięty w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju na kwotę 150 000 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 10 018 tys. zł).

Transakcje z podmiotami powiązanymi przez Skarb Państwa
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNiG	1 917 356	zakup gazu ziemnego
PKN Orlen	251 224	zakup surowców
PKP Cargo	128 641	zakup usług transportowych
Enea S.A.	112 981	zakup energii elektrycznej
PSE S.A.	61 815	zakup usługi przesyłu
PGE	57 357	zakup energii elektrycznej
Tauron	48 081	zakup energii elektrycznej i miatu węglowego
Lotos	22 515	zakup surowców
Katowicki Holding Węglowy	19 879	zakup miatu węglowego
KGHM Polska Miedź S.A.	15 700	zakup surowców
PZU S.A.	12 996	ubezpieczenia rzeczowe
PKO BP	7 011	spłata kredytu
Polska Fundacja Narodowa	7 000	wpłata na fundusz założycielski
BGK	6 455	spłata kredytu
Jastrzębska Spółka Węglowa	3 413	zakup miatu węglowego
Węglokoks Sp. z o.o.	2 755	zakup miatu węglowego
PZU Życie	667	ubezpieczenia
	2 675 846	

Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNiG	1 008 315	zakup gazu ziemnego
PKN Orlen	252 970	zakup surowców
PKP Cargo	124 936	zakup usług transportowych
PGE	111 241	zakup energii elektrycznej
Enea S.A.	100 490	zakup energii elektrycznej
Tauron	58 365	zakup energii elektrycznej
PSE S.A.	56 550	zakup usługi przesyłu
Polska Grupa Górnicza	49 199	zakup miatu węglowego
Katowicki Holding Węglowy	41 015	zakup miatu węglowego
Kompania Węglowa S.A.	30 685	zakup miatu węglowego
LOTOS	26 559	zakup surowców
PZU S.A.	19 829	ubezpieczenia rzeczowe
KGHM Polska Miedź S.A.	15 251	zakup surowców
PKO BP	7 482	spłata odsetek i prowizji
Polska Fundacja Narodowa	7 000	wpłata na fundusz założycielski
BGK	6 387	spłata kredytu
Jastrzębska Spółka Węglowa	2 788	zakup miatu węglowego
Węglokoks Sp. z o.o.	1 645	zakup miatu węglowego
PZU Życie	604	spłata kredytu
	1 921 311	

Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne

W okresie kończącym się 31 grudnia 2017 roku Grupa Azoty podpisała umowy dotyczące nowych oraz kontynuacji rozpoczętych zadań inwestycyjnych. Umowy zawarte na realizację tych zadań obejmują głównie usługi branży chemicznej, budowlanej, mechanicznej, elektrycznej, projektowej oraz nadzoru inwestorskiego.

Do największych zakontraktowanych zobowiązań inwestycyjnych zaliczają się:

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Instalacja do produkcji propylenu metodą PDH	80 570	-
Projekt budowy instalacji kwasu azotowego	80 248	-
Budowa i zakup urządzeń w ramach Chemicznego Centrum Technologii i Rozwoju	37 432	400
Intensyfikacja instalacji kwasu azotowego technicznego	36 142	-
Modernizacja instalacji kwasu fosforowego metoda DA-HF	33 794	7 179
Instalacja estrów specjalnych	31 716	2 016
Projekt wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej	24 820	-

Łączna wartość zobowiązań z tytułu podpisanych umów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 524 338 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 366 394 tys. zł).

Ponadto w umowie nabycia Grupa Azoty SIARKOPOL (wraz z późniejszymi aneksami) Grupa zobowiązała się do zrealizowania inwestycji w tej jednostce o wartości co najmniej 30 mln zł do 2019 roku.

Nota 32 Działalność wydobywcza

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Aktywa ogółem	189 175	234 252
Zobowiązania ogółem	159 003	159 411
Przychody ze sprzedaży	203 795	266 647
Pozostałe przychody operacyjne	954	1 967
Koszt operacyjne	205 259	268 702
Pozostałe koszty operacyjne	39 416	48 116

Nota 33 Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

	za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(146 702)	23 701
Zmiana z tytułu zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	76 119	(1 420)
Zmiana z tytułu rozliczeń międzyokresowych	(9 840)	(3 026)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(80 423)	19 255
Bilansowa zmiana zapasów i praw majątkowych	(119 383)	112 982
Zmiana stanu zapasów i praw majątkowych w wyniku zdarzeń niepieniężnych	(1 680)	(395)
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(121 063)	112 587
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	177 342	52 144
Zmiana z tytułu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(9 288)	(10 913)
Zmiana z tytułu rozliczeń międzyokresowych biernych	3 048	62 767
Zmiana stanu zobowiązań w wyniku zdarzeń niepieniężnych	1 151	0
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	172 253	103 998
Bilansowa zmiana stanu rezerw, zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych i dotacji	37 352	17 190
Zmiana z tytułu rozliczeń międzyokresowych czynnych i biernych	23 631	(59 741)
Zmiana z tytułu dotacji	(14 570)	(26 136)
Pozostałe zmiany	(4 605)	(4 084)
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	41 808	(72 771)

Nota 34 Zdarzenia po dniu bilansowym

Umowa kredytowa

W dniu 25 stycznia 2018 roku Jednostka Dominująca zawarła długoterminową umowę kredytową z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w kwocie 145 mln EUR. Umowa została zawarta na okres do 10 lat od daty uruchomienia finansowania, z ratalnym harmonogramem spłat rozpoczynającym w ciągu 3 lat od daty w/w uruchomienia. W wyniku zawartej umowy powiększony został pakiet finansowania korporacyjnego do łącznej kwoty około 2 800 mln zł

Podwyższenie kapitału w spółce PDH Polska S.A.

W dniu 1 marca 2018 roku, realizując postanowienia uchwały podjętej przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 18 października 2017 roku, Jednostka dominująca nabyła 2 350 tys. sztuk akcji imiennych nowej emisji spółki PDH Polska S.A. za kwotę 23 500 tys. zł.

W dniu 9 kwietnia 2018 roku dokonano rejestracji podwyższenia kapitału spółki PDH Polska S.A. w KRS.

Podpisanie planu połączeni spółek Grupa Azoty KOLTAR Sp. z o.o., CTL CHEMKOL Sp. z o.o. oraz CTL KOLZAP Sp. z o.o.

W dniu 27 marca 2018 roku uzgodniony i podpisany został Plan połączenia spółek Grupa Azoty KOLTAR Sp. z o.o., CTL CHEMKOL Sp. z o.o. oraz CTL KOLZAP Sp. z o.o. W Planie określony został m. in. sposób połączenia Spółek, stosunek wymiany udziałów spółek przejmowanych na udziały spółki przejmującej, zasady dotyczące przyznania udziałów w spółce przejmującej. Plan został opublikowany na stronach internetowych spółek biorących udział w połączeniu.

Wniosek o otwarcie postępowania upadłościowego spółki African Investment Group S.A.

W dniu 29 marca 2018 roku spółka African Investment Group S.A. o kapitale zakładowym w wysokości trzystu czterdziestu milionów franków CFA (co odpowiada kwocie 2 169 tys. zł, przeliczonej według średniego kursu obowiązującego na dzień 28 marca 2018 roku), oświadczyła, iż znajduje się w stanie niewypłacalności, co skutkowało złożeniem przez African Investment Group S.A. w dniu 29 marca 2018 roku do Sądu Gospodarczego w Dakarze wniosku o otwarcie postępowania upadłościowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Grupa Azoty za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku zawiera 134 strony.

Podpisy członków Zarządu

.....
dr Wojciech Wardacki
Prezes Zarządu

.....
Witold Szczypiński
Wiceprezes Zarządu
Dyrektor Generalny

.....
Paweł Łapiński
Wiceprezes Zarządu

.....
dr Grzegorz Kądziaławski
Wiceprezes Zarządu

.....
Józef Rojek
Wiceprezes Zarządu

.....
Artur Kopeć
Członek Zarządu

Podpisy osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....
Ewa Gładysz
Dyrektor Departamentu
Korporacyjnego Finansów

Tarnów, dnia 18 kwietnia 2018 roku